

๑๗๗/๒๕๓๒
๕ ๒๕๓๒
๑.๕

การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์
สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา ๑๑

ห้องสมุดนิเทศวิทยาลักษณ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาบัตร

ของ

สมพร ศรีใส

๑๕ เม.ย. ๒๕๓๕

เสนอทอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน ๒๕๓๕

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177003

การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์
สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 11

บทคัดย่อ
ของ
สมพร ศรีใส

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2532

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ในเขตการศึกษา 11 แบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นหนึ่ง เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากสภาพปัญหาความต้องการและพฤติกรรมทางการนิเทศจากครูผู้สอนและผู้นิเทศในสถานการณ์จริง โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ครู และผู้นิเทศในเขตการศึกษา 11 จำนวน 605 คน ด้วยการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งปรากฏผลดังนี้

1. ครูผู้สอนมีความต้องการได้รับการนิเทศมากที่สุดในเรื่องความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน การนิเทศอย่างสม่ำเสมอและการอบรมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้นิเทศมีความต้องการได้รับความรู้มากที่สุดเกี่ยวกับการวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติกาการนิเทศอย่างต่อเนื่อง การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย รวมทั้งเทคนิคการให้ความรู้แก่ครู

2. พฤติกรรมทางการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่ผู้นิเทศกระทำการนิเทศมากที่สุดเป็นลักษณะการนิเทศเพื่อกำกับตรวจสอบการทำงานประจำของครู กิจกรรมการนิเทศส่วนใหญ่เป็นการประชุมอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ครูมากกว่าการประเมินหรือพัฒนาพฤติกรรมการสอน นอกจากนี้พบว่า ผู้นิเทศมีความต้องการหาแนวทางในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขั้นที่สอง เป็นการสร้างแนวทางในการนิเทศตามกระบวนการวิจัยแบบเทคนิคเคลฟาย โดยใช้ความคิดของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 11 คน ปรากฏผลดังนี้

1. ในการวางแผนและเตรียมงานควรมีการพัฒนาคุณลักษณะของผู้นิเทศ เพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้านวิชาการ การวิจัย การวางแผนการนิเทศ และการจัดการศึกษาปฐมวัย

2. ในการดำเนินการนิเทศ ควรเริ่มกันด้วยการกำหนดขอบข่ายการให้ความรู้
ด้านการศึกษาปฐมวัยแก่ครู คำดำเนินการนิเทศอย่างมีระบบ โดยอยู่บนพื้นฐานความต้องการ
ของครู และมีการติดตามผลเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศ

3. ในการนิเทศติดตามผล ควรมีการประสานแผน 4 ระดับคือ ระดับจังหวัด
ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียน

4. ในการประเมินผลการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย ควรประเมิน 4 ส่วน
คือ ประเมินนักเรียนโดยการสังเกต สัมภาษณ์ และตรวจผลงาน ประเมินครูผู้สอน
และผู้นิเทศโดยการประเมินผลตนเอง ใช้แบบสังเกต ใช้แบบทดสอบ และการสัมภาษณ์
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู และการประเมินกระบวนการนิเทศทุกชั้นตอนจาก
บุคคลผู้เกี่ยวข้อง

THE DEVELOPMENT OF SUPERVISION GUIDELINES FOR THE INCREASE
OF EFFICIENCY IN ORGANIZING PRE-SCHOOL CHILDREN'S LEARNING
EXPERIENCE, EDUCATIONAL REGION XI

AN ABSTRACT

BY

SOMPORN SREESAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

April 1989

The major purpose of this study was to develop educational supervision guidelines to increase the efficiency of pre-school children's experience in Educational Region 11. The process of the study involved 2 following phases.

The first phase was the study of fundamental data focusing on problems, needs and supervisory behaviors as responded by teachers and supervisors in Educational Region 11. The sample was 605 teachers and supervisors. Simple random sampling technique was used. The findings were as follows:

1. Teacher strongly needed advice on technique for cooperation among teachers, parents and community, continuing supervision and the seminar on organizing pre-school children's experience. Supervisors strongly needed knowledge of supervisory planning, continuing supervisory practice, organizing pre-school children's experience technique in passing knowledge to teachers.

2. Supervisors behaviors performed most were directing and reviewing teachers' routine works. Most activities were focused on providing teachers knowledge by means of meeting rather than evaluating or improving teaching behaviors. Besides, it was found that supervisors seeked for ways to improve themselves in order to supervise teachers with more efficiency.

The second phase was the development of educational supervision guidelines. The method employed was Delphi Technique using 11 experts in pre-school educational supervision. The findings were as follows:

1. Regarding planning and arrangement, concerns should be on the development of supervisors' characteristics, increase of their academic knowledge, research, supervision planning, and pre-school educational management.
2. Regarding supervisory performance, the process should begin with framework of pre-school education for teachers, systematic supervision based on teachers needs and follow-up activities to improve the process of supervision.
3. Regarding the follow-up of supervision, 4 levels of coordination at provincial, amphur, school cluster and school levels were necessary.
4. Regarding pre-school educational supervision, there should be 4 parts of evaluation, student evaluation by observing, interviewing and work review, teacher and supervisor evaluation by self-evaluating technique, observing, test and interviewing to improve teachers' instruction, and supervisory process evaluation by the those involved in the supervisory process.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานี้พนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
(ผศ.ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์)

..... กรรมการ
(ผศ.ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ)

..... กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานี้พนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่... 10 ... เดือน... พฤษภาคม ... พ.ศ. 2532

ประกาศคุณูปการ

การทำปฏิญาณพันธมัตถ์นี้ ได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ศุภรัศมิ์ ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำ
ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้
ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนาวรัตน์ วิไลชนม์ ที่ได้กรุณาช่วย
เป็นกรรมการสอบปากเปล่าและให้คำแนะนำปรับปรุงงานให้ดียิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ
ศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญ
ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ 11 ท่านที่ให้คำแนะนำให้ข้อมูลในกระบวนการ
วิจัยเทคนิคเคลือบผิว ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการทรวจรเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลใน
การวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะนิสิตปริญญาโทรุ่นพี่ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ สาขาวิชา
การศึกษาปฐมวัย และชาวหอพักสุนันทา ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด
คุณค่าของปฏิญาณพันธมัตถ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่
และอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้และช่วยเป็นแรงผลักดันให้งานบรรลุเป้าหมาย
ด้วยดี

สมพร ศรีใส

สารบัญ

๕ บทที่		๖ หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
	การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	8
	ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	8
	จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	11
	หน่วยงานที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	12
	การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติเกี่ยวกับการศึกษาระดับปฐมวัย	13
	การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ปฐมวัย	16
	การนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	18
	ความจำเป็นในการนิเทศ	18
	ความหมายของการนิเทศ	19
	จุดมุ่งหมายของการนิเทศ	21
	หลักการนิเทศการศึกษา	24
	ขอบข่ายของการนิเทศ	26

คุณลักษณะของยูนิเทค	28
พฤติกรรมการนิเทศ	30
ปัญหาการนิเทศ	39
ความต้องการการการนิเทศ	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย	42
เทคนิคเคลฟาย	44
3 วิธีดำเนินการศึกษา	49
การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1	49
ประชากร	49
กลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2	57
การเลือกผู้เชี่ยวชาญ	57
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	58
การรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
	การวิเคราะห์ข้อมูล	63
	สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนและผู้นิเทศระดับปฐมวัย	64
	ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศ จากภายนอก พฤติกรรมการณ์เทศภายในโรงเรียน ความ ต้องการที่จะได้รับการนิเทศและกิจกรรมที่ได้รับการนิเทศ ..	70
	ความคิดเห็นของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยใน 4 องค์ประกอบคือ หลักการณ์เทศการศึกษาปฐมวัย ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้าน สำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย กระบวนการนิเทศการศึกษา ปฐมวัย และเครื่องมือสนับสนุนการณ์เทศ การนิเทศการศึกษา ปฐมวัย	110
	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการณ์เทศเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพการจักระดมการณ์เทศสำหรับเด็กปฐมวัยในโครงการ อนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11	126
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	137
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	137
	วิธีดำเนินการศึกษา	137
	การวิเคราะห์ข้อมูล	139
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	139
	อภิปรายผล	145

บทที่	หน้า
ข้อเสนอแนะ	153
ข้อเสนอแนะทั่วไป	153
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	155
บรรณานุกรม	156
ภาคผนวก	164
ภาคผนวก ก	165
สรุปข้อมูลจากคำถามปลายเปิดสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย	166
สรุปข้อมูลจากคำถามปลายเปิดสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย	168
ภาคผนวก ข	172
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย	173
แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย	176
แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย	189
ภาคผนวก ค	201
แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญตามเทคนิคเคลฟาย	202
หนังสือแนะนำและแบบสอบถามในรอบที่หนึ่ง	204
หนังสือแนะนำและแบบสอบถามในรอบที่สอง	210
หนังสือแนะนำและแบบสอบถามในรอบที่สาม	220
ภาคผนวก ง	230
รายชื่อและสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการวิจัยเทคนิคเคลฟาย	231

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนผู้ชวยชาญและการลดลงของความคลาดเคลื่อน	47
2 จำนวนผู้นิเทศและครูผู้สอนในประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	51
3 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 240 คน และผู้นิเทศ ระดับปฐมวัย จำนวน 321 คน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ด้านการศึกษาระดับปฐมวัย	64
4 ความดีและรอยละของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ซึ่งมีการศึกษาระดับต่ำกว่า ปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำแนก ตามสาขาวิชาที่เรียน	67
5 ความดีและรอยละของผู้นิเทศระดับปฐมวัย ซึ่งมีการศึกษาระดับต่ำกว่า ปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำแนก ตามสาขาวิชาที่เรียน	68
6 ความดี ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ส.จ.) ของความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 240 คน ที่แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากผู้นิเทศจากภายนอก เรียง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุงไปต่ำสุด	70
7 ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศของ ผู้นิเทศภายนอก ปฏิบัติเพื่อให้ความรู้แก่ครูผู้สอน	77
8 ความดี ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ส.จ.) ของความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 240 คน ที่แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากผู้นิเทศภายในโรงเรียน เรียง ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุงไปต่ำสุด	83

9	ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศภายใน โรงเรียน ปฏิบัติเพื่อให้ความรู้แก่ครู	90
10	ความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 240 คน ที่แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความถี่ของการนิเทศการศึกษาปฐมวัย เรียงตามลำดับความถี่จากสูงสุดไปหาค่าต่ำสุด	96
11	ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศที่ครู ต้องการให้ผู้นิเทศปฏิบัติในแต่ละรายการ	103
12	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความ คิดเห็นของผู้นิเทศระดับปฐมวัย จำนวน 321 คน ที่แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ในด้านความเหมาะสมในการ นำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความรู้ที่ต่อการเพิ่มเติม	112
13	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความ คิดเห็นของผู้นิเทศระดับปฐมวัย จำนวน 321 คน ที่แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความรู้ที่ต่อการเพิ่มเติม	115
14	ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความ คิดเห็นของผู้นิเทศระดับปฐมวัย จำนวน 321 คน ที่แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัยในด้านความเหมาะสมใน การนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความรู้ที่ต่อการเพิ่มเติม	119

15	ค่าเฉลี่ย (X̄) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของ ความคิดเห็นของผู้นิเทศระดับปฐมวัย จำนวน 321 คน ที่แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความรู้ที่ควรเพิ่มเติม	123
16	ค่ามัธยฐาน (Mdn.) และการกระจาย (IQR.) ของความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบสอบถามรอบที่ 3 เกี่ยวกับแนว ทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ปฐมวัย เขตการศึกษา 11	128

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

แผนภาพแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 62

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษา ระดับปฐมวัย เป็นการศึกษาเบื้องต้นที่มีความสำคัญต่อชีวิต ในอนาคตของ
เด็ก เพราะเด็กวัยนี้ เป็นวัยที่กำลังพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ
สติปัญญา อย่างรวดเร็ว จึงควรส่งเสริมให้การอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ต่าง ๆ
ให้ถูกต้องเหมาะสมตามวัยของเด็ก โดยเริ่มปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ลักษณะนิสัยและ
วัฒนธรรม เพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร รัฐบาลได้ตระหนัก
ถึงความสำคัญของเรื่องนี้ ปัจจุบันจึงมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงาน
หนึ่งที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย วรสุภา บุญไวโรจน์ และคนอื่น ๆ. (2527 : 1)
ได้ทำการศึกษา พบว่า เด็กนักเรียนที่เข้าชั้นในชั้นประถมปีที่หนึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่ไม่ได้รับ
การเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ก่อนเข้า
เรียนแทบทั้งสิ้น ดังนั้นการพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยจึงมีจุดมุ่งหมายหลักสองประการคือ
เพื่อพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยและเพื่อช่วยลดความไม่เสมอภาคของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับการจัดประสบการณ์ เตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติได้มีการดำเนินงานด้านการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กปฐมวัย ปรากฏว่า
อัตราการเข้าชั้นของเด็กชั้นประถมปีที่หนึ่งลดลง สถิติปี 2524 เข้าชั้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 19
ถึงร้อยละ 35 ในบางท้องที่ลดลงเป็นร้อยละ 12 ในปี-2527 ^{๑๙๖๖} ยังคงมีอัตราการเข้าชั้นสูงอยู่
จำเป็นจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป (แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่
6/2530-2534. 2529 : 5 - 6)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินงานโครงการอนุบาล
ชนบทขึ้นในปีการศึกษา 2529 โดยให้ครูประถมศึกษาทำการสอน แก่การจัดการศึกษา

ปฐมวัยนั้น มีหลักการและวิธีการแตกต่างกับวิธีการสอนในชั้นประถมศึกษามาก และครูประถมศึกษาที่จะมาทำการสอนระดับปฐมวัยส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการศึกษาปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเห็นความจำเป็นที่จะกองพัฒนาบุคลากรที่จะรับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนและผู้บริหารการศึกษาให้สามารถจัดการศึกษาแก่เด็กได้ถูกต้องตามหลักการและวิธีการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ที่มีบทบาทโดยตรงในการดำเนินการจัดประสบการณ์เพื่อเสริมความพร้อมให้แก่เด็ก ผู้บริหารการศึกษาเป็นบุคคลที่จะช่วยเหลือครูในการพัฒนาตนเองในด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษาคือแผนงานที่จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก (ซารี มณีสรี, 2521 : 2) เป็นความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดกิจกรรมและให้บริการทางวิชาการแก่ผู้บริหาร และครู โดยทางตรงและทางอ้อม (นิพนธ์ ไทยพานิช, 2527 : 25) เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งช่วยให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ (สังัก อุทรานันท์, 2529 : 7) เป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาจะเกิดขึ้นได้ก็เมื่อการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ครูจะต้องได้รับการส่งเสริมให้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานอยู่เสมอ และการนิเทศการศึกษามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มประสิทธิภาพนั้น

การนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยมีสองลักษณะคือ การนิเทศจากภายนอก ซึ่งทำการนิเทศติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้บริหารของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งรับผิดชอบโดยโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด ทั้งนี้เพราะโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดมีประสบการณ์ความพร้อมด้านบุคลากรและอุปกรณ์ การนิเทศอีกลักษณะหนึ่งคือการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารและครูวิชาการจากการวิจัยในปี พ.ศ. 2527 พบว่า ผู้บริหารการศึกษาปฐมวัยในระดับโรงเรียนระดับอำเภอ และระดับจังหวัดร้อยละ 88 ไม่มีประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์

เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย และร้อยละ 40 ไม่มีประสบการณ์ในการนิเทศ การสอน (น้อมศรี เคท และคนอื่น ๆ. 2527 : 89) ดังนั้นเมื่อเปิดโครงการอนุบาล ชนบทในปีการศึกษา 2529 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้ กำหนดการจัดการอบรมโดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาครูประถมศึกษา จำนวนปีละ 2,000 คน ให้สามารถดำเนินการจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย และเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนศึกษานิเทศก์ สามารถนิเทศ ติดตามผล การจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี (ราศรี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ. ม.ป.ป. : 2) หลังจากการดำเนินงานโครงการอนุบาลชนบทไปแล้วระยะหนึ่งนั้น ได้มีการประชุมเชิง ปฏิบัติการวิทยากรแกนนำการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาชั้น ในปีงบประมาณ 2530 พบว่า การอบรมวิทยากรแกนนำที่ผ่านมาจัดทำได้ดีมาก ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเข้าใจ ดี ทำได้ แต่ยังมีปัญหาว่า ครูยังไม่จัดประสบการณ์เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก หากยัง เป็นการสอนหนังสืออยู่ ซึ่งก่อให้เกิดความช่วยเหลือเพื่อแก้ปัญหาต่อไป เกี่ยวกับการ นิเทศนั้น กล่าวได้ว่า หากการนิเทศหมายถึงการ ไปเยี่ยม ประเมินว่าจัดทำได้ดี แค่นั้น หมายถึงระบบการนิเทศเพื่อปรับปรุงคุณภาพ มีความจำเป็นต้องพัฒนาและปรับปรุงให้ดีขึ้น (รุ่ง แก้วแดง, 2530 : 2)

การนิเทศจะให้ผลดีนั้น จะต้องเป็นการนิเทศการศึกษาที่กระทำกันอย่าง เป็น ระบบ มีการดำเนินการตามขั้นตอนความแน่นอนที่วางไว้อย่างชัดเจน กับจะคงใช้วิธี การประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะด้วยความยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน อยู่เสมอ จึงจะทำให้งานนิเทศบรรลุจุดมุ่งหมาย และทำให้ครู เกิดกำลังใจที่จะพัฒนาตนเอง และพัฒนางาน นักการศึกษาหลายคนเห็นพ้องกันว่า สาเหตุที่การนิเทศการศึกษาไม่ได้ผล เท่าที่ควรนั้น อาจจะเนื่องมาจากการนิเทศที่จัดให้น้อยเกินไป จัดไม่ต่อเนื่อง หรือจัด อย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ช่างเทคนิควิชาการ และหลักการที่สำคัญที่ควรจะนำมาใช้ใน การนิเทศ (กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์, 2530 : 1) ฮิกซ์ (Hicks, 1960 : 7 - 8)

ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการนิเทศการศึกษาไว้ข้อหนึ่งว่า กระบวนการนิเทศการศึกษา จะได้ผลก็ จะต้องมีค่าเป็นไปคามสภาพที่แท้จริง ผู้นิเทศจะต้องเลือกวิธีการนิเทศให้ เหมาะสมกับสภาพของครู และฟรานเซท (Franseth. 1961 : 23 - 28) กล่าวว่ การนิเทศจะมีความหมายสำหรับครูถ้าจะให้ครูได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาว่า จะให้ผู้นิเทศช่วยเหลือในเรื่องใด

จากปัญหาค้างกล่าวข้างก้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาแนวทางการนิเทศ การจัดประสมการณสำหรับเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับสภาพ ท้องถิ่นของ เขตการศึกษา 11 ซึ่งเป็นเขตการศึกษาที่ท้องที่ส่วนมากรัฐได้ระบุว่า เป็นพื้นที่ ที่มีปัญหาทาง เศรษฐกิจและภาษาจึงควร ได้รับการใส่ใจในการพัฒนาการศึกษาให้เท่าเทียม กับเขตการศึกษาอื่น ๆ การพัฒนาแนวทางการนิเทศการจัดประสมการณสำหรับเด็กปฐมวัย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาจากหลักการทางจิตวิทยา หลักการทางการนิเทศการ ศึกษา วิธีการแห่งประชาธิปไตย รวมทั้งจากข้อมูลพื้นฐานของพฤติกรรมกรรมการนิเทศ ปัญหา และความหมายของการของบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวของกับกระบวนการการนิเทศการศึกษา ปฐมวัยในภาคสนาม ดังนั้นการศึกษาคครั้งนี้จึงเป็นการพัฒนาแนวทางการนิเทศการจัด ประสมการณสำหรับเด็กปฐมวัยที่ได้อาศัยข้อมูลจากผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศในสถาน การณจริง โดยผ่านกระบวนการพิจารณาแนวทางการนิเทศจากผู้เชี่ยวชาญ

ซึ่งจะช่วยให้ได้แนวทางการนิเทศที่สามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพ การจัดประสมการณเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ในการนิเทศการจัดประสมการณ สำหรับเด็กปฐมวัยใน โครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11

2. เพื่อศึกษาดังพฤติกรรมกรรมการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของ
 ผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11

3. เพื่อหาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก
 เด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
 ศึกษาปฐมวัย เขตการศึกษา 11 โดยใช้เทคนิคเคลฟาย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ช่วยให้ได้แนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัด
 ประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการพัฒนามาจากสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความ
 ต้องการของบุคลากรที่ดำเนินการในภาคสนาม ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในสภาพการณ์
 ของทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในเขตการศึกษา 11 ทั้งจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง
 หรือพัฒนาแนวทางการนิเทศ การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยสำหรับเขตการศึกษา
 อื่น ๆ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก
 เด็กในระดับเดียวกันนี้ได้เป็นอย่างดี

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีสองกลุ่มคือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1
 อนุบาล 2 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษา
 แห่งชาติ ที่อยู่ในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11 (จังหวัดชัยภูมิ จังหวัด
 บุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดนครราชสีมา) ปีการศึกษา
 2530 จำนวน 387 คน และผู้นิเทศ จำนวน 819 คน ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์
 จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้นิเทศของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนศึกษา ผู้บริหาร
 โรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูวิชาการโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างคือ ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1 อนุบาล 2 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่อยู่ในโครงการอนุบาลชนบท เขต การศึกษา 11 ปีการศึกษา 2530 จำนวน 257 คน และผู้นิเทศจำนวน 348 คน

แนวทางการนิเทศครั้งนี้มุ่งพัฒนาครูตามรายการนิเทศภายในโรงเรียนระดับ ประถมวัย 12 รายการคือ การจัดห้องเรียนและสภาพแวดล้อม บุคลิกภาพของครู การจัด ให้ครูมีทักษะในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย การเตรียมการจัดประสบการณ์ ของครู การจัดประสบการณ์ของครู การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กในห้องเรียน คำน พดกิจกรรมของครู คำนพดกิจกรรมของเด็ก งานธุรการประจำชั้น พัสตุกรรมภัณฑ์ของห้อง ระดับปฐมวัย การจัดบริการส่งเสริมในค่านสุขภาพและอนามัยแก่เด็ก การจัดสวัสดิการ แก่เด็ก

นิยามศัพท์เฉพาะ

การนิเทศ หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันของบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาทุกด้าน

พดกิจกรรมการนิเทศ หมายถึง การที่ผู้นิเทศให้ความช่วยเหลือค่านวิชาการแก่ ครูผู้สอนโดยวิธีการต่าง ๆ คือ การให้คำปรึกษาหารือ การพาไปดูการสอนโรงเรียนอื่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสาธิตการสอน การประชุมกลุ่มย่อยในโรงเรียน การ แนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอน การให้ศึกษาจากเอกสารการ นิเทศทางไกล การสังเกตการสอนจากผู้นิเทศเพื่อพัฒนาการสอนโดยมีการประสานงาน กันระหว่างผู้นิเทศและครูผู้สอน เพื่อให้ครูสามารถจัดประสบการณ์สำหรับเด็กได้บรรลุ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การพัฒนาแนวทางการนิเทศ หมายถึง การปรับปรุงวิธีการนิเทศการจัด
 ประสพการณ์สำหรับเค้กปฐมวัย โดยการศึกษาข้อมูลจากสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ
 ต้องการของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในสถานการณ์จริง โดยผ่านกระบวนการพิจารณา
 จากผู้เชี่ยวชาญอย่างมีระบบเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ในเขตการศึกษา 11

ผู้นิเทศ หมายถึง บุคคลที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูผู้สอนในการจัด
 ประสพการณ์สำหรับเค้กปฐมวัย ในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
 ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์จังหวัด ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้นิเทศของศูนย์พัฒนาการศึกษา
 ระดับก่อนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการ
 โรงเรียน ในเขตการศึกษา 11

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ทำการสอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 และอนุบาลปีที่ 2 ใน
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

การจัดประสพการณ์ หมายถึง กิจกรรมและสภาพแวดล้อมที่ครูจัดกระทำขึ้น
 เพื่อให้เด็กพัฒนาความพร้อมทั้งร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ จิตใจ

กระบวนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญอย่างมีระบบ หมายถึง การดำเนินการ
 ตามกระบวนการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) เพื่อหาความสอดคล้อง
 ในความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศระดับปฐมวัยในเขตการศึกษา 11

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้

ดังนี้

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมาก เพราะปฐมวัยเป็นวัยที่วางพื้นฐานของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล พื้นฐานดังกล่าวครอบคลุมการพัฒนาทางกาย ที่จะก่อให้เกิดโตให้เต็มตามวัย มีความสมบูรณ์แข็งแรง พัฒนาทางด้านสติปัญญาจากการรับรู้และการสั่งสมประสบการณ์ เพื่อการคิดและแก้ปัญหา พัฒนาทางด้านสังคมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับคนอื่น มีการพัฒนาบุคลิกภาพโดยส่วนรวมที่รวมการเข้าใจความถูกต้องในการปฏิบัติตน มีความมั่นคงในค่านิยมและจิตใจที่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งเด็กปฐมวัยจะพัฒนาได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม วรรณท รัศนกุลไทย (2530 : 1 - 4 อ้างอิงมาจาก Nathalie Masse. 1975, Bloom B.J. 1964) กล่าวว่า เด็กทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กชาติใด ภาษาใด หากได้รับสิ่งแวดล้อมที่ดีแล้ว ย่อมจะมีสติปัญญาสูง เฉลียวฉลาด มีพรสวรรค์และจินตนาการไม่แพ้เด็กชาติอื่นในกลุ่มอายุเดียวกัน ดังนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมซึ่งเริ่มตั้งแต่การให้อาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ การให้โอกาสได้ฝึกค่านิยมประชาธิปไตย สำนึกใจ สังเกตคิด พิจารณา ทำ ลองทำ และรับรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเริ่มต้นที่จะสร้างเสริม

ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ที่ถูกต้องให้กับเด็กในช่วงปฐมวัย จะปรากฏเป็นคุณลักษณะที่ดี และจะคงอยู่ในตัวเด็กได้ดีกว่าในช่วงอายุอื่น ทั้งนี้ประเทศต่าง ๆ จึงหันมาสนใจการศึกษาในระดับปฐมวัย เพราะการลงทุนพัฒนาเด็กกลุ่มนี้จะเป็นผลดีต่อชีวิตของเด็กและอนาคตของประเทศชาติมาก

สุรศักดิ์ หลามมาลา (2530 : 22 - 25) ได้กล่าวถึงการทดลองการศึกษา ระดับปฐมวัยสำหรับเด็กจากจนหลายโครงการ เช่น Early Training, Perry Preschool, Harlem และ Mother Child Home พบว่า มีผลดีอย่างยิ่งต่อชีวิตของเด็กเหล่านั้น เพราะการศึกษาระดับปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นกระบวนการป้องกันปัญหาอันอาจจะเกิดภายหลัง เมื่อเด็กโตเป็นหนุ่มสาวแล้ว โดยทั่วไป ความยากจนเป็นสาเหตุที่นำไปสู่ความล้มเหลวในการเรียนในระดับประถมและมัธยม ความยากจนสัมพันธ์กับปัญหาของวัยรุ่น และมีความสัมพันธ์กับการตั้งครรภ์โดยไม่มีบิดา ยอมรับ จากการทดลองดังกล่าว พอสรุปด้วยความมั่นใจได้ว่า

1. เด็กจากจนที่เข้าเรียนในโครงการ มีการพัฒนาความพร้อมในการเรียนต่อ ระดับประถมศึกษา มีความพร้อมในการพัฒนาทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคมดีกว่า เด็กกลุ่มควบคุม

2. จำนวนเด็กในโครงการที่เป็นกลุ่มทดลองตกซ้ำชั้นและถูกจัดเป็นเด็กมีปัญหาในการเรียนต้องจัดเข้าชั้นพิเศษมีน้อยกว่าเด็กกลุ่มควบคุม

3. เมื่อติดตามเด็กกลุ่มนี้จนกระทั่งอายุ 19 ปี พบว่า อัตราการมีปัญหาการพึ่งสวัสดิการสังคมเพื่อยังชีพ การว่างงาน และการตั้งครรภ์โดยไม่มีคู่ครอง มีอัตราน้อยกว่าเด็กกลุ่มควบคุม

จากการศึกษาเปรียบเทียบผลด้านพัฒนาการของเด็กที่ได้รับและไม่ได้รับบริการ จากศูนย์เด็กในทางประเทศนั้น พอสรุปได้ว่าเป็นการแสดงให้เห็นผลของประสบการณ์เบื้องต้นต่อพัฒนาการของเด็กในทางบวก โดยเฉพาะผลที่มีต่อเด็กด้อยโอกาสซึ่งผลจะคงอยู่เป็นเวลานานหากมีแรงเสริมจากที่บ้านประกอบกัน สำหรับผลที่มาจากบริการต่าง ๆ

ไม่ค่อยแตกต่างกัน ความแตกต่างอยู่ที่การจัดการที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก (โกวิท ประวาลพฤษ์ และ นิทยา ภัสสรศรี. 2528 : 195) พอจะกล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่สำคัญที่สุดแห่งชีวิต หากเด็กได้รับประสบการณ์ที่ดี เด็กจะมีความพร้อม ความกล้า ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเต็มใจที่จะก้าวออกไปบนเส้นทางแห่งชีวิตของตน ช่วยเพิ่มความสามารถในการปฏิบัติงานตามความต้องการและคาดหวังของผู้ใหญ่ อันเป็นการเสริมสร้างทางที่ดีแก่เด็ก

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยมิได้หมายความว่า จะได้ผลดีดังที่กล่าวมาแล้วทุกโครงการ หากจัดไม่ดีไม่มีความเข้าใจในหลักการ วิธีการดำเนินการและมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองเด็กแล้ว การศึกษาระดับปฐมวัยก็เป็นเพียงการเปลี่ยนที่เล่นของเด็กเท่านั้น เริ่มตั้งแต่ผู้บริหารโครงการต้องเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้ด้านพัฒนาการเด็กเป็นอย่างดี เป็นผู้นำครูในทางวิชาการ มีความสามารถในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กได้ดี หลักสูตรที่ใช้ควรมีรากฐานอยู่บนหลักการของทฤษฎีการพัฒนาร่างกายของเด็ก ครูผู้สอนควรเป็นบุคคลที่ผ่านการฝึกอบรมมาเป็นพิเศษ คณะผู้ดำเนินงานต้องทำงานกับผู้บริหารเป็นทีมและทุกคนมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองและชุมชน และที่สำคัญที่สุดของเอาใจใส่ในตัวเด็ก และความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลด้วย (สุรศักดิ์ หลาบลมาลา. 2530 : 23)

พัฒนา ชัชพงศ์ (2530 : 22 - 24) ได้เสนอแนวคิดว่าการเรียนรู้ของเด็กก่อนวัยเรียนจะเกิดขึ้นได้ในห้องเรียนที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ห้องเรียนที่จัดกิจกรรมที่คำนึงถึงทักษะพื้นฐานทางการเรียนรู้เป็นหลัก ซึ่งทักษะเหล่านี้ได้แก่ กิจกรรมการเคลื่อนไหวเข้าจังหวะ กิจกรรมที่เน้นการรับรู้ทางการฟัง การมอง การจำ การอธิบายความรู้สึกของตนในการใช้เหตุผลและการเข้าสังคม
2. ห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและกระทำ เช่น กิจกรรมการทดลองปฏิบัติการ รวมอภิปรายโดยที่ครูคำนึงถึงเด็กเป็นสำคัญ มีการใช้แรงเสริม เช่น การชมเชย การให้รางวัลการแข่งขัน เป็นต้น

3. ห้องเรียนที่จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้แนวคิดและผลิตผลงานของคนออกมาโดยคำนึงและเน้นที่กระบวนการผลิตมากกว่าผลงาน

4. ห้องเรียนที่ชักชวนในเรื่องของตารางกิจกรรมประจำวัน ทั้งนี้คำนึงถึงสถานการณ์และความสนใจของเด็กเป็นหลัก นอกจากนี้ควรจะให้เด็กได้มีโอกาสในการเลือกและตัดสินใจว่าจะทำกิจกรรมใดและทำร่วมกับใคร เป็นต้น

5. ห้องเรียนที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีประสบการณ์ใหม่ ๆ

6. ห้องเรียนที่มีครูมีหน้าที่เป็นผู้คอยให้คำแนะนำ และชี้แนะในการทำกิจกรรม เนื่องจากครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดเด็กทราบว่าเด็กได้ทำกิจกรรมอะไรมาบ้างแล้ว และได้พัฒนาทักษะอะไรมาบ้างแล้ว ดังนั้นจึงสามารถที่จะแนะนำกิจกรรมใหม่ที่ต่อเนื่องและเหมาะสมกับความสามารถของเด็กและครูจะคอยเปิดใจที่จะยอมรับความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้น

และเมื่อห้องเรียนมีลักษณะดังกล่าวนี้แล้ว เด็กจึงจะสามารถพัฒนาทักษะและเร่งส่งเสริมพัฒนาการของเด็กเองโดยวิธีการของตนเองที่อาจจะเหมือนหรือต่างไปจากของเพื่อน ให้ได้พัฒนาตามศักยภาพของตน

จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยคือ ความพร้อมในการเรียนของนักเรียนระดับปฐมวัย ซึ่งมีองค์ประกอบคือ ความพร้อมทางร่างกาย ความพร้อมทางสติปัญญา ความพร้อมทางอารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความพร้อมทางร่างกาย ประกอบด้วย การบังคับกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ประสาทสัมผัส การเจริญเติบโต สุขภาพอนามัย และบุคลิกภาพ

2. ความพร้อมทางสติปัญญา ประกอบด้วย

2.1 ความรู้พื้นฐานทางภาษาคือความพร้อมในการฟัง พูด อ่าน และ

เขียน

2.2 ความรู้พื้นฐานทางก้านคณิตศาสตร์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งที่อยู่รอบตัว การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายคลึงของภาพและเสียง การจับประเภทของสิ่งของ การลำดับเหตุการณ์ การนับและรู้ค่าของจำนวนหนึ่งถึงสิบ

2.3 การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความจำ และความคิดรวบยอด

3. ก้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม คือ ความสามารถในการช่วยตนเอง การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ความอดทน อคลลัน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความร่าเริงแจ่มใส ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตากรุณา มารยาทเรียบร้อย การใช้เวลาที่พอเหมาะ การมีวินัยในตนเอง การทรงท้อเวลา การเคารพในสิทธิของผู้อื่น การยอมรับและเข้าใจเมื่อกระทำผิด การรู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการรักษาความสะอาด (ราชี ทองสวัสดิ์. 2529 : 19 - 20)

หน่วยงานที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับนี้ และได้กำหนดเป็นแนวนโยบายของรัฐในแผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 ที่จะสนับสนุนให้มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กในวัยนี้ เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมทุกด้านและเหมาะสมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษาต่อไป แต่เนื่องจากภารกิจด้านการศึกษาภาคบังคับยังกระทำไม่ได้ครบถ้วน รัฐจึงสนับสนุนให้ท้องถิ่นและเอกชนจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้มากที่สุด โดยที่รัฐจะจัดเป็นตัวอย่างส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งเพื่อการค้นคว้าวิจัย สำหรับรูปแบบในการจัดนั้น อาจจัดเป็นการศึกษาในระบบโรงเรียนหรือการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยอาจจัดเป็นสถานเลี้ยงดูเด็ก ศูนย์เด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชั้นเด็กเล็ก หรือโรงเรียนอนุบาลก็ได้ (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520)

จากการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่า ปัจจุบันมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้ ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยงาน (วรสุตา บุญไวโรจน์ และคนอื่น ๆ. 2527 : 1) อาทิ กรมการพัฒนาชุมชน และกรมประชาสงเคราะห์จากกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กรมสามัญศึกษา กรมการฝึกหัดครู และกรมศาสนา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีบริการที่จัดโดยมหาวิทยาลัยในทบวงมหาวิทยาลัยและองค์การ เอกชนอีกเป็นจำนวนมาก (โกวิท ประมวลพฤษ์ และนิตยา ภัสสรศิริ. 2528 : 3) ทำให้การจัดการศึกษาระดับนี้มีความแตกต่างกันทั้งในค่านิยม - ไม่มีการประสานงานหรือการประสานสัมพันธ์ โดยเฉพาะค่านิยมให้บริการและค่านิยมวิชาการแต่อย่างใด ในค่านิยมขณะนี้ได้มีการเสนอแนวความคิด และทางเลือกหลายประการ อาทิ การเสนอให้การอนุบาลศึกษารวมกับการประถมศึกษาเป็นการศึกษามังคัมหรือการเสนอให้ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษามังคัม เพราะสภาพการลดอัตราการศึกษาเพิ่มประชากรอันมีส่วนทำให้ปริมาณนักเรียนระดับประถมศึกษาลดลงในที่สุด อันจะช่วยให้สามารถใช้งบประมาณเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา ระดับประถมศึกษา และเพื่อขยายการศึกษาชั้นเด็กเล็ก โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่แล้ว เป็นต้น ดังนั้นในระยะอันใกล้ นโยบายการศึกษาค่านิยมจำเป็นจะต้องมีความชัดเจนขึ้น เพื่อความเป็นเอกภาพในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

การดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีหน้าที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาและปฐมวัย เนื่องจากการศึกษาระดับปฐมวัยมิใช่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษามังคัม ดังนั้นจึงต้องจัดการศึกษาระดับนี้ตามขอบเขตและนโยบายของรัฐ ปัจจุบันได้ดำเนินการจัดสองรูปแบบคือ รูปแบบอนุบาลศึกษา รับผิดชอบอายุ 4 ปี ใช้เวลาเรียน

2 ปี กับรูปแบบที่รับเด็กอายุ 5 ปี เรียน 1 ปี หรือที่เรียกว่า ชั้นเด็กเล็ก และสามารถ
ดำเนินโครงการศึกษาระดับปฐมวัยได้ 6 โครงการ คือ

1. โครงการอนุบาลศึกษา มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อม
ทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ก่อนเข้ารับการศึกษ
ภาคบังคับ และได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักการและวิธีการของการพัฒนาเด็กวัยนี้
อย่างเหมาะสมทั้งในเมืองและชนบท พร้อมทั้งทำการศึกษาวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัด
การศึกษา สำหรับเด็กกลุ่มอายุ 3 - 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ, 2529 : 105)

2. โครงการวิจัยและพัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์
เพื่อศึกษาและพัฒนา รูปแบบการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อศึกษาพัฒนาคนแบบสื่อที่ผลิต
ด้วยวัสดุราคาถูก และรูปแบบการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนระดับปฐมวัย (สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529 : 49)

3. โครงการส่งเสริมการศึกษาในท้องถิ่นที่ใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย มี
วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กในท้องถิ่นในเขตการศึกษาที่ประชาชนในท้องถิ่นที่ใช้ภาษา
อื่นมากกว่าภาษาไทยและเสริมสร้างพัฒนาการทุกด้านก่อนเข้าสู่การศึกษาภาคบังคับ เพื่อ
พัฒนาให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัยของโรงเรียนในโครงการมีความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน ตลอดจน
สามารถนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และเพื่อ
ศึกษา พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับเด็กที่ใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529 : 3)

4. โครงการเปิดขยายชั้นเด็กเล็กในท้องถิ่นที่มีปัญหาเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์
เพื่อเตรียมความพร้อมพื้นฐานด้านต่าง ๆ ที่จำเป็น ซึ่งจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของเด็กเมื่อเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาสูงขึ้น และทำให้ปัญหาการเรียนช้าขั้นลดลง

เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในด้านการอบรมลักษณะนิสัย สุขนิสัย และกิจนิสัย เนื่องจากผู้ปกครองส่วนมากไม่ค่อยมีเวลาสำหรับฝึกอบรมด้านต่าง ๆ ดังกล่าว และเพื่อศึกษาแนวทางดำเนินงานและผลการดำเนินงานการจัดชั้นเล็กเล็กสำหรับปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529 : 24)

5. โครงการจัดชั้นเล็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยในจังหวัดทั่วไปได้รับการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อพัฒนาครูให้มีความสามารถในการสอนระดับปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อศึกษาพัฒนาวิธีการเสริมสร้างพัฒนาการและความพร้อมในการเรียนแก่เด็กปฐมวัยให้เจริญเต็มตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529 : 45)

6. โครงการอนุบาลชนบทมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดขยายชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นชนบทที่ห่างไกลให้เด็กวัย 4 - 6 ปี ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างถูกต้องตามหลักการและวิธีการของการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเสมอภาคทั้งในเมืองและในชนบท ให้เด็กปฐมวัยในชนบท มีความพร้อมทุกด้านทั้งด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ก่อนเข้ารับการศึกษาระดับมัธยม และเพื่อพัฒนาบุคลากรที่จะทำการสอนระดับปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดประสบการณ์และกิจกรรมได้ (ประมวลศรี เจริญพงศ์ และคนอื่น ๆ, 2529 : 19)

แนวโน้มของการศึกษาระดับปฐมวัยในอนาคต จะขยายตัวกว้างขวางออกไปทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากมีแรงกดดันต่าง ๆ หลายประการ กล่าวคือ มีแนวคิดใหม่ว่าการพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรกระทำกับกลุ่มเด็กช่วงอายุตั้งแต่ปฏิสนธิ ถึง 6 ปี จึงจะเกิดประโยชน์สูงสุด โครงการของระบบครอบครัววันเปลี่ยนไป มีแนวโน้มจะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ชาติผู้อยู่อบรมเลี้ยงดูเด็กมากขึ้นเป็นลำดับ การแข่งขันเปรียบเทียบด้านการศึกษาค่อนข้างสูง ทำให้เกิดความคิดว่า ถ้าเด็กเรียนก่อนจะได้เปรียบ การที่

จำนวนนักเรียนชั้นประถมลดลง มีห้องเรียนและครูเหลือ สามารถจัดการศึกษาระดับ
 ปฐมวัยได้ ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ท้องการคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น และการ
 ศึกษาถือเป็นคุณภาพชีวิตด้านหนึ่งที่ประชาชนต้องการมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ตลอดจนความ
 เสมอภาคทางการศึกษาก็นับเป็นแนวคิดที่ทำให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยมากขึ้นเป็นลำดับ
 ดังนั้นในอนาคตแนวโน้มนโยบายด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะเปลี่ยนไป กล่าวคือ
 จะเป็นการจัดการศึกษาเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง เหมือนกับการศึกษาระดับอื่น
 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2529 : คำนำ)

การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

จากการขยายการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นจำนวนมาก และต้องใช้ครูประถมศึกษา
 ทำการสอน และมีปัญหาว่าครูเหล่านั้นส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการศึกษา
 ปฐมวัย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการอบรมบุคลากร
 ที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจหลักการและแนวปฏิบัติที่สำคัญ ตลอดจนให้มีความสามารถที่
 จำเป็นสำหรับการปฏิบัติในหน้าที่ของตนได้ และเห็นว่าโรงเรียนอนุบาลมีประสบการณ์สูง
 ด้านการศึกษาระดับปฐมวัย และมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ จึงกำหนด
 ให้โรงเรียนอนุบาลทำหน้าที่เป็นศูนย์พัฒนาบุคลากรการศึกษาระดับปฐมวัยอีกหน้าที่หนึ่ง
 ศูนย์นี้จะทำหน้าที่พัฒนาบุคลากรระดับปฐมวัยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งจะทำให้การศึกษาระดับ
 นี้ดำเนินไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างทั่วถึง โดยคำนึงคามวิชิการดังนี้

1. ศึกษาหลักการและวิธีการอบรมบุคลากรประจำการรูปแบบต่าง ๆ
2. เตรียมการประชุมปฏิบัติการผู้รับผิดชอบการอบรมของจังหวัด
3. จัดประชุมปฏิบัติการการฝึกอบรมแก่ผู้รับผิดชอบการอบรมระดับจังหวัด

4. ผู้รับผิดชอบโครงการระดับจังหวัด ดำเนินการอบรมครูประจำการใน
จังหวัดที่รับผิดชอบ

5. ทำการประเมินผลการอบรมเพื่อพัฒนาต่อไป
และโคค่าเนินการเพื่อประเมินผลดังนี้

1. ประเมินผลการฝึกอบรมวิทยากรแกนนำ โดยการใช้แบบสอบถาม
2. เจ้าหน้าที่โครงการออกสังเกตศึกษาคำการอบรม
3. วิทยากรแกนนำของจังหวัดศึกษาคำผลการปฏิบัติงานของผู้ผ่านการอบรม
4. สรุป ประเมินผลรวมโครงการ (ราศี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ.

ม.ป.ป. : 1 - 3)

ในปัจจุบันผู้บริหารทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน ตลอดจนนักวิชาการทั่วไปต่าง
ยอมรับและเห็นความสำคัญของการฝึกอบรม ซึ่งจะทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพและส่งผลให้กิจการของหน่วยงานเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะการฝึก
อบรมเป็นการเพิ่มพูนทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีของบุคลากรในหน่วยงานให้เป็นผู้ที่มี
ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะพิเศษอีกประการหนึ่งของ
การฝึกอบรมที่นอกจากจะช่วยให้บุคลากรมีคุณภาพยิ่งขึ้นแล้ว ยังเป็นวิธีการที่ประหยัดทั้ง
งบประมาณและเวลา เมื่อเทียบกับการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบอื่น (วัชรินทร์ จำปี, 2529 :
7 - 15) ในการอบรมแต่ละครั้ง การประเมินผลถือได้ว่าเป็นขั้นตอนหนึ่งของการฝึก
อบรม ซึ่งโดยหลักวิชาการแล้วจะกินงบประมาณ 35 เปอร์เซ็นต์ เป็นอย่างน้อย
จากงบประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการฝึกอบรมนั้น การประเมินผลการฝึกอบรมจะทำให้
เราทราบถึงข้อดี ข้อเสีย จุดอ่อน ข้อบกพร่องของการฝึกอบรม ซึ่งผลที่ได้รับจะนำ
ไปปรับปรุงแก้ไขการฝึกอบรมในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น และถือได้ว่าการประเมินผลการอบรม
เป็นการหาความต้องการในด้านการฝึกอบรม (Training Needs) สำหรับการฝึก
อบรมโครงการนั้น ๆ ในครั้งต่อไป (ชลอ ชรรมศิริ, 2520 : 167) และยัง
สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาที่ว่า เมื่อเราได้กระทำกิจกรรมใดแล้วก็ควรทราบถึงผลของ
การกระทำนั้น ๆ การทราบผลของการกระทำนอกจากจะได้ข้อเท็จจริงประกอบการ

พิจารณาปรับปรุงการกระทำของเราแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างกำลังใจหรือเป็นแรงจูงใจให้เรามุ่งมั่นดำเนินการเพื่อความสัมฤทธิ์ผล ตามเป้าหมายที่เราวางไว้ สำหรับผู้เข้าอบรมนั้น ผลของการฝึกอบรมคือการเรียนรู้จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ดังนั้นควรจะได้มีการประเมินพฤติกรรมโดยการวัดตามผลภายหลังการอบรมแล้ว 8 - 12 เดือน (วิลาศ สิงห์ชัย, 2520 : 155 - 158) กิรติ ศรีวิเชียร (2527 : 48 - 52) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลที่สำคัญควรกระทำประการหนึ่งคือการประเมินว่า ผลการฝึกอบรมมีผลกระทบต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพียงใด กล่าวคือผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานไปในทิศทางที่พึงประสงค์เพียงใด

การนิเทศการจ้กประสภการณ้สำหรับเด็กปฐมวัย

ความจำเป็นในการนิเทศ

ความเจริญก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นสิ่งทีพึงปรารถนาของทุกองค์การสำหรับองค์การที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแล้ว คุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตหลักของระบบโรงเรียนนั้นเป็นปัญหาที่ผู้เกี่ยวข้องต้องเอาใจใส่และหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกันต่อไป ค่ายเหตุนี้การนิเทศการศึกษาจึงจำเป็นต้องจัดให้มีขึ้นในองค์การการจัดการศึกษาเพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงผลผลิตของการศึกษา โดยการยกระดับคุณภาพการสอนและการปฏิบัติงานในโรงเรียน ชาญชัย อัจฉินสมาจาร (2525 : 5) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการจัดการการนิเทศการศึกษาว่าเนื่องมาจากความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย

สำหรับกรณีการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น ประสาน เสริฐปัญญา (2528 : 2) กล่าวว่า มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการนิเทศ เพราะการจัด

การเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นแตกต่างกับชั้นประถมมาก กล่าวคือ เป็นการจัด
 ประสบการณ์แบบบูรณาการที่มุ่งเตรียมความพร้อมให้เด็กทั้งทางร่างกาย สังคม
 อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา เป็นสำคัญ นอกจากนั้นครูผู้สอนยังไม่ค่อยมีเวลาที่จะศึกษา
 ค้นคว้าและหาแหล่งความรู้ในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์
 สำหรับเด็กปฐมวัยให้ได้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการศึกษา
 เพื่อให้การดำเนินงานภายในโรงเรียนเป็นไปในรูปแบบและทิศทางเดียวกัน และมุ่งที่จะ
 นิเทศการเรียนการสอนสำหรับครูผู้สอนให้มีความเข้าใจตรงกันใน เรื่อง ของจุดมุ่งหมาย
 ในการเรียนการสอนให้สามารถใช้คู่มือครู แผนการสอน วัตถุประสงค์ การเรียน
 การสอนได้ถูกต้องเหมาะสม มีประโยชน์สูงสุด และเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการ
 ทำงานของครู ประการสุดท้ายคือ เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานของครู เพื่อนำไปเป็น
 ชี้นำช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ตามความเหมาะสม

ความหมายของกรณีศึกษา

มีผู้ให้ความหมายของกรณีศึกษาไว้หลายทัศนะ ตามความเชื่อหรือความ
 แนวทางในการจัดการศึกษาว่า กรณีศึกษา

"เป็นการวางแผนร่วมกัน ปรัชษาหารือกัน แนะนำซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุง
 การเรียนการสอน" (Wiles. 1956 : 6)

"การที่บุคคลากรในโรงเรียนได้กระทำกับบุคคลหรือสิ่งอื่นใด เพื่อคงไว้ หรือ
 ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนในทางที่จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียน
 การสอน และก่อให้เกิดผลคือการเรียนของผู้เรียน" (Harris. 1975 : 10 - 11)

"เป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและการ
 กระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู โดยมุ่งหรือช่วยเหลือเพื่อให้ครูได้ช่วยตนเอง"

(Spears. 1967 : 16)

"เป็นความพยายามของเจ้าหน้าที่ผู้จัดการศึกษาในการที่จะช่วยส่งเสริม แนะนำ ครูและบุคลากรของโรงเรียน ให้รู้จักวิธีการในการปรับปรุงการเรียนการสอน" (Good. 1973 : 539)

"คือบริการเทคนิคที่เชี่ยวชาญ ซึ่งจัดไว้เพื่อศึกษาและปรับปรุงสภาวะต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนและการรอกงงามของนักเรียน" (วินัย เกษมเศรษฐ์. 2521 : 5)

"เป็นความพยายามอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่าง ที่จะช่วยให้การศึกษามีคุณภาพ ทั้งในด้านการเรียนและการสอน" (สาย ภาณุรัตน์. 2511 : 11)

"คือแผนงานที่จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และจัดเป็นบริการทาง คำนวณวิทยาการให้แก่ครู" (พนัส หันนาคินทร. 2523 : 148)

"เป็นความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดกิจกรรมและให้บริการแก่ผู้บริหาร และครูในทางตรงและทางอ้อมเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิผล ในทางการเรียน" (นิพนธ์ ไทยพานิช. 2527 : 25)

"เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่ง สัมฤทธิผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน" (สงัด อุทรานันท์. 2529 : 7)

"การให้ข้อมูลเชิงปฏิบัติการสอนแก่ผู้สอน โดยการแนะนำ ปรึกษาหารือและ ช่วยแก้ไขปรับปรุงการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น" (เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. 2530 : 1)

ความหมายของการนิเทศการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เป็นการนิเทศการศึกษา โดยทั่วไป หากจะกล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาเฉพาะด้านการศึกษาระดับ ปฐมวัยแล้ว น้อมศรี เคท และคนอื่น ๆ (2527 : 5) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการ ที่นิเทศกับครูที่สอนระดับปฐมวัยทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนใน ระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ สำหรับในความหมายของ ประสาน เสริฐปัญญา (2528 : 3) นั้นหมายถึง การทำงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศกับผู้รับการนิเทศ โดยใช้เหตุผลและปัญญาในการแก้ไขปรับปรุง เสนอแนะและพัฒนา การจัดประสบการณ์

การเรียนการสอนในระดับปฐมวัยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาหรือการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และประสานงานกันระหว่างผู้นิเทศและครูผู้สอนระดับปฐมวัย โดยมีเป้าหมายให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยได้

จุดมุ่งหมายของการนิเทศ

การนิเทศการศึกษาก็เช่นเดียวกับการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ที่จะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายการดำเนินงาน นักการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

กวิน เจ. ไมเนอร์ (Gwynn, J. Minor. 1964 : 27 - 31) ให้ความเห็นว่า จุดมุ่งหมายหลักของการนิเทศการศึกษาคือ

1. เพื่อช่วยเหลือครูให้เข้าใจเด็กโคคดีขึ้น
2. ช่วยพัฒนาครูให้เกิดความรู้สึกว่าคนเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา และเพื่อน
3. เพื่อช่วยครูในการจัดหาและเลือกวัสดุที่จะนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอน
4. เพื่อช่วยให้ครูปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
5. สร้างลักษณะความเป็นผู้นำให้แก่ครู โดยการนำเอาความสามารถพิเศษและประสบการณ์ของเขามาใช้ให้เป็นประโยชน์ โดยการให้เป็นที่ปรึกษาของครูใหญ่
6. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักวิธีการประเมินผลการเรียนของเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
7. กระตุ้นให้ครูรู้จักการประเมินผลงานตนเอง

8. ช่วยให้คุณมีความรู้สึกว่าได้ผลสำเร็จ มีความอบอุ่นใจ ปลอดภัย และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

9. กระตุ้นให้คุณร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตร เพื่อปรับปรุงเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น

10. ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อช่วยให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน ปัญหาของโรงเรียนและนักเรียน

สังค อูทรานันท์ (2527 : ภาคผนวก 4 - 5) ได้ให้ความเห็นว่า การนิเทศการศึกษาที่ดีควรมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสูงขึ้น กล่าวคือ มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น

2. เพื่อการพัฒนางานให้ดีขึ้น กล่าวคือ เมื่อเกิดกรณีพิเศษแล้ว ปัญหาจากการปฏิบัติงานน้อยที่สุดและผลงานที่ได้รับก้องมีคุณภาพสูงสุด

3. เพื่อพัฒนากระบวนการการทำงาน หมายถึง กรณีพิเศษที่ดีต้องประสานความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน ลดความขัดแย้งให้น้อยที่สุด

4. เพื่อการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน นั่นคือ เป็นการสร้างความมั่นใจ มีความสุข มีกำลังใจในการทำงานนั่นเอง

จุดมุ่งหมายดังกล่าวข้างต้น เป็นจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาโดยทั่วไป สำหรับจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น ประสาน เสริฐปัญญา (2528 : 3) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนางานบริหารและวิชาการ เช่น กำหนดทางเลือกการสร้างสื่อ และเครื่องมือการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

2. เพื่อให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ได้จัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ได้ถูกต้องตาม ความมุ่งหมายที่วางไว้

3. เพื่อให้ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาได้

4. เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม และให้กำลังใจแก่ครูผู้สอนระดับปฐมวัย

5. เพื่อมุ่งให้เกิดความร่วมมือและประสานงานกันเป็นอย่างดีภายในระบบงาน

6. เพื่อควบคุมมาตรฐานและพัฒนาการศึกษาในระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ราศี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 19 - 36) กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมาย ของการนิเทศการศึกษา ระดับปฐมวัยคือ การบรรลุจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยและเจตคติที่ดีของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่มีต่อการเรียนการสอนระดับปฐมวัย และไกล่เกลี่ยถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนระดับปฐมวัยไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

2. เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องเด็ก มองเห็นปัญหาความต้องการ และธรรมชาติของเด็ก

3. เพื่อให้ครูได้พัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะเป็นผลให้ครูมีความ สามารถดังนี้

3.1 สอนอย่างมีเป้าหมาย มีวัตถุประสงค์ชัดเจน

3.2 มีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนของ ตนเองและประเมินผลงานได้ชัดเจน

3.3 สามารถประเมินตนเอง รู้จักตนเองมากขึ้นว่าตนเองมีความ สามารถไ้ม่าง และต้องแก้ไขปรับปรุงด้านใดบ้าง

3.4 มีกระบวนการทำงานร่วมกันตามแบบประชาธิปไตย มีลักษณะการ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นที่ยอมรับของคณะครูในโรงเรียน

4. เพื่อให้ครูมีความรัก ความผูกพัน มีขวัญกำลังใจในการทำงานดีขึ้น เพราะทุกคนมีศรัทธาก่อน ทำให้การปฏิบัติงานไฉฉล็ค และทำงานด้วยความสุข

หลักการนิเทศการศึกษา

ผู้นิเทศการศึกษาหรือผู้ที่ทำหน้าที่การของกรนิเทศการศึกษาไปใช้ จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงหลักการของกรนิเทศการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ซึ่งในเรื่องของหลักการนี้อาจจะพิจารณาได้จากข้อเสนอแนะของนักการศึกษาที่ไค่กล่าวไว้ เช่น

บาร์, เบอร์ทัน และบรูคเนอร์ (Barr, Burton and Bruecner. 1947 : 45) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การนิเทศการศึกษา ควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา (Theoretically) คือ ควรทำกรนิเทศตามค่านิยม วัตถุประสงค์ และนโยบายซึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่จะนิเทศ โดยเฉพาะนิเทศตามความเป็นจริงและกฎเกณฑ์เรื่องนั้น และควรมีวิวัฒนาการทั้งด้านเครื่องมือ วิธีการโดยมีจุดมุ่งหมาย นโยบายที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific) คือ ควรดำเนินการนิเทศอย่างมีลำดับ มีระเบียบ และมีวิธีการในการศึกษา ปรับปรุง ประเมินผล สิ่งต่าง ๆ ในขอบเขตของงานนั้น ทั้งนี้หมายความรวมทั้งทั้งกระบวนการนิเทศ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการนิเทศการสรุปความควรได้มาจากการรวบรวม และสรุปผลจากข้อมูลอย่างเป็นปรนัย มีความถูกต้องแน่นอน เชื่อถือได้ และมีระเบียบมากกว่าการสรุปจากความคิดเห็น

3. การนิเทศการศึกษา ควรเป็นประชาธิปไตย (Democratic) คือ จะต้องเคารพในบุคคล และความแตกต่างของแต่ละบุคคล และพยายามส่งเสริมการแสดงออกของแต่ละบุคคลอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้มีการร่วมมือ และใช้ประโยชน์จากการมี

ส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องให้มากที่สุดควรรีใช้อำนาจให้น้อยที่สุด และอำนาจนั้นจำเป็นจะต้องได้จากหมู่คณะ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติให้ไปสู่เป้าหมาย

4. การนิเทศการศึกษา ควรเป็นการสร้างสรรค์ (Creatives) คือ ควรจะแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล แล้วเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาซึ่งความสามารถนั้นอย่างสูงสุด ควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานให้มากที่สุด

รองวรัตน์ อิศรภักดี (2521 : 6 - 7) มีความเห็นว่า หลักการที่สำคัญของการนิเทศควรประกอบด้วย

1. การแสวงหาช่องทางที่จะกระตุ้นให้เกิดความคิด และปฏิบัติการทางสร้างสรรค์
2. ควรให้โอกาสแก่ทุกคนได้บรรลุผลตามวิฤภาวะของเขา โดยมีได้หักหาญเอาแคใจหรือถือหลักวิชาเป็นเกณฑ์ จนบุคคลอื่นตามไม่ทัน
3. ให้แต่ละคนมีโอกาสเสนอผลงานตามความสามารถ ไม่ปล่อยให้คนใดหรือหมู่ใดถูกขาคความเป็นผู้นำในการทำงาน
4. สนับสนุนให้ทุกคนมีส่วนร่วมออกความคิดเห็น กักสันใจซึ่งซาคในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะการกักสันใจซึ่งซาคที่มีผลถึงผู้นั้นด้วย
5. ยอมรับนับถือความแตกต่างของแต่ละคน และใช้ความต่างต่างนั้นเป็นสิ่งประกอบการพิจารณาการปฏิบัติงานหรือการมอบหมายงานแก่บุคคลนั้น
6. ยอมรับความสำคัญของครูในสภาพการเรียนของโรงเรียน และยอมรับให้ครูได้มีส่วนในการแก้ปัญหาที่ครูได้ประสบมา
7. พยายามทำให้ครูมีความสำนึกในความมั่นคงในอาชีพการงาน มีกำลังใจ มีสถานะที่จะปฏิบัติหน้าที่ มีความพอใจในผลสำเร็จของงาน มีใจกล้าหาญและยุติธรรมในการสำรวจดูความบกพร่องของตนเองเพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงการงานให้ดีขึ้น
8. ทำให้มีพัฒนาการ นโยบาย การนิเทศการศึกษา และความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

9. นำความรู้ เรื่องธรรมชาติของเด็ก กระบวนการเรียน ระเบียบสภาพของสังคมความสัมพันธ์ของมนุษย์และพัฒนาการของหลักสูตรวิชาชีพมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่การเรียน

10. ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือในการทดลองและค้นคว้าทางวิชาการเกี่ยวกับการศึกษาและผลที่ได้มาใช้ให้เกิดผลดี

11. ยอมรับในความสำเร็จของการวางแผนระยะยาว การประเมินผลและสนับสนุนกระบวนการกึ่งกล่าวคุย

ขอมข่ายการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย

ขอมข่ายของงานนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย แบ่งออกเป็น 3 ขอมข่ายคือ

1. ผู้ทำการนิเทศทำหน้าที่นิเทศแบ่งเป็นหลายระดับคือ ผู้ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยกาของโรงเรียน ในระดับกลุ่มโรงเรียน ได้แก่ ประธานกลุ่มโรงเรียน วิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้ทำหน้าที่นิเทศในระดับอำเภอ ได้แก่ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้นิเทศในระดับจังหวัด ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยกาการประถมศึกษาจังหวัด เป็นต้น

2. ผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอน ครูวิชาการ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูใหญ่ เป็นต้น โดยได้รับการนิเทศในระดับที่แตกต่างกันไป เช่น ครูผู้สอนก็ควรได้รับการนิเทศในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การจัดชั้นเรียน งานวิชาการ สำหรับครูใหญ่ก็ควรได้รับการนิเทศในด้านการบริหารเกี่ยวกับงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น งานบริหาร วิชาการ อาคารสถานที่ ฯลฯ

3. งานที่จะนิเทศโดยทั่ว ๆ ไป การนิเทศการศึกษาในระดับปฐมวัยก็อาศัยหลักการ เช่นเดียวกับการนิเทศการศึกษาในระดับอื่น ๆ กล่าวคือ ในเรื่องของงานที่จะนิเทศนั้น ควรจะครอบคลุมหลักใหญ่ของงานบริหารการศึกษาคือ งานด้านวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานธุรการและการเงิน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (ประสาน เสวีรัฐประญา. 2528 : 3 - 4) ราชี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 34 - 35) ได้ให้ขอบข่ายของงานนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ 2 ขอบข่ายคือ

1. บุคลากรผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
บุคลากรผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครูวิชาการ
ผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ซึ่งบุคลากรทั้งสองฝ่าย จะต้องให้ความร่วมมือกันในการที่จะปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน

2. งานที่จะนิเทศในระดับปฐมวัย

ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนิเทศ ทิศทาง กำกับและประเมินผลเช่นเดียวกับการศึกษาในระดับอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนางานในระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน แบ่งงานออกเป็น 2 งาน ดังนี้

- 2.1 งานนิเทศทั่วไป ได้แก่

- 2.1.1 งานวิชาการ
- 2.1.2 งานกิจการนักเรียนและงานโครงการ
- 2.1.3 งานบุคลากร
- 2.1.4 งานอาคารสถานที่
- 2.1.5 งานธุรการ งานพัสดุ
- 2.1.6 งานความสัมพันธ์กับชุมชน

2.1.7 งานศึกษาค้นคว้า ประเมินผล แผนงานโครงการ การ
นิเทศงานด้านต่าง ๆ ของห้องเรียน

2.2 งานนิเทศการเรียนการสอน

2.2.1 การช่วยเหลือครูในการพัฒนาการจัดประสบการณ์ เพื่อเตรียม
ความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย

2.2.2 การส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและ
เสริมความสามารถในการใช้หลักสูตร

2.2.3 การช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครูและความ
ก้าวหน้าในวิชาชีพครู

2.2.4 การสนับสนุน อำนวยความสะดวกและบริการครูผู้สอนใน
การใช้อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การทดลอง
การวิจัยเพื่อปรับปรุงการสอนและวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ตอบสนองจุดหมายของหลักสูตร

2.2.5 การเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน และการ
บำรุงขวัญครู

2.2.6 การประเมินผลแผนงานโครงการนิเทศการศึกษา จะเป็น
งานที่ช่วยพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัย

คุณลักษณะของผู้นิเทศ

คุณลักษณะของผู้นิเทศมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งต่อครู ต่อการเรียน
การสอน ต่อการปรับปรุงมาตรฐานของการศึกษา กล่าวคือ ถ้าคุณลักษณะตลอดจน
พฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้นิเทศเป็นไปในทางที่ เหมาะสมกับสภาพต่าง ๆ แล้ว การนิเทศ
การศึกษาก็บังเกิดผลดีจะมีผลให้การ เรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพการศึกษาของ
โรงเรียน ห้องเรียน และชาติ จะเจริญก้าวหน้า บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

คุณลักษณะของผู้นิเทศนั้น ได้มีผู้กล่าวไว้มากมาย เช่น ฮิกซ์ (Hicks. 1960 : 7 - 8) ได้สำรวจพบว่า ศึกษานิเทศก์หรือผู้นิเทศควรมีคุณลักษณะของความ เป็นผู้รู้จักปรับคน รู้จักยืดหยุ่นในการทำงาน รู้จักวิธีการทางวิทยาศาสตร์ รู้หลักใน ความร่วมมือเป็นคนรู้จักคิดอย่างฉลาดและต้องเข้าใจในสิ่งที่ผ่านมาแล้วเพื่อนำไปเป็น สาเหตุในการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาในโอกาสต่อไปสำหรับ สุจินต์ กันเจริญ (2524 : 61 - 64) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์เห็นว่า ศึกษานิเทศก์ควรมี ความรู้กว้างขวางและลึก เพื่อเป็นที่พึ่งของครู โดยคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ด้านการสอน การนิเทศการศึกษา จะได้ผลดียิ่งขึ้น ถ้าศึกษานิเทศก์ มีคุณลักษณะด้านความสามารถในการวิจัย เทคนิคในการนิเทศการศึกษา และความสามารถ ในการสาธิตการสอน ส่วนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น ถวิล วรรณปะเก (2524 : 126 - 133) พบว่า ควรจัดทำในรูปของกรรมการผู้ทำหน้าที่นี้เทศจำเป็น ต้องมีประสบการณ์มีผลงานเป็นที่ยอมรับ ต้องไม่ใช่อ่านาจนมีความรู้ให้แก่ักเรียนได้ สามารถสาธิตการสอน มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการสอน และจิตวิทยาพัฒนาการ และ จะต้องเข้าใจสภาพของท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้คัดเลือกศึกษานิเทศก์อำเภอ หรือกิ่งอำเภอขึ้น เมื่อปลายปีการศึกษา 2524 "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524"

ได้กำหนดคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2524 : 2) ดังนี้

1. มีความรู้เข้าใจในกฎหมายว่าด้วย คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยประถมศึกษา กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู กฎหมายว่าด้วยครู กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ระเบียบ ข้อบังคับอื่น ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และระบบการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. มีความรู้และทักษะในกลุ่มประสบการณ์ชีวิตในหลักสูตรประถมศึกษาหรืองานที่ต้องรับผิดชอบ
3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งของประเทศไทย
4. มีความสามารถในการติดต่อประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง
5. มีบุคลิกลักษณะที่ เหมาะที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการและการบริหารการศึกษา
6. มีความประพฤติที่เป็นแบบอย่างแก่ครูได้
7. มีความรู้ความเข้าใจในหลักการนิเทศการศึกษาและมีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา
8. มีความสามารถในการทำแผน ควบคุม ตรวจสอบ ให้อำนาจปรึกษา แนะนำ และเสนอแนะวิธีการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานที่อยู่ในความรับผิดชอบ

พฤติกรรมกรรมการนิเทศ

ในส่วนของพฤติกรรม ซึ่งเป็นเรื่องของการแสดงออกหรือการกระทำของผู้นิเทศ จะมีความครอบคลุมถึงภารกิจหรืองานนิเทศการศึกษา แผนงาน โครงการ และกิจกรรมการนิเทศและทักษะทางกรรมการนิเทศ (สังัก อูหรานันท์, 2528 : 26) เพื่อให้คำเนิบท การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักการ สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มอบหมายให้มีกรรมการนิเทศในหลายระดับ ซึ่งแต่ละระดับมีบทบาทในการนิเทศแตกต่างกันดังนี้

ศึกษานิเทศก์จังหวัด มีหน้าที่ศึกษาค้นคว้าและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งมีบทบาทดังนี้

1. เป็นผู้ประสานงานการวางแผนนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย
2. ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและให้ความร่วมมือในกิจกรรมการนิเทศของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้นิเทศ ของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
3. ทิศทางและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ศึกษานิเทศก์อำเภอ มีหน้าที่นิเทศทิศทางและประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในพื้นที่ที่รับผิดชอบ ศึกษานิเทศก์อำเภอจึงมีบทบาทดังนี้
 1. จัดทำแผนนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยร่วมกับผู้นิเทศของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
 2. ปฏิบัติการนิเทศตามแผนนิเทศร่วมกับผู้นิเทศ ของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
 3. ทิศทางการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อให้การนิเทศเกิดผลในทางปฏิบัติและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงาน เสนอสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 4. ประเมินผลการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และจัดทำรายงานผลการประเมิน เสนอสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 5. ประเมินการปฏิบัติการนิเทศตามแผนนิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์จังหวัด และศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
- ผู้นิเทศของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีหน้าที่นิเทศการจัดประชุมการนิเทศสำหรับเด็กปฐมวัยให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งมีบทบาทในการนิเทศดังนี้
 1. จัดทำแผนนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยร่วมกับศึกษานิเทศก์อำเภอ
 2. ปฏิบัติการนิเทศตามแผนนิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์อำเภอ
 3. ประเมินผลการปฏิบัติการนิเทศร่วมกับศึกษานิเทศก์อำเภอ

ผู้บริหารโรงเรียน ในการบริหารการศึกษา ระดับปฐมวัย เพื่อให้บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น ผู้บริหารโรงเรียนมีงานในหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องดำเนินการดังนี้

1. การจัดสิ่งสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการศึกษาสำหรับการเรียนการสอนระดับปฐมวัยให้เพียงพอต่อความคงการจำเป็น
 2. การจัดอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และบริเวณโรงเรียนให้สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย
 3. การจัดให้มีการเรียนการสอนนักเรียนระดับปฐมวัยจนบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (ราชบัณฑิตยสถาน และคณะอื่น ๆ. 2529 : 21 - 23)
- ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ จะต้องทำหน้าที่นี้เทศการเรียนการสอนภายในโรงเรียนร่วมกับผู้บริหารด้วย

ครูวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ บางโรงเรียนจะมีตำแหน่งครูวิชาการผู้ซึ่งทำหน้าที่แนะนำและช่วยเหลือ หรือนี้เทศงานด้านการสอน การจัดเตรียมและใช้สื่อการสอน เป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ให้กับครู นอกจากนี้อาจมีงานที่ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ หรือผู้บริหารมอบหมาย (น้อมศรีเทศ และคณะอื่น ๆ. 2527 : 113 - 114)

กระบวนการนี้เทศการศึกษาระดับปฐมวัย ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 ประการคือ

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อหาความจำเป็นในการนี้เทศ ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันจะสามารถกำหนดปัญหาหรือความต้องการการนี้เทศ ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการวางแผนนี้เทศไปข้างหน้าต่อไป
2. การวางแผนการนี้เทศ จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน จะทำให้ทราบว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของจังหวัดนั้น สัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของการจัดการศึกษา

หรือไม่ มีปัญหาอะไร ที่จะคงแก้ไข มีจำนวนโรงเรียนจำนวนมากน้อยเพียงใดที่มี ปัญหาเหล่านั้น งานในขั้นต่อไปคือการพิจารณาว่าจะให้ความช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำ หรือจัดกิจกรรมเสริมอย่างไร จึงจะช่วยให้โรงเรียนแก้ปัญหาเหล่านั้นได้

3. การปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ แผนนิเทศ ที่จัดทำขึ้นในการปฏิบัติการนิเทศมีสิ่งที่จะต้องดำเนินการดังนี้

- 3.1 การประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการ เพื่อชี้แจงโครงการและมอบหมายงาน
- 3.2 จัดให้มีการรายงานความก้าวหน้าในการนิเทศ
- 3.3 จัดให้มีการประชุมทบทวนการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงวิธีการ
- 3.4 จัดให้มีการประชุมเพื่อสรุปผลการนิเทศ

4. การประเมินผลและรายงานผล การประเมินผลที่ควรจะต้องจัดทำมี 2 ประการ คือ

- 4.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการแต่ละโครงการ ผู้รับผิดชอบในการประเมินคือ ผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นการประเมินผลเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติงานว่า ใ้ผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่
- 4.2 การประเมินผลแผนนิเทศ เป็นการประเมินผลสรุปรวมการปฏิบัติงานตามแผนนิเทศทั้งหมดว่า สามารถแก้ปัญหาหรือช่วยเหลือให้โรงเรียนได้แก้ปัญหาคือตามที่กำหนดไว้หรือไม่

การประเมินผลทั้ง 2 ลักษณะนี้ เมื่อประเมินผลเรียบร้อยแล้ว ควรจัดทำรายงานเสนอสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เพื่อทราบและดำเนินการต่อไป (ราชสีทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ. 2529 : 20 - 33)

ทักษะทาง ๆ ที่ผู้นิเทศควรมีคือ ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะในการให้เกิคมมนุษยสัมพันธ์ดี ทักษะในกระบวนการหมู่พวก ทักษะในการบริหารบุคคล ทักษะในการ

ประเมินผล (Wiles. 1961 : 20 - 26) และมณี พึ่งโท (2526 : 79 - 82) ได้ศึกษาถึงทักษะที่พึงประสงค์ของศึกษานิเทศก์ประจำอำเภอ โดยแบ่งทักษะออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ทักษะด้านเทคนิควิชาชีพ ผู้ที่ทำหน้าที่ศึกษานิเทศก์ควรมีสมรรถภาพในด้านการริเริ่มและประยุกต์เทคนิคการสอนใหม่ ๆ เทคนิคทางการนิเทศการศึกษา การเป็นประธานในที่ประชุม การจัดทำและการใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การใช้ภาษาท่าทางที่ถูกต้อง และการจัดการใช้ระบบข้อมูล
2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผู้ที่เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอ ควรมีทักษะในด้านการให้ความสำคัญแก่ครูผู้รับการนิเทศอย่างเท่าเทียมกัน ทักษะในการชี้แจงให้ฝ่ายเสียประโยชน์เข้าใจและยอมรับสภาพการณ์ของตน ทักษะในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างบุคคลที่เกิดขึ้นจากการนิเทศ มีอารมณ์ขันเพื่อลดความตึงเครียด และการปฏิบัติตนเองให้สอดคล้องกับขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมในสังคม

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด ศึกษานิเทศก์อำเภอควรมีทักษะในการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและเที่ยงตรง มีทักษะในการตั้งคำถามให้ครอบคลุมประเด็นที่สำคัญ ทักษะในการวิเคราะห์เจตนาที่แอบแฝงในความคิดเห็นของบุคคลอื่น ทักษะในการประยุกต์สิ่งใหม่ ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติงาน ทักษะในการคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำในปัจจุบัน ทักษะในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา การรวบรวมและสรุปสถานการณ์ต่าง ๆ การแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและมองการณ์ไกล และการนำเอาผลการวิจัยไปใช้ในการสอน ปรับปรุงงานอย่างมีประสิทธิภาพ

เทคนิคการนิเทศเป็นสิ่งที่ผู้นิเทศควรจะศึกษา เพราะจะช่วยให้งานในหน้าที่ประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายให้รวดเร็วและมีคุณภาพ ซึ่ง สาย ภาณุรัตน์ (2511 : 83 - 84) ได้กล่าวถึงเทคนิคการนิเทศการศึกษาไว้ 7 แบบ คือ

1. เทคนิคถ้อยวิถัย (ถ้อย = ข้อ, วิถัย = ชาย) หมายถึงการถ่ายทอดความคิดโดยธรรมชาติมนุษยชอบยก้านการสั่งให้ทำ ดังนั้นผู้นิเทศควรให้โอกาสแก่ผู้รับการนิเทศ

ได้แสดงออกมาให้หมด (หมายถึงการซื้อ) แล้วจึงเก็บที่ซอกไม่ให้ (หมายถึงการขาย ความคิด)

2. เทคนิคป้อนชนมนมเนย ป้อนปัญหาง่าย ๆ ไม่เกินความสามารถ เมื่อทำ ได้จึงค่อยให้แก้ปัญหาที่ยากขึ้นไป

3. เทคนิคชวนพาที่เห็นเขาเฉย ๆ ก็ชวนพูด ชวนคิด ชวนให้ทำโดยคำนึงถึง หลักการและวิชาการ

4. เทคนิคสาธิต ลงมือทำเองเป็นตัวอย่างและส่งปัญหาให้แก้ร่วมกัน ข้อควร ระมัดระวังคือ ถ้าไม่มั่นใจว่าจะสาธิตได้ก็แล้ว ควรหลีกเลี่ยงการสาธิต เพราะแทนที่ จะได้ผลกลับจะเป็นผลเสีย

5. เทคนิคเสนอแนะใช้แทนการออกคำสั่ง เสนอนแนะเพื่อให้ทราบความจำเป็น ในการปฏิบัติงาน

6. เทคนิคแพร่พิมพ์ เสนอสิ่งที่ควรสนใจ แนะนำวิธีแก้ปัญหาที่เห็นว่ายังขาด

7. เทคนิคปลุกมหานิยม ช่วยความทุกข์ยากและปัญหาส่วนตัว โดยมีเป้าหมาย อยู่ให้นักเรียน

กวินน์ (Gwynn. 1961 : 326 - 344) ได้เสนอเทคนิคหรือวิธีการนิเทศ

สองแบบคือ

1. การนิเทศเป็นรายบุคคล ซึ่งมีวิธีการปฏิบัติดังนี้
 - 1.1 การสั่ง เถกการ สอนในชั้นเรียน
 - 1.2 การทดลองในห้องเรียน
 - 1.3 การปรึกษาหารือ
 - 1.4 การ ไปเยี่ยมและสั่ง เถกการ สอน
 - 1.5 การ เลือกว่า สุกุอุปกรณการ สอน
 - 1.6 การ ประเมินผลตัวเอง

2. การนิเทศเป็นรายกลุ่ม ซึ่งมีวิธีการดังนี้

- 2.1 ศึกษาคณะกรรมการกลุ่มทำงาน (Committee) การจัดตั้งกรรมการเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ มีประโยชน์มากเมื่อมีความต้องการจะทราบข้อมูลต่าง ๆ
- 2.2 กลุ่มศึกษาวิชาการ (Course Work) หมายถึง การให้ครูไปศึกษาเพิ่มเติมนอกจากเวลาทำการสอน
- 2.3 ห้องปฏิบัติการหลักสูตร (Curriculum Laboratory) เป็นศูนย์กลางที่จะรวบรวมวัสดุอุปกรณ์การสอนและหนังสือคู่มือ แบบเรียนต่าง ๆ เป็นแหล่งวิทยากรและกระดานการทำงานในอาชีพครู
- 2.4 การอ่านเฉพาะเรื่อง (Directed Reading) เป็นกาแนะนำและส่งเสริมให้ครูได้อ่านบทความสั้น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพของตน
- 2.5 การสาธิตการสอน (Demonstration) เป็นได้ทั้งการนิเทศเป็นกลุ่มและรายบุคคล การสาธิตการสอนที่ดีจะต้องมีการเตรียมการอย่างรอบคอบ และมีความมุ่งหมายที่แน่นอน ให้โอกาสแก่ครูได้เห็นวิธีการสอนใหม่ ๆ ครูที่สังเกตการสอนจะสนใจจุดมุ่งหมายของการสาธิตการสอนก่อน มีการจับบันทึกอย่างระมัดระวัง มีการอภิปรายการสอนร่วมกับครูอื่น ๆ และผู้สาธิตภายหลังการสาธิตการสอนแล้ว
- 2.6 การศึกษานอกสถานที่ (Field Trip) เป็นการเพิ่มประสบการณ์ตรงให้กับครูได้มากที่สุด เป็นการเรียนรู้จากสภาพจริง
- 2.7 การฟังคำบรรยาย (Lectures) โดยการเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษในหัวข้อเรื่องที่กำลังอยู่ในความสนใจ
- 2.8 การอภิปราย (Panel Discussion) เป็นวิธีที่นำมาใช้ให้การศึกษา โดยเชื่อว่าทุก ๆ คนต้องการได้รับการยกย่อง ขอมรับจากบุคคลอื่น ดังนั้นผู้ศึกษาจะต้องเตรียมการศึกษาเรื่องราวต่าง ๆ ในการอภิปราย ผู้นิเทศ มีโอกาสจะกระตุ้นผู้ศึกษาให้ค้นคว้า ขวนขวาย เพื่อแสดงความคิดความสามารถของตน

2.9 ห้องสมุดเฉพาะวิชา (Professional Libraries) เป็นที่รวบรวมหนังสือ วารสาร วัสดุต่าง ๆ ที่คัดเลือกไว้เพื่อความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูควรเป็นห้องที่สบาย มีแสงสว่างเพียงพอ ควรจะหาวัสดุและหนังสือเพิ่มที่อยู่เสมอ ครูมีอิสระพอที่จะเข้ามาใช้ด้วยตนเองตลอดเวลา ยืมหนังสือและวัสดุออกไปใช้ตามความต้องการภายในห้องมีที่ประชุมกลุ่มย่อย

2.10 องค์การวิชาชีพและประชุมวิชาชีพ (Professional Organization and Meeting) นี้มีคุณค่ามาก นอกจากทางด้านการวิชาการแล้ว ยังมีประโยชน์ในด้านสังคมของครู ทำให้ครูได้พบปะบุคคลต่าง ๆ และได้รู้จักคุ้นเคยกันมากขึ้น ควรมีการเขียนรายงานเกี่ยวกับการประชุมหรือพิมพ์เผยแพร่หลังจากประชุมแล้ว

2.11 ป้ายนิเทศหนังสือคู่มือครู (Supervisory Bulletin and Handbooks) การจัดป้ายนิเทศมีคุณค่ามาก โดยเฉพาะในโรงเรียนใหญ่ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคลากรทุกคนคุ้นเคยกับแผนงาน โครงการ วิชาการ และวัสดุใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมความสนใจใหม่ ๆ

กิจกรรมการนิเทศเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การนิเทศการศึกษามบรรลุจุดมุ่งหมายของการนิเทศ ซึ่งกิจกรรมการนิเทศแต่ละชนิดให้ประสมการณแตกต่างกันไป กล่าวคือ บางกิจกรรมจะทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับประสมการณสูง แต่บางกิจกรรมก็ทำให้ผู้รับการนิเทศได้รับประสมการณในระดับปานกลาง และบางกิจกรรมก็ทำให้เกิดประสมการณในระดับต่ำ สิ่งที่นิเทศกิจจะของพิจารณาก็คือระดับประสมการณที่เกิดขึ้นนั้นเป็นที่พอใจหรือไม่ และกิจกรรมใดควรจะนำมาใช้ในสถานการณใด เพื่อประโยชน์ก่อการนำไปปฏิบัติ

สังค อุทรานันท์ (2529 : 75 - 77) ได้สรุปกิจกรรมการนิเทศไว้ 23 กิจกรรม คือ การบรรยาย การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม การดูภาพยนตร์และโทรทัศน์ การฟังจากเทป วิทยุ และเครื่องเล่นจานเสียง การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุ และเครื่องมือต่าง ๆ การสังเกตภายในห้องเรียน การสาธิต

สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์เฉพาะบางเรื่อง สัมภาษณ์ทางอ้อม การอภิปราย การอ่าน การวิเคราะห์ และการศึกษาคำนวณ การระดมสมอง การถ่ายภาพ การใช้ เครื่องมือและการทดสอบ การประชุมกลุ่มย่อย การพาไปทัศนศึกษา การเยี่ยมชม อบรมหาสมมติ การเขียน การปฏิบัติความค้ำแนะนํา กิจกรรมการนิเทศโดยทั่ว ๆ ไป ที่ค้ำเนินการอยู่คือ การปฐมนิเทศ การประชุมกลุ่ม การอบรมสัมมนา การประชุมเชิง ปฏิบัติการ การพบปะสนทนา การสังเกตการสอน การจัดสาขาวิชาการสอน การศึกษา นอกสถานที่ การบรรยายหรือปาฐกถา การแจกเอกสาร (ราศี ทองสวัสดิ์ และคน อื่น ๆ. 2529 : 10 - 14)

ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ (2521 : 130 - 136) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของ คีษานีเทศกจังหวัดในเขตการศึกษา 11 โดยย้กถามระเบียบกระทรวงคีษานีการ ว่าด้วย คีษานีเทศก กรมสามัญคีษา พ.ศ. 2519 เป็นหลัก พบว่า คีษานีเทศกจังหวัดได้ ปฏิบัติงาน เรียงความสำคัญจากมากไปหาน้อยคั้งนี้คือ 1) ปฏิบัติงานอื่นที่ค้ำรับมอบหมาย 2) จัดประชุมอบรมสัมมนาครู อาจารย์ 3) ประเมินผลงานค้ำวิชาการ 4) ปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนและการบริหารการศึกษา 5) นิเทศการสอนและการ บริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่สถานคีษาในขอบเขตความรับผิดชอบ 6) พิจารณาหรือพัฒนาหลักสูตร แบบเรียน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน 7) จัดทำคู่มือ เอกสารทางวิชาการและอุปกรณ์ประกอบการสอน 8) การตรวจสอบ และควบคุมสถานคีษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย 9) เสนอแนะและให้ค้ำ ปรึกษาทางวิชาการแก่กรมสามัญคีษา และ 10) คีษาทดลอง วิจัยในเรื่องเกี่ยวกับ การเรียนการสอน

ราศี ทองสวัสดิ์ (2529 : 38 - 44) ได้กำหนดรายการที่จ้ำเป็นในการ ค้ำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ระดับปฐมวัยไว้ 12 รายการ คือ การจัดห้องเรียน และสภาพแวดล้อม บุคลิกภาพของครู การจัดให้ครูมีประสมการณ์การเรียนการสอนระดับ ปฐมวัย การเตรียมการจัดประสมการณ์ของครู การจัดประสมการณ์ของครู การค้ำเนิน

กิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนค่านพุดกิจกรรมของครู ค่านพุดกิจกรรมของเด็ก งานธุรการประจำชั้น พิธีศุครุกนถ์ของห้องระคับปฐมวัย การจับบริการส่งเสริมในค่าน สุขภาพและอนามัยแก่นักเรียน การจักสวัสดิการแก่เด็ก

สภาพปัญหาในการจักการนิเทศการศึกษา

การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของครูช่วยการนิเทศการศึกษา เป็นที่ยอมรับและปฏิบัติกันมานาน แต่ก็ประสบปัญหามากมาย ทำให้การนิเทศไม่ได้ผลเท่าที่ควร ปัญหาต่าง ๆ เท่าที่พบจากง วิจัยนั้นมีลักษณะไม่แตกต่างกันมากนัก เช่น โสภณ รอดทอง (2521 : 88) ได้ทำการศึกษามีปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ทั่วประเทศ พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาในระคับมาก ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณในการประชุมอบรมสัมมนาครู ขาดงบประมาณในการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร จักทำคู่มือครู ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินงานทดลองและวิจัย สำหรับ ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ (2521) ได้ศึกษามีปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 11 พบว่า จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอ ขาดแคลนงบประมาณ เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการนิเทศมีไม่เพียงพอ ขาดความคล่องตัวในการทำงาน และครูไม่นำเอาข้อนิเทศไปปฏิบัติ ส่วน วิภา เลิศกมลกาญจน์ (2526 : 139 - 141) ได้พบว่า อุปสรรคในการทำงาน ความหนักของศึกษานิเทศก์จังหวัดคือ ความสะดวกในการขอใช้เครื่องมือ เช่น ขอสอบจากหน่วยงานอื่น ขาดงบประมาณ ขาดบุคลากร ขาดผู้ชำนาญการ โดยเฉพาะขาดความรู้ความเข้าใจในการทำงาน เช่น การวิจัย เป็นต้น มีงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบมากเกินไป ขาดการประสานงานและขาดแรงจูงใจในการทำงาน สภาพข้อมูลที่มีอยู่ไม่ถูกต้องกับสภาพความเป็นจริง ความเร่งด่วนในการทำงานและการได้รับมอบหมายที่ไม่ตรงกับความสามารถ

สภาพปัญหาในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน สมพร ดุษฎีเกษม (2526) ได้ทำการศึกษาในเขตการศึกษา 5 พบว่า ช่างงบประมาณ ช่างความรู้และทักษะในการนิเทศ กรรมการกลุ่มที่ปรึกษาที่อื่นมาก ระบบกลุ่มไม่มีประสิทธิภาพ และสื่อในการนิเทศขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และขาดการติดตามและประเมินผลงาน เช่นเดียวกับ ประชา สิกขปัญญา (2524) ศึกษาข้อมูลจากจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ช่างงบประมาณ ช่างอุปกรณ์ ผู้บริหารระดับสูง ไม่ให้ความสนใจหรือสนับสนุนงานวิชาการ ครูขาดความกระตือรือร้นในการทำงานและขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่เฉพาะ และจากการศึกษาปัญหาในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดอุตรดิตถ์ของ มาลี คล้ายชม (2524) ซึ่งแบ่งปัญหาออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ปัญหาเกี่ยวกับการจัดและดำเนินงาน ได้แก่ การขาดแคลนงบประมาณ การขาดการติดตามผลงานที่ดำเนินไปแล้ว และอัตราส่วนของผู้บริหารและผู้รับการนิเทศไม่ได้สัดส่วนกัน 2) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานภายในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารไม่ได้คำนึงถึงความสามารถเชิงวิชาการ หรือการสอนในการนำมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบและการขาดแคลนอุปกรณ์สำหรับนักเรียน 3) ปัญหาที่เกี่ยวกับบุคลากร ได้แก่ ครูไม่เปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการสอน ผู้นิเทศไม่มีเวลาให้คำแนะนำแก่ครูเท่าที่ควร และครู อาจารย์ ไม่มีโอกาสส่งเอกสารสอนซึ่งกันและกัน สำหรับ ชัคเจน ไทยแท้ (2527 : 291) ศึกษากรณีจังหวัดคันทบุรี พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการคือ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ หรือขั้นตอนในการจัดดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน โดยระบุว่าโรงเรียนรับทราบนโยบายเท่านั้น ไม่ได้รับการเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

ประสาน เสริฐปัญญา (2528 : 17) ได้สรุปปัญหาการนิเทศการศึกษาชั้น
 เค็กเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติไว้ดังนี้

1. ผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรหรือแนวทางการศึกษาระดับปฐมวัย
2. ผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการ กระบวนการนิเทศ
3. ผู้นิเทศขาดคุณลักษณะของการนิเทศ

4. ผู้นิเทศไม่ทราบวิธีการพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการนิเทศ
5. ผู้นิเทศไม่เป็นที่ยอมรับของครู
6. ผู้นิเทศขาดทักษะในการมอง ในการสังเกต และในการซักปัญหา มองปัญหาไม่ออก ไม่สามารถรับได้ว่าอะไรคือปัญหา อะไรไม่ใช่ปัญหา
7. ผู้นิเทศไม่มีทักษะในการจับความสำคัญของปัญหา
8. ผู้นิเทศขาดเครื่องมือ ขาดงบประมาณในการนิเทศ

ความต้องการในการนิเทศการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าของ กษมา สารสมุทร (2524 : 98 - 102) พบว่า ครูประถมศึกษาศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ยังมีสมรรถภาพต่ำและครูมีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพในการสอนเป็นอย่างมาก คือ ด้านการเตรียมการสอน การกำหนดจุดประสงค์ของการสอน การเลือกวิธีการ และเทคนิคการสอน การผลิตและการใช้สื่อการสอน การวัดและประเมินผลการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก อรทัย จันทวิชานนุวงศ์ (2525 : 66 - 67) พบว่า ครูวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความต้องการให้มีการนิเทศในเรื่องการผลิตสื่อการเรียน การวัดผลและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียน การใช้คู่มือครูและแผนการสอน และชัชพงษ์ สุวรรณรักษ์ (2526 : 78 - 79) ได้ศึกษาความต้องการความช่วยเหลือของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา จากผู้นิเทศ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้พบว่า มีความต้องการความช่วยเหลือในด้านการใช้หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะครูที่มีวุฒิต่ำ จะมีความต้องการมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำ เช่นเดียวกับ แปลก วัชรคำรังกุล และคนอื่น ๆ (2524 : 75 - 78) พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาระดับวุฒิมัธยมศึกษาตอนต้นระดับประถมศึกษาส่วนท้องถิ่นมีความต้องการได้รับการนิเทศการศึกษาจากผู้บริหารโรงเรียนในระดับมาก ถ้าได้รับความต้องการในด้านการนิเทศศึกษาระดับปฐมวัยนั้น น้อมศรี เคท และคนอื่น ๆ

(2525 : 85 - 86) พบว่า ครูมีความต้องการที่จะเพิ่มพูนความรู้ความสามารถในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเรียงลำดับความต้องการการเข้ารับการอบรมเรื่องต่าง ๆ จากระดับมากลงไปดังนี้ การผลิตและการใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิควิธีสอนการใช้แผนการสอน การประเมินผลพัฒนาการวัยเด็ก สำหรับความต้องการของครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการนิเทศ พบว่า ครูร้อยละ 91 ต้องการให้พาไปสังเกตการสอนที่โรงเรียนอื่น ร้อยละ 80 ต้องการการสาธิตการสอน ร้อยละ 74 ต้องการใ้รับการแจกเอกสารเกี่ยวกับการสอนชั้นปฐมวัย ร้อยละ 72 ต้องการให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 70 ต้องการให้มีการสังเกตการสอนโดยผู้นิเทศ ร้อยละ 63 ต้องการให้มีการประชุมกลุ่มย่อย และร้อยละ 5 ต้องการให้มีการแนะนำเป็นรายบุคคล

งานวิจัยทางการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น ในต่างประเทศได้ทำการศึกษามาแล้วค่อนข้างมาก แต่สำหรับประเทศของเรา ไม่ปรากฏผลงานทางคานันมากนัก ซึ่งเท่าที่ผู้วิจัยจะสามารถรวบรวมมาได้มีดังนี้ คือ

นอมศรี เคท และคนอื่น ๆ (2527) ได้ทำการศึกษารูปแบบการนิเทศการสอนชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ ครูที่สอนชั้นเด็กเล็กในมีการศึกษา 2525 จำนวน 47 คนจาก 33 โรงเรียน ที่อยู่ในโครงการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา และผู้นิเทศจำนวน 158 คน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับคือ ระดับโรงเรียน ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อสร้างรูปแบบการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กเล็ก แล้วนำรูปแบบนั้นไปทดลองใช้ และปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาระดับนี้ และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้นิเทศที่มีต่อการนิเทศ

การจัดประสบการณ์ชั้นเล็กเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัย พบว่า การพบปะสนทนาระหว่างผู้นิเทศกับครูที่สอนชั้นเล็กเล็ก เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์มากที่สุดสำหรับครู นอกจากนี้ยังมีการเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกตการสอน การปรึกษาหารือกับบุคลากรทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน การประชุมครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง การประชุมเชิงปฏิบัติการที่จังหวัดเกี่ยวกับการปรับปรุงแผนการสอนและสื่อการสอน การประชุมพิจารณาคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน การพาครูไปเยี่ยมชมชั้นเล็กเล็กที่โรงเรียนอื่น และการหมกการสาธิตการสอนชั้นเล็กเล็ก และพบว่า ครูประสบปัญหาเรื่องการผลิตและการใช้สื่อการสอน

แคมเบล (Cambell. 1982) ได้สร้างรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูในโรงเรียนอนุบาลของสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาซึ่งสนองต่อสภาพท้องถิ่น ความต้องการและปัญหาที่เป็นจริงของการจัดการศึกษาปฐมวัยของชุมชนกลุ่มหนึ่ง ในสังคมอเมริกัน การพัฒนารูปแบบนี้เพื่อใช้ในระดับปฐมวัยอย่างพิเศษ ลึกซึ้ง ทั้งระบบและรูปแบบของการนิเทศการศึกษาปฐมวัยนั้นจะเป็นเครื่องมือสำหรับส่งเสริมคุณภาพของการจัดบริการในศูนย์เด็กปฐมวัย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย ลักษณะของการจัดการศึกษาปฐมวัย รูปแบบของการนิเทศ และการฝึกความมีมนุษยสัมพันธ์ นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามแล้วส่งไปยังผู้นิเทศระดับปฐมวัย เพื่อหาความเชื่อมั่นของความต้องการที่สอดคล้องกับบรรณคดีที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถามรวมแรก ส่งไปยังผู้นิเทศโดยตรง ให้เป็นผู้ประเมินเพื่อหาความเชื่อมั่นในขอข่ายตามหลักการแห่งทฤษฎี

รูปแบบของการนิเทศครั้งนี้ เป็นการออกแบบสำหรับโรงเรียนอนุบาล โดยการรวมเอาส่วนสำคัญในการนิเทศโรงเรียนทั่วไป มาเป็นองค์ประกอบเพื่อให้ได้ซึ่งประสิทธิผลในการแก้ปัญหาที่แตก่างกันเป็นการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของงาน เช่น การให้คำปรึกษาเพื่อแก้ปัญหาโดยตรง การสังเกตและการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนและยังได้เน้นถึงการให้เพื่อสร้างสรรค์ให้เกิดทีมงานในการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

การบรรลุตามเป้าหมายของโครงการ และการแก้ปัญหาขององค์กร หลักการที่ยอมรับ
ในข้อสุดท้าย คือ รูปแบบการนิเทศโดยการร่วมมือและคุณค่าแห่งทรัพยากรบุคคล

เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

การพิจารณาที่ตัดสินใจในเรื่องหนึ่งเรื่องใด หากมีข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการ
พิจารณาไม่เพียงพอแล้ว การตัดสินใจก็มักจะเป็นไปในรูปที่ผู้บริหารกระทำไปตามความรู้
ความสามารถของตนเอง หรือการเรียกประชุมผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งการตัดสินใจ
ในกรณีดังกล่าว อาจเกิดข้อผิดพลาดได้ กล่าวคือ การที่ผู้บริหารตัดสินใจไปโดยความรู้
ความสามารถของตนเองนั้น ก็มีได้เป็นหลักประกันว่าผู้บริหารนั้นจะมีความรู้ความเข้าใจ
ในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง แต่จากข้อที่ตัดสินใจไปทั้ง ๆ ที่ขาดข้อมูลสนับสนุนเพียงพอ ในด้าน
การเรียกประชุมผู้รู้ เรื่องนั้นก็เช่นเดียวกัน แม้จะจัดทำในรูปการร่วมกันพิจารณา และ
ร่วมกันตัดสินใจแล้วก็ตาม แต่มีอยู่หลายกรณีที่ผู้เข้าร่วมพิจารณาเกิดความเกรงใจกันหรือ
ไม่กล้ามีความคิดเห็นหรือแย้งกับผู้อื่นซึ่งมีอำนาจ การพิจารณาแทนที่จะเป็นไปในรูปการแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นทุกแง่มุม กลับเป็นการรับความคิดเห็นของคน ๆ หนึ่งหรือกลุ่มคนที่มี
อำนาจบังคับบัญชาหรืออาจว่าเป็นผู้รู้เรื่องอย่างชัดเจนหรือกลุ่มเดียว ลักษณะเช่นนี้
ขอบเขตการพิจารณาจึงมีจำกัดและอาจเกิดข้อผิดพลาดที่มองได้ เช่นเดียวกัน เพราะ
ข้อมูลที่นำมาพิจารณาไม่ละเอียดเพียงพอ ด้วยเหตุนี้จึงได้มีการคิดค้นหาวิธีการที่จะทำ
ได้ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้เรื่องในเรื่องนั้นอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อให้การ
ตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องตรงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น เทคนิคประการหนึ่งที่ได้รับ
การคิดค้นขึ้นมาคือ เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย (ประยูร ศรีประสาธน์, 2523 :
49 - 50)

เทคนิคเดลฟาย ได้รับกำรพัฒนาขึ้นมาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้ในการทำนาย
หรือวางแผนสำหรับอนาคต และได้มีผู้นำไปปรับใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ที่ต้องการใช้

ความคิดเห็นหรือการกักสันใจของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้เป็นประโยชน์ กระบวนการวิจัยแบบนี้ได้รับการนำมาใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ กันแพร่หลายมากขึ้น เช่น ทางด้านอุตสาหกรรม การวางแผนทางสังคมระดับชุมชน การใช้นวัตกรรมทางการศึกษา และการประเมินผลโครงการวิจัย เป็นต้น (Phill. 1971 : 59) และในคำานที่เกี่ยวกับการศึกษานั้น จัก (Judd. 1972 : 38) ให้ความเห็นว่า เทคนิคเคลฟายยังอาจนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการแสวงหาความสอดคล้องทางค่านิยมและในการประเมินอีกด้วย

คาลกี (Phill. 1971 : 57 citing Dalkey. 1969) ได้อธิบายถึงลักษณะทั่ว ๆ ไปของเคลฟายเทคนิคไว้ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับเลือกให้เข้าร่วมในการวิจัย จะไม่ทราบเลยว่า มีผู้ใดบ้างที่ร่วมอยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เหตุที่ควรทำเช่นนี้เพื่อเป็นการขจัดอิทธิพลของกลุ่มหรืออิทธิพลของลักษณะเด่นของผู้เชี่ยวชาญบางคนที่จะส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ ดังนั้นจึงมักใช้แบบสอบถามหรือวิธีการสื่อสารอื่น ๆ ที่ช่วยให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดไม่คงมาเผชิญหน้ากัน และเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่ถูกต้องเชื่อถือได้ จึงต้องใช้แบบสอบถามหลาย ๆ รอบ

2. ในการออกแบบสอบถามแต่ละรอบนั้น ผู้วิจัยจะได้แสดงผลสรุปของค่าตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและค่าตอบของผู้เชี่ยวชาญคนนั้น ๆ เองในรอบก่อนเอาไว้เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนทราบว่าความคิดเห็นของตนเป็นอย่างไร แยกต่างกับความเห็นของคนอื่นหรือไม่อย่างไร

3. เป็นกระบวนการที่ใช้วิธีการทางสถิติเข้ามาช่วยในการจำกัดวงค่าตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นการลดการกระจายของค่าตอบของกลุ่ม ทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันขึ้น และนอกจากนั้นยังใช้สถิติเข้าช่วยในการยืนยันว่า ความคิดเห็นในค่าตอบรอบสุดท้ายของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้น เป็นตัวแทนของความคิดเห็นของสมาชิกทั้งหมดในกลุ่มด้วย

โดยทั่วไปแล้วสถิติที่ใช้มักใช้ค่า Median และ Interquatile Range

(เกษม บุญอ่อน. 2522 : 27)

การเลือกผู้เชี่ยวชาญ กระบวนการสำคัญที่สุดของการใช้เทคนิคเคลฟายคือการเลือกผู้เชี่ยวชาญ เพราะจากความสามารถและความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญจะส่งผลไปถึงค่าความเชื่อมั่นของงานวิจัย วัน เคชพัชย์ (2527 : 117) กล่าวว่าความเชื่อมั่นของเคลฟายเทคนิคจะยิ่งสูงขึ้น ถ้าสามารถพิจารณาคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมโครงการอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อให้ได้ผู้ที่เหมาะสมจริง ๆ สำหรับจำนวนของผู้เชี่ยวชาญนั้นไม่ได้กำหนดตายตัวลงไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มเป็นสำคัญ กล่าวคือ ถ้ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญนั้นมีความเป็นเอกพันธ์จะใช้เพียง 10 - 15 คน ก็เป็นการเพียงพอ แต่หากกลุ่มมีความแตกต่างกันมาก ก็อาจใช้จำนวนหลายร้อยคน (Kohtbantau. 1978 : 175 citing Delberg)

แมคมิลแลน (เกษม บุญอ่อน. 2522 : 27 - 28 อ้างอิงมาจาก MacMillan) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่จะใช้ในการวิจัยแบบเคลฟายว่า เท่าไรจึงจะเหมาะในการประชุมประจำปี California Junior Colleges Association เมื่อปี พ.ศ. 2514 ซึ่งแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนผู้เชี่ยวชาญและการลดลงของความคลาดเคลื่อน

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	การลดลงของความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1-5	1.20-1.70	0.50
5-9	1.70-0.58	0.12
9-13	0.58-0.54	0.04
13-17	0.54-0.50	0.04
17-21	0.50-0.48	0.02
21-25	0.48-0.46	0.02
25-29	0.46-0.44	0.02

จากตารางจะเห็นได้ว่า เมื่อจำนวนของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะน้อยมาก

ในการวิจัยส่วนมาก แบบสอบถามฉบับแรกมักจะเป็นคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งให้ผู้ตอบตอบสนองในปัญหาต่าง ๆ หรือจะพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ แบบสอบถามฉบับแรกมีจุดมุ่งหมาย เพื่อจะเก็บรวบรวมความคิดและความเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

แบบสอบถามฉบับที่สอง พัฒนามาจากคำตอบจากแบบสอบถามฉบับแรก ความคิดเห็นทั้งหมดที่ได้รับ จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในแบบสอบถามฉบับแรก จะถูกนำมาสร้างให้อยู่ในรูปของประโยคหรือข้อความที่เกี่ยวกับปัญหาหรือหัวข้อที่ต้องการศึกษา ในแบบสอบถามฉบับที่สองนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญอาจจะได้รับการขอร้องให้ลงมติ จัดอันดับความสำคัญหรือให้เปอร์เซ็นต์ความสำคัญในแต่ละประโยคหรือข้อความการตอบอาจจะอยู่ในรูปของการให้เปอร์เซ็นต์ มาตราส่วนประมาณค่า 1-5, 1-6 หรือ 1-7 หรือให้คะแนนจาก 0-10 เป็นต้น

แบบสอบถามฉบับที่สาม พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์ค่าตอบในแบบสอบถาม ฉบับที่สอง เป็นแบบสอบถามที่ประกอบไปด้วยประโยคหรือข้อความที่เหมือนกับในแบบสอบถาม ฉบับที่สอง แต่ได้มีการแสดงถึงตำแหน่งความถี่ฐาน และค่าอินเทอร์ควอไทล์เร้นจ์ของแต่ละ คำถาม รวมทั้งตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้รับการขอร้องให้ทบทวน และพิจารณา คำตอบของเขาเองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงคำตอบ หรืออาจจะยังคง ยืนยันในคำตอบเดิมของตนเองก็ได้ ในกรณีที่คำตอบของผู้เชี่ยวชาญคนใดตกอยู่สูงกว่าหรือ ต่ำกว่า อินเทอร์ควอไทล์เร้นจ์จะได้รับการขอร้องให้แสดงเหตุผลในการตอบควย

(สมบูรณ์ กัญยะ, 2524 : 68 - 70)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กระบวนการในการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็นสองขั้นตอนคือ

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อที่จะศึกษาข้อมูลพื้นฐานนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยขั้นต่อไป

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 เป็นการกำหนดแนวทางในการนิเทศโดยผ่านกระบวนการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเคสฟาย

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อที่จะศึกษาข้อมูลพื้นฐานนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยขั้นต่อไป มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ

1. ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 248 คน และครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 139 คน ซึ่งอยู่ในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2530 จากโรงเรียนจำนวน 236 โรงเรียน
2. ผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยในสองลักษณะคือ

2.1 ผู้นิเทศจากภายนอก ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 5 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 76 คน ผู้นิเทศของศูนย์พัฒนาการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 30 คน

2.2 ผู้นิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 236 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 236 คน ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 236 คน จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 (จังหวัดชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และนครราชสีมา) ปีการศึกษา 2530

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างในแต่ละระดับดังนี้

1. เลือกครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1 และชั้นอนุบาล 2 ในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2530 ได้ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1 จำนวน 154 คน ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2 จำนวน 103 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งกำหนดค่าความเชื่อมั่นในการสุ่มเป็นร้อยละ 95 (Krejcie and Morgan. 1970 : 30)

2. เลือกผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย ในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2530 โดยวิธีการเลือกในแต่ละกลุ่มดังนี้

2.1 ผู้นิเทศจากภายนอก เนื่องจากผู้นิเทศจากภายนอกมีจำนวนประชากรไม่มาก จึงทำการศึกษาจากกลุ่มประชากร ซึ่งมีจำนวนแต่ละระดับคือ ศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 5 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 76 คน ผู้นิเทศ ของศูนย์พัฒนาการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา จำนวน 30 คน

2.2 ผู้นิเทศภายในโรงเรียน เลือกกลุ่มตัวอย่างผู้นิเทศภายในโรงเรียน จากโรงเรียนทั้งสิ้น 236 โรงเรียน จำแนกเป็น 3 ประเภทคือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 236 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 236 คน ครูวิชาการ จำนวน 236 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างไคกลุ่มละ 97 คน ซึ่งกำหนดค่าความเชื่อมั่นในการสุ่มเป็นร้อยละ 95 (Krejcie and Morgan. 1970 : 30)

จำนวนผู้นิเทศและครูผู้สอนในประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวางได้ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนผู้นิเทศและครูผู้สอนในประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้นิเทศและครูผู้สอน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
<u>ผู้นิเทศจากภายนอก</u>		
ศึกษานิเทศก์จังหวัด	5	5
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	76	76
ผู้นิเทศของศูนย์	30	30
รวม	111	111
<u>ผู้นิเทศภายในโรงเรียน</u>		
ผู้บริหารโรงเรียน	236	79
ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	236	79
ครูวิชาการโรงเรียน	236	79
รวม	708	237

ตาราง 2 (ต่อ)

ผู้นิเทศและครูผู้สอน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
<u>ครูผู้สอน</u>		
ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1	248	154
ครูผู้สอนชั้นอนุบาล 2	139	105
รวม	387	257
รวมทั้งสิ้น	1,206	605

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ทั้งในค่านเนื้อหาและรูปแบบ
2. การสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศและครูผู้สอน
 - 2.1 สร้างแบบสอบถามชุดที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับพฤติกรรม รมการนิเทศของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย และความพึงพอใจในการนิเทศของครูผู้สอนระดับปฐมวัยในโครงการอนุบาลชนบท สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมกรณีพิเศษภายนอก พฤติกรรมกรณีพิเศษภายในโรงเรียน และความต้องการกรณีพิเศษการศึกษาในระดับปฐมวัย ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร แนวทางการกรณีพิเศษภายในโรงเรียนในระดับปฐมวัย ในคู่มือ การกรณีพิเศษการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (ราศี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ. 2529 : 38 - 44) ซึ่งเป็นรายการเกี่ยวกับกรณีพิเศษภายในโรงเรียนระดับปฐมวัย จำนวน 35 ข้อ โดยให้ผู้ตอบตอบความเหมาะสมประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

มากที่สุด = 4 หมายถึง ได้รับความรู้จากผู้นิเทศมากเป็นพิเศษและนิเทศสม่ำเสมอ

มาก = 3 หมายถึง ได้รับความรู้จากผู้นิเทศค่อนข้างมากหรือนิเทศบ่อยครั้ง

น้อย = 2 หมายถึง ได้รับความรู้จากผู้นิเทศค่อนข้างน้อยหรือเทอมละ 1 ครั้ง

น้อยที่สุด = 1 หมายถึง ได้รับความรู้จากผู้นิเทศบ้างปีละ 1-2 ครั้ง

ไม่มีเลย = 0 หมายถึง ไม่ได้รับความรู้จากผู้นิเทศเลย

และกำหนดข้อเลือกเกี่ยวกับกิจกรรมกรณีพิเศษที่ผู้นิเทศปฏิบัติเพื่อให้ความรู้แก่ครู จำนวน 8 กิจกรรม ซึ่งผู้ตอบสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ ดังนี้

ก. การส่ง เอกสารสอนจากผู้นิเทศเพื่อพัฒนาการสอน

ข. การศึกษาจากเอกสารกรณีพิเศษทางไกล

ค. การให้คำปรึกษาหารือ

ง. การไปดูการสอนโรงเรียนอื่น

จ. การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ฉ. การสาธิตการสอน

ช. การประชุมกลุ่มย่อยในโรงเรียน

ซ. การได้รับคำแนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอน

ในแต่ละข้อมีช่องว่างให้ผู้ตอบเขียนเพิ่มเติมในกรณีที่มีการปฏิบัตินอกเหนือจาก

ที่ระบุไว้ ตัวอย่างแบบสอบถามชุดที่ 1 ตอนที่ 1 มีดังนี้

ตัวอย่าง

รายการนิเทศ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ วิธีดำเนินการ	ระดับการนิเทศ ภายในโรงเรียน และวิธีดำเนินการ	ระดับความต้องการ เพิ่มเติมและวิธี ดำเนินการ
๐. ท่านได้รับการแนะนำ ช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม วงกลมจากผู้นิเทศ	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศ ความต้องการและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของผู้ตอบในเขตการศึกษา 11 นำมาเป็นส่วนประกอบในการอภิปรายผล

2.2 สร้างแบบสอบถามชุดที่ 2 ซึ่งใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ของผู้นิเทศ เพื่อนำมาจำแนกประเภทในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศ โดยกำหนดองค์ประกอบของการนิเทศการศึกษาปฐมวัยในการศึกษาคั้ง 4 ประการ คือ 1) หลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัย 2) ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย 3) กระบวนการนิเทศ และ 4) เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศ ที่ผู้นิเทศเห็นว่าเหมาะสมและสามารถนำ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับรายการนิเทศแก่ละค่านและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับกรณีศึกษาศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของเขตการศึกษา 11 เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบในการอภิปรายผล

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งสองชุด เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวนชุดละ 10 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเลือกข้อที่ได้อาคะแนนร้อยละ 60 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามตามกลุ่มตัวอย่าง โดยติดต่อขอความร่วมมือจากคณาจารย์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใ้รับแบบสอบถามคืน คิดเป็นร้อยละ 94 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 และแบบสอบถามชุดที่ 2 ดังนี้

1. วิเคราะห์เป็นรายชื่อของข้อมูลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 และแบบสอบถามชุดที่ 2 จำนวน 35 ข้อ เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญของรายการนิเทศ โดยแยกพิจารณาตามประเด็นของแบบสอบถามแก่ละค่าน

1.1 ข้อมูลชุดที่ 1 มีการวิเคราะห์เป็นรายชื่อ จำนวน 35 รายการ แยกเป็น 3 ค่าน คือ 1) พฤติกรรมกรณีศึกษากายนอกและกิจกรรมกรณีศึกษา 2) พฤติกรรมกรณีศึกษาภายในโรงเรียน และกิจกรรมกรณีศึกษา 3) ความต้องการในการนิเทศและกิจกรรมกรณีศึกษา

1.2 ข้อมูลชุดที่ 2 มีการวิเคราะห์เป็นรายชื่อ จำนวน 60 รายการ แยกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ความเหมาะสมในการนำไปใช้ 2) ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ 3) ความรู้ที่กองการเพิ่มเติม

2. สรุปผลจากแบบสอบถามชุดที่ 1 และแบบสอบถามชุดที่ 2 ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของผู้นิเทศ กิจกรรมการนิเทศที่ปฏิบัติอยู่ และความต้องการในการนิเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินการวิจัยตอนที่สองต่อไป

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่สองเป็นการกำหนดแนวทางในการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 11 จากข้อมูลพื้นฐานในการนิเทศศึกษาระดับปฐมวัยที่ผ่านการวิเคราะห์จากการดำเนินการวิจัยตอนที่ 1 แล้ว

ในการกำหนดแนวทางการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้กระบวนการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งมีกระบวนการในการดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นบุคคลทางด้านการนิเทศ การศึกษาปฐมวัย จำนวน 11 ท่าน ที่ปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ด้านการนิเทศ การศึกษาปฐมวัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งถือได้ว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญโดยการพิจารณาคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านกรณีพิเศษการศึกษาปฐมวัย
2. ปฏิบัติหน้าที่หรือเคยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
3. เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยและปฏิบัติหน้าที่ในสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 3 รอบ รายละเอียดดังนี้

รอบที่ 1 ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ซึ่งเป็นสภาพปัญหา ความต้องการและพฤติกรรมกรณีพิเศษการศึกษาปฐมวัยในเขตการศึกษา 11 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการตอบคำถาม คำถามในรอบนี้เป็นคำถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยจะนำไปเป็นสาระในการสร้างแบบสอบถามในรอบที่ 2 และเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นในแต่ละเรื่องว่ามีประเด็นที่ควรศึกษาหรือควรเพิ่มเติมอย่างไร นำคำตอบในรอบนี้มาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในรอบที่ 2

รอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 1 ปรับเป็นรายการของกรณีพิเศษการศึกษาปฐมวัย จำนวน 84 รายการ โดยจัดเป็น 4 กลุ่มตามลักษณะของการปฏิบัติงานตามแนวความคิดที่ผู้วิจัยได้จากประสบการณ์เกี่ยวกับการศึกษาจากเอกสาร คำว่า จัดทำเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิกเคอร์ท (Likert Scale) โดยให้ผู้ตอบจัดลำดับความสำคัญของความเหมาะสมของแต่ละรายการเป็น 5 ระดับคือ เหมาะสมมากที่สุด = 5 เหมาะสมมาก = 4 เหมาะสมปานกลาง = 3 เหมาะสมน้อย = 2 เหมาะสมน้อยที่สุด = 1 นำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าการกระจาย (IQR.) ของข้อคำถามทุกข้อ

รอบที่ 3 เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะและข้อคำถามเหมือนกับแบบสอบถามรอบที่ 2 แต่ได้มีการแสดงถึงค่าแห่งคามัธยฐาน และค่าการกระจาย (IQR.) ของแต่ละข้อคำถาม รวมทั้งค่าแห่งของค่าผู้เชี่ยวชาญคนนั้น ๆ ทอบในแบบสอบถามรอบที่ 2 ไว้ด้วย เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประกอบการศึกษาวิเคราะห์ข้อคำถามในแบบสอบถามในรอบที่ 3 ถ้าค่าทอบของผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกับกลุ่มและยืนยันค่าทอบเดิม จะได้รับคำขอร้องให้แสดงเหตุผลในการทอบด้วย แล้วนำค่าทอบที่ได้จากการทอบแบบสอบถามในรอบที่สามมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน และค่าการกระจาย (IQR.) อีกครั้งหนึ่ง

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้ศึกษาทอบจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง เมื่อผู้เชี่ยวชาญสมัครใจแล้ว ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปมอบให้และนัดวันมารับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการทอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละและค่าเป็นการทอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีความเห็นตรงกันร้อยละ 60 ขึ้นไป
- วิเคราะห์แบบสอบถามจากการทอบในรอบที่ 2 และ 3 โดยพิจารณาค่าลำดับความเหมาะสมที่ได้จากค่าความสอดคล้องของคำถามจากคณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ว่า คามัธยฐานของค่าทอบที่เท่ากับหรือมากกว่า 3.50 ขึ้นไป เป็นค่าที่แสดงถึงความจำเป็นมากและคามัธยฐานที่ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3.49 ลงมา เป็นค่าที่แสดงถึงความจำเป็นน้อย ส่วนการพิจารณาความสอดคล้องของค่าทอบกำหนดเกณฑ์ไว้ว่า ค่าการกระจายที่เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.00 เป็นค่าที่แสดงถึงความสอดคล้องสูง ค่าการ

กระจายที่เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50 และมากกว่า 1.00 เป็นค่าที่แสดงความสอดคล้องปานกลาง และค่าการกระจายที่มากกว่า 1.50 เป็นค่าที่แสดงความสอดคล้องต่ำ

จากค่าทอมในรอบที่ 3 เลือกค่าทอมที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสูง และปานกลาง เป็นแนวทางกรณีพิเศษเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 11 ที่เหมาะสม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่ามัธยฐาน ใช้สูตร (นิภา ศรีไพโรจน์. 2524 : 61)

$$\text{Mdn.} = \frac{N + 1}{2}$$

เมื่อ Mdn. เป็น มัธยฐาน
N เป็น จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. ค่าการกระจาย (Interquartile Range, IQR.) ใช้สูตร (ทศวี วงศ์รัศนะ. 2527 : 65)

$$\text{IQR.} = Q_3 - Q_1$$

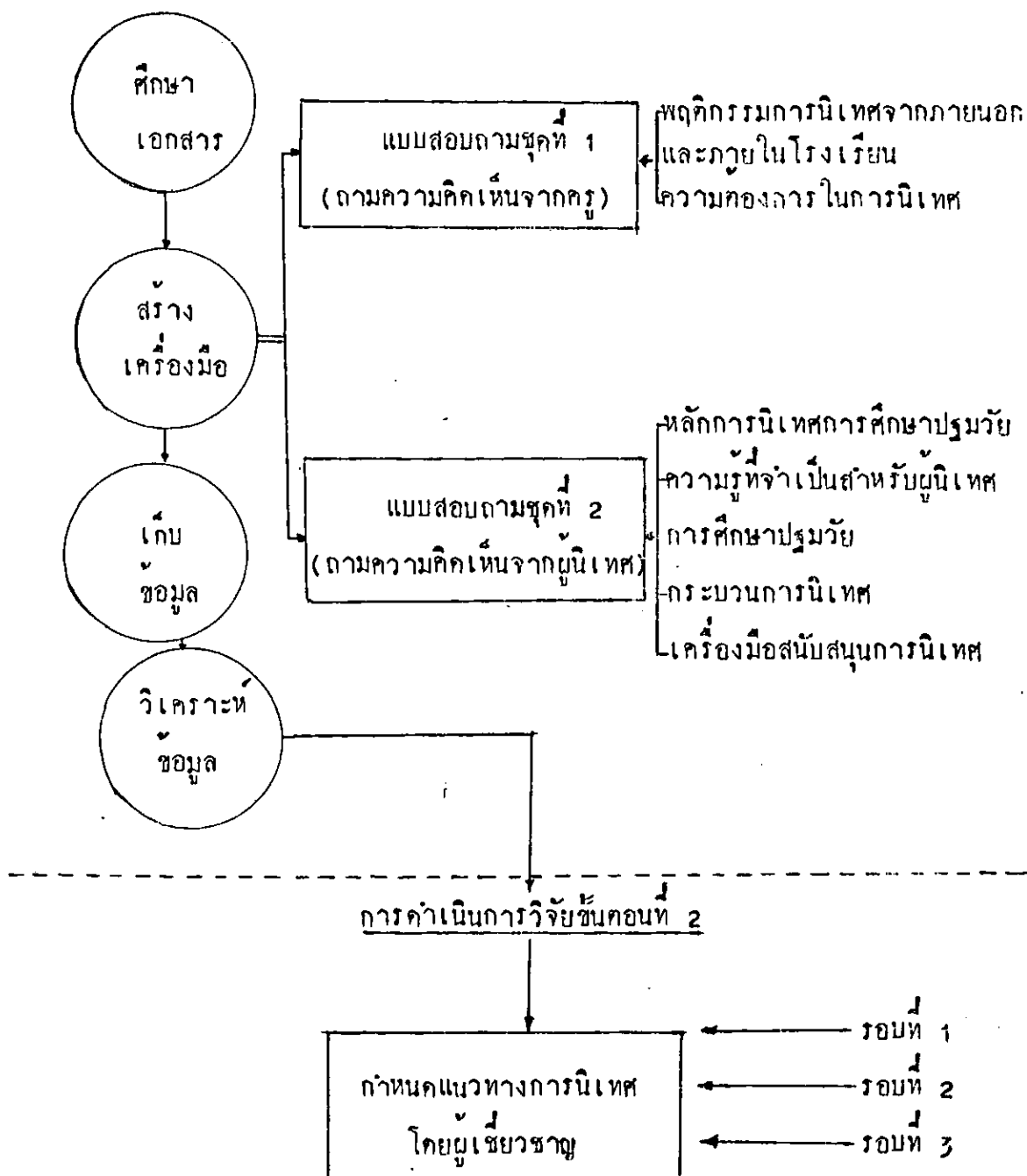
$$Q_3 \text{ และ } Q_1 \text{ หาได้จากสูตร } Q_x = L_0 + i \left\{ \frac{\frac{NX}{4} - F}{f} \right\}$$

เมื่อ Q แทน ค่าควอไทล์ เรนจ์ของการจะหา
L แทน ซีกจากที่กลางที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์ เรนจ์นั้นอยู่
i แทน อันตรภาคชั้น

- N แทน จำนวนข้อมูล
- X แทน ค่าแห่งที่ของควอไทล์เรานั้น
- F แทน ความถี่สะสมจนถึงชั้นคะแนนที่ควอไทล์เรานั้นอยู่
- f แทน ความถี่ของชั้นคะแนนที่ควอไทล์เรานั้นอยู่

จากขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังกล่าวทั้งหมด พอจะสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

ภาพประกอบ แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนและผู้นิเทศระดับปฐมวัย
 - 1.1 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนระดับปฐมวัย
 - 1.2 สถานภาพทั่วไปของผู้นิเทศ
2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศจากภายนอก พฤติกรรมการณ์เทศภายในโรงเรียน ความต้องการที่จะได้รับการนิเทศ และกิจกรรมที่ได้รับการนิเทศ
 - 2.1 พฤติกรรมการณ์เทศจากภายนอกและกิจกรรมที่ได้รับการนิเทศ
 - 2.2 พฤติกรรมการณ์เทศภายในโรงเรียนและกิจกรรมที่ได้รับการนิเทศ
 - 2.3 ความต้องการความรู้เพิ่มเติมและกิจกรรมการณ์เทศที่ทต้องการ
 - 2.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิดของครูผู้สอนระดับปฐมวัย
3. ความคิดเห็นของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยใน 4 องค์ประกอบ คือ หลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย และเครื่องมือสนับสนุนการณ์เทศการศึกษาปฐมวัย
 - 3.1 หลักการณ์เทศการศึกษาปฐมวัย
 - 3.2 ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย
 - 3.3 กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย

3.4 เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย

3.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิดของครูผู้สอน
ระดับปฐมวัย

4. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11

1. สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนและผู้นิเทศระดับปฐมวัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
เพื่อประกอบการศึกษาถึงสภาพการนิเทศการศึกษาปฐมวัยของเขตการศึกษา 11 ดัง
ปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 240 คน และผู้นิเทศระดับ
ปฐมวัย จำนวน 321 คน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา และประสบการณ์
ด้านการศึกษาปฐมวัย

สถานภาพทั่วไป	ครูผู้สอนระดับปฐมวัย		ผู้นิเทศระดับปฐมวัย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. <u>เพศ</u>				
หญิง	227	95	97	30
ชาย	13	5	224	70

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไป	ครูสอนระดับปฐมวัย		ผู้นิเทศระดับปฐมวัย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ				
20 - 29 ปี	79	33	27	6
30 - 39 ปี	111	46	160	50
40 - 49 ปี	42	17	102	32
มากกว่า 50 ปี	8	3	32	10
3. วุฒิทางการศึกษา				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	127	53	34	10
ปริญญาตรี	113	47	278	87
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	9	3
4. ประสบการณ์				
ต่ำกว่า 1 ปี	26	11	33	10
1 - 5 ปี	188	78	209	65
6 - 10 ปี	26	11	44	14
11 - 15 ปี	-	-	14	4
มากกว่า 16 ปี	-	-	21	7

จากตาราง 3 พบว่า ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ร้อยละ 95 เป็นหญิง และ ร้อยละ 5 เป็นชาย แก่ผู้นิเทศ ร้อยละ 70 เป็นชาย และร้อยละ 30 เป็นหญิง

ด้านอายุ พบว่า ครูผู้สอนระดับปฐมวัย ร้อยละ 46 มีอายุอยู่ในช่วง 30 - 39 ปี รองลงมา ร้อยละ 33 คือ ช่วงอายุ 20 - 29 ปี แก่กลุ่มผู้นิเทศมีแนวโน้มอายุ สูงกว่ากลุ่มครู คือ ร้อยละ 50 มีอายุอยู่ในช่วง 30 - 39 ปี และรองลงมา ร้อยละ 32 คือ ช่วงอายุ 40 - 49 ปี

ด้านวุฒิทางการศึกษา พบว่า ครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีวุฒิทางการศึกษากว่าปริญญาตรีถึงร้อยละ 53 และรองลงมาคือ วุฒิปริญญาตรี ร้อยละ 47 แก่กลุ่มผู้นิเทศ ร้อยละ 87 มีวุฒิปริญญาตรีและร้อยละ 10 กว่าปริญญาตรี

ด้านประสบการณ์ทางการศึกษาปฐมวัย พบว่า ทั้งครูผู้สอนและผู้นิเทศ มีประสบการณ์ในช่วง 1 - 5 ปี กันเป็นจำนวนมากที่สุดคือ ครูผู้สอน จำนวนร้อยละ 78 ผู้นิเทศจำนวนร้อยละ 65 ส่วนครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 1 ปี และมีประสบการณ์ 6 - 10 ปี มีจำนวนเท่ากันคือ ร้อยละ 11 ผู้นิเทศที่มีประสบการณ์ 11 - 15 ปี และมากกว่า 16 ปีขึ้นไป จำนวนร้อยละ 4 และ 7 ตามลำดับ

รายละเอียดเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ครูและผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยได้รับการศึกษามา เสนอตามตาราง 4 และ 5 ซึ่งแสดงจำนวนและสัดส่วนของครูและผู้นิเทศที่ได้รับการฝึกฝน ในสาขาวิชาต่าง ๆ จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 4 ความถี่และร้อยละของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ซึ่งมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชา	ระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี		ระดับ ปริญญาตรี		ระดับ สูงกว่าปริญญาตรี	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ไม่มีวิชาเอก	96	76	-	-	-	-
การประถมศึกษา	8	6	28	25	-	-
คหกรรมศาสตร์	5	4	17	15	-	-
สังคมศึกษา	3	2	16	14	-	-
ภาษาไทย	4	3	10	9	-	-
ประวัติศาสตร์	2	2	6	5	-	-
การแนะแนว	-	-	7	6	-	-
การศึกษาปฐมวัย	-	-	4	4	-	-
อื่น ๆ	9	7	25	22	-	-
รวม	127	100	113	100	-	-

จากตาราง 4 การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนจำนวนทั้งสิ้น 240 คน พบว่า ครูผู้สอนที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 127 คน ไม่ได้เรียนเฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะเป็นจำนวนมากที่สุดถึง 96 คน คิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมาคือเรียนสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ลำดับที่สามคือ เรียนสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4 และไม่มีครูผู้สอนที่เรียนสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ครูผู้สอนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีจำนวน 113 คน เรียนสาขาวิชาการประถมศึกษาเป็นจำนวนมากที่สุดคือ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมาคือ เรียนสาขา

วิชาคหกรรมศาสตร์ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 15 ลำดับที่สามคือ วิชาสาขาวิชา
สังคมศาสตร์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 14 มีครูผู้สอนที่เรียนสาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4 และไม่มีครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญา
ตรี

ตาราง 5 ความถี่และร้อยละของผู้นิเทศระดับปฐมวัย ซึ่งมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
ระดับปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำแนกตามสาขาวิชาที่เรียน

สาขาวิชา	ระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี		ระดับ ปริญญาตรี		ระดับ สูงกว่าปริญญาตรี	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
การประถมศึกษา	-	-	48	17	3	33
การบริหารการศึกษา	-	-	44	16	4	45
ภาษาไทย	-	-	39	14	-	-
สังคมศึกษา	-	-	32	11	-	-
ไม่มีวิชาเอก	29	85	-	-	-	-
วิทยาศาสตร์	-	-	21	7	-	-
ภาษาอังกฤษ	-	-	16	6	-	-
คหกรรมศาสตร์	-	-	10	4	-	-
พลศึกษา	2	6	8	3	-	-
การศึกษาปฐมวัย	-	-	10	4	-	-
อื่น ๆ	3	9	50	18	2	22
รวม	34	100	278	100	9	100

จากตาราง 5 การศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้นิเทศ จำนวนทั้งสิ้น 321 คน พบว่า ผู้นิเทศที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 34 คน ไม่ได้เรียนเฉพาะสาขา วิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นจำนวนมากที่สุดถึง 29 คน คิดเป็นร้อยละ 85 รองลงมาคือ เรียนสาขาวิชาพลศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6 ที่เหลือเรียนสาขา วิชาอื่น ๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9 และไม่มีผู้นิเทศที่เรียนสาขาวิชาการศึกษา ปฐมวัย ครูผู้สอนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 278 คน เรียนสาขาวิชาการ ประถมศึกษา เป็นจำนวนมากที่สุดคือ 48 คน คิดเป็นร้อยละ 17 รองลงมาคือ เรียน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ถัดมาก็คือ เรียนสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 14 มีผู้นิเทศที่เรียนสาขา วิชาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ผู้นิเทศที่มีการศึกษาระดับสูง กว่าปริญญาตรี จำนวน 9 คน เรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นจำนวนมาก ที่สุดคือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาคือ เรียนสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33 ที่เหลือเรียนสาขาวิชาอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิด เป็นร้อยละ 22 และไม่มีผู้นิเทศที่เรียนสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศจากภายนอก
พฤติกรรมการณ์เทศภายในโรงเรียน ความต้องการที่จะได้รับการนิเทศและกิจกรรม
ที่ได้รับการนิเทศ

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนที่เป็นความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับการณ์เทศจากภายนอกตามตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ของความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 240 คน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากผู้นิเทศจากภายนอก เรียงลำดับความค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาค่าต่ำสุด

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{X}	S.D.
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีเลย		
	5	4	3	2	1		
1. ได้รับความรู้เรื่องงานธุรการประจำชั้น เช่น สมุดประจำชั้น ฯลฯ	39	78*	61	29	9	2.50	1.07
2. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางตัวการควบคุมอารมณ์ในชั้นเรียน	37	81*	66	35	10	2.44	1.07

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{X}	S.D.
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีเลย		
	5	4	3	2	1		
3. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการทำบันทึกการสอน	28	73*	66	39	5	2.35	1.01
4. ได้รับความรู้ในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็ก เช่น การตรวจสุขภาพ	23	74*	67	32	9	2.34	1.01
5. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดสวัสดิการเด็ก เช่น การเดินทาง ไปกลับ การดูแลความปลอดภัยขณะอยู่ที่โรงเรียน	31	72*	62	38	13	2.32	1.11
6. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	22	79*	58	44	8	2.30	1.03
7. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในการกำหนดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน	32	68*	59	42	13	2.30	1.13

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{X}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
8. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การให้ความร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน	14	79	83*	34	6	2.28	0.09
9. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การผลิตและใช้เกมการศึกษา	31	65*	59	55	11	2.23	1.12
10. ได้รับความช่วยเหลือแนะนำในเรื่อง การจัดทบทองเรียนเพื่อสร้าง บรรยากาศในการเรียน	25	60	68*	50	9	2.20	1.06
11. ได้รับความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี และเก็บรักษาพัสดุครุภัณฑ์ของ ห้องเรียน	37	65*	51	51	21	2.20	1.23
12. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในการ จัดหาและสร้างอุปกรณ์การสอน ขึ้นเอง	24	65	72*	54	8	2.19	1.04
13. ได้รับความรู้ความเข้าใจในจุด มุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัย	19	60	65*	53	5	2.17	1.00

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{x}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
14. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การใช้นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	18	71*	65	51	12	2.15	1.05
15. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว จังหวะ และเพลง	21	63*	59	50	8	2.15	1.06
16. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในการ เตรียมสื่อการจัดประสบการณ์ให้ สอดคล้องกับเนื้อหา	21	64	72*	48	13	2.15	1.06
17. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การสร้างบรรยากาศของการจัด ประสบการณ์	17	66	73*	54	8	2.14	1.00
18. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดมุมประสบการณ์	20	65*	64	61	9	2.12	1.05
19. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพ แวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้สวย งามปลอดภัยและเอื้ออำนวยต่อการ เรียนการสอน	15	58	74*	52	14	2.04	1.03

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{X}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
20. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	16	62	66*	61	13	2.03	1.05
21. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง วิธีการประเมินผลพัฒนาการเด็ก	20	55	62*	58	15	2.03	1.10
22. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์	9	68*	67	60	12	2.01	0.99
23. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง วิธีการเสริมแรงในการทำกิจกรรม สำหรับเด็ก	15	54	70*	53	14	2.01	1.04
24. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดปายนิเทศ	20	53	67*	58	20	1.98	1.12
25. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การผลิตและใช้หุ่นขนิกต่าง ๆ	19	57	57	75*	16	1.95	1.10
26. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง ศิลปะสำหรับเด็ก	15	47	60*	59	16	1.93	1.08

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{x}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
27. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดทำเครื่องเล่นสนาม	15	49	68*	60*	15	1.91	1.05
28. ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับรายการ หนังสือหรือบทความที่เป็นประโยชน์ ต่อการจัดศึกษาปฐมวัย	15	45	76*	54	28	1.88	1.12
29. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมในวงกลมจากผู้นิเทศ	14	52	74*	62	24	1.86	1.08
30. ได้รับการสนับสนุนให้สำรวจและ แก้ปัญหาทางการศึกษาระดับ ปฐมวัย	15	47	68*	61	24	1.85	1.10
31. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การบันทึกคำพูดเด็ก	14	48	70*	67	22	1.84	1.07
32. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับ การศึกษาเพิ่มเติมในสายวิชาการ ศึกษาปฐมวัย	20	28	74*	64	26	1.84	1.11

ตาราง 6 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดั้มต่าง ๆ 5 ระดับ					จี	จ.ด.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
33. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เทคนิคการสังเกตเด็กพิเศษ	12	50	59	72*	21	1.80	1.08
34. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่ม กิจกรรมใหม่	28	69*	65	51	7	1.76	1.06
35. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เทคนิคการใช้คำถาม	9	39	70*	65	24	1.73	1.04

เครื่องหมาย * แสดงความถี่สูงสุด (ฐานนิยม) ในแต่ละรายการ

จากตาราง 6 กิจกรรมสามอันดับแรกที่ครูได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศภายนอก เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ คือ อันดับแรกเรื่องงานธุรการประจำชั้น รองลงมา คือ เรื่องการวางตัวหรือการควบคุมอารมณ์ในชั้นเรียน และอันดับที่สามคือ การทำบันทึก การสอน เรื่องที่ได้รับการนิเทศสามอันดับสุดท้ายคือ เรื่องเทคนิคการใช้คำถาม เป็น อันดับสุดท้าย การเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมใหม่ เป็นอันดับรองสุดท้าย และ เทคนิคการสังเกตเด็กพิเศษ เป็นอันดับที่สาม รองจากสุดท้าย

ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศที่ผู้นิเทศจากภายนอกปฏิบัติ เพื่อให้ครูเกิดความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้ตอบเลือกตอบ ๘ กิจกรรม คือ

- ก. การสังเกตการสอนจากผู้นิเทศเพื่อพัฒนาการสอน
- ข. การศึกษาจากเอกสารการนิเทศทางไกล
- ค. การให้คำปรึกษาหารือ
- ง. การไปดูการสอนโรงเรียนอื่น
- จ. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- ฉ. การสาธิตการสอน
- ช. การประชุมกลุ่มย่อยในโรงเรียน
- ซ. การได้รับคำแนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอน

ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ตามตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศที่ผู้นิเทศจากภายนอกปฏิบัติเพื่อให้ความรู้แก่ครูผู้สอน

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
1. ได้รับความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยจากผู้นิเทศ	53	34	89*	56	89*	36	12	21
2. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการให้ความร่วมมือกันระหว่างครูผู้ปกครอง และชุมชน	8	24	118*	12	3	6	28	16

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
3. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางตัวการควบคุมอารมณ์ในชั้นเรียน	32	31	69*	19	51	25	7	24
4. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	33	40	80*	48	66	15	12	8
5. ได้รับความแนะนำในเรื่องการจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน	29	34	84 [#]	49	56	15	9	10
6. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการทำบันทึกการสอน	17	40	65	16	67*	14	10	8
7. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการกำหนดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน	30	48	61*	30	61*	21	8	9
8. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมใหม่	40	45	64*	28	64*	37	3	10
9. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการสร้างบรรยากาศของการจัดประสบการณ์	31	45	68*	28	63	26	7	9

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
10. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมในวงกลมจากผู้นิเทศ	40	43	58	23	61*	31	5	5
11. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว จังหวะ และเพลง	42	37	49	29	79*	34	7	8
12. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การใช้หนานสำหรับเด็กปฐมวัย	37	54	49	23	72*	32	8	5
13. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	41	53	58	23	70*	29	6	8
14. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดมุมประสบการณ์	40	40	77*	34	72	27	6	6
15. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง ศิลปะสำหรับเด็ก	38	46	61	30	72*	31	9	9
16. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เทคนิคการใช้คำถาม	27	39	57	18	62*	39	7	8
17. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์	33	39	65	29	79*	34	6	9
18. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เทคนิคการสังเกตเด็กพิเศษ	27	37	66*	21	62	20	7	11

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
19. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การบันทึกค่าพูดเล็ก	27	36	63	22	64*	21	6	10
20. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง วิธีการเสริมแรงในการทำกิจกรรม สำหรับเด็ก	27	43	65*	19	64	24	8	11
21. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	27	41	57	13	74*	10	11	10
22. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพ แวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้สวยงาม ปลอดภัยและเอื้ออำนวยต่อการเรียน การสอน	23	30	72*	38	63	16	9	2
23. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดทำเครื่องเล่นสนาม	19	27	79*	24	59	11	14	6
24. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การนลิคและใช้เกมการศึกษา	26	56	65	26	79*	28	10	14
25. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดป้ายนิเทศ	26	36	62	33	34	48	63*	21
26. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในการ เตรียมสื่อการจัดประสบการณ์ให้ สอดคล้องกับเนื้อหา	34	48	63	21	80*	21	6	9

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
27. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในการจัดหา และสร้างอุปกรณ์การสอนขึ้นเอง	22	37	66	19	76*	15	9	7
28. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การผลิตและใช้หุ่นชนิดต่าง ๆ	35	42	59	19	77*	35	4	4
29. ได้รับความรู้เรื่องงานธุรการประจำ ชั้น เช่น สมุดประจำชั้น ฯลฯ	24	36	69	12	74*	15	8	8
30. ได้รับความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีและ เก็บรักษาพัสดุครุภัณฑ์ของห้องเรียน	14	39	75*	10	61	11	11	6
31. ได้รับความรู้ในเรื่องการส่งเสริม สุขภาพอนามัยของเด็ก เช่น การตรวจ สุขภาพ	27	37	61	15	68*	17	10	5
32. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การจัดสวัสดิการเด็ก เช่น การเดิน ทางไปกลับ การดูแลความปลอดภัย ขณะอยู่ที่โรงเรียน	17	31	69*	15	57	9	16	7
33. ได้รับความสนับสนุนให้สำรวจและแก้ ปัญหาทางการศึกษาระดับปฐมวัย	14	39	75*	15	54	10	9	12

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
34. ได้รับความแนะนำเกี่ยวกับรายการหนังสือหรือบทความที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	20	60*	54	9	55	13	10	14
35. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติมในสายวิชาการศึกษาปฐมวัย	26	44	60*	21	55	13	13	11
รวม	1006	1411	2252	847	2243	789	374	341

เครื่องหมาย * แสดงความถี่สูงสุด (ฐานนิยม) ในแต่ละรายการ

จากตาราง 7 พบว่า กิจกรรมการนิเทศสามอันดับแรกที่ยุนิเทศจากภายนอกใช้มากที่สุด โดยสรุปจากค่าความถี่รวมในแต่ละกิจกรรมคือ อันดับแรกเรื่องการประชุมเชิงปฏิบัติการ รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาหารือและอันดับที่สามคือ การศึกษาจากเอกสารการนิเทศทางไกล กิจกรรมการนิเทศที่ยุนิเทศจากภายนอกใช้สามอันดับสุดท้ายคือ เรื่องการแนะนำให้สำรวจตนเอง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนเป็นอันดับสุดท้าย การประชุมกลุ่มย่อย เป็นอันดับรองสุดท้าย และการสาธิตการสอนเป็นอันดับที่สามรองจากสุดท้าย การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศภายในโรงเรียน นำเสนอตามตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 ความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ของความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 240 คน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากนิตยสารภายในโรงเรียน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสูกไปหาต่ำสุด

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{x}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
1. ได้รับความรู้เรื่องงานธุรการ ประจำชั้น เช่น สมุดประจำชั้น ฯลฯ	41	85*	54	28	6	2.59	1.03
2. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การทำบันทึกการสอน	29	97*	55	25	6	2.56	0.96
3. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การสวัสดิการเด็ก เช่น การเดิน ทางไปกลับ การดูแลความปลอดภัย ขณะอยู่ที่โรงเรียน	37	98*	49	35	7	2.54	1.04
4. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การให้ความร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครอง และชุมชน	19	89*	65	32	5	2.40	0.93

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{x}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
5. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การวางตัว การควบคุมอารมณ์ ในชั้นเรียน	14	119*	60	41	6	2.39	0.92
6. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อสร้าง บรรยากาศในการเรียน	27	74*	67	34	9	2.36	1.03
7. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสม กับการจัดกิจกรรม	29	79*	57	38	11	2.36	1.08
8. ได้รับความรู้ในเรื่องการส่งเสริม สุขภาพอนามัยของเด็ก เช่น การ ตรวจสุขภาพ	30	74*	69	27	22	2.28	1.15
9. ได้รับความรู้ความเข้าใจในจุด มุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยจากศูนย์เทศบาล	13	86*	67	38	12	2.23	0.99

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{X}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
10. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพ แวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้สวย งามปลอดภัยและเอื้ออำนวยต่อการ เรียนการสอน	20	69*	66	37	13	2.22	1.01
11. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในการ กำหนดกิจกรรมตามตาราง กิจกรรมประจำวัน	16	71	75*	35	12	2.21	1.00
12. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การสร้างบรรยากาศของการจัด ประสบการณ์	13	81*	68	40	12	2.20	1.00
13. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่ม กิจกรรมใหม่	17	85*	59	35	20	2.20	1.10
14. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในการ จัดทำและสร้างอุปกรณ์การสอน ขึ้นเอง	25	61	71*	49	13	2.16	1.08

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{x}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
15. ได้รับความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี และเก็บรักษาพัสดุครุภัณฑ์ของ ห้องเรียน	25	73*	58	41	24	2.15	1.10
16. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดมุมประสบการณ์	14	71*	63	47	19	2.07	1.08
17. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดป้ายนิเทศ	20	67	73*	48	22	2.57	1.11
18. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดทำเครื่องเล่นสนาม	20	53	71*	50	15	2.06	1.08
19. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในการ เตรียมสื่อการจัดประสบการณ์ให้ สอดคล้องกับเนื้อหา	15	63	74*	44	22	2.02	1.08
20. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง วิธีการเสริมแรงในการทำกิจกรรม สำหรับเด็ก	13	64*	57	50	20	2.00	1.10

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{x}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
21. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	12	61	76*	39	24	1.99	1.08
22. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การใช้หนี้สำหรับเด็กปฐมวัย	14	57	74*	44	23	1.98	1.08
23. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว จังหวะ และเพลง	15	62	70*	39	29	1.98	1.14
24. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง วิธีการประเมินผลพัฒนาการของเด็ก	13	56	67*	52	19	1.96	1.07
25. ได้รับการสนับสนุนให้สำรวจและแก้ ปัญหาทางการศึกษาระดับปฐมวัย	14	59	67*	63	18	1.95	1.06
26. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การผลิตและใช้เกมการศึกษา	14	65*	62	52	26	1.95	1.13
27. ได้รับการช่วยเหลือแนะนำในเรื่อง การจัดกิจกรรมในวงกลมจากผู้ นิเทศ	10	55	80*	41	26	1.92	1.06

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{X}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	5	4	3	2	1		
28. ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับรายการ หนังสือหรือบทความที่เป็นประโยชน์ ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	12	47	86*	45	24	1.90	1.05
29. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เทคนิคการสังเกตเด็กพิเศษ	16	50	70*	53	25	1.90	1.12
30. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เทคนิคการสังเกตเด็กพิเศษ	7	45	72*	63	26	1.90	1.12
31. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง ศิลปะสำหรับเด็ก	11	49	78*	49	25	1.87	1.06
32. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับ การศึกษาเพิ่มเติมในสายวิชาการ ศึกษาปฐมวัย	18	39	72*	58	25	1.84	1.12
33. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การผลิตและใช้หุ่นชนิดต่าง ๆ	15	51	67*	53	31	1.84	1.14
34. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เทคนิคการใช้คำถาม	7	42	85*	54	31	1.73	1.03

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดั้มาก ๆ 5 ระดับ					S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย	
	5	4	3	2	1	
35. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การบันทึกคำพูดเด็ก	5	46	73*	59	33	1.68 1.05

เครื่องหมาย * แสดงความถี่สูงสุด (ฐานนิยม) ในแต่ละรายการ

จากตาราง 8 กิจกรรมสามอันดับแรกที่ครูได้รับการนิเทศจากผู้นิเทศภายในโรงเรียนเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์คือ อันดับแรกเรื่องงานธุรการประจำชั้น รองลงมาคือ การทำบันทึกการสอน การจัดสวัสดิการเด็ก และอันดับที่สามคือ การให้ความร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน เรื่องที่ได้รับการนิเทศสามอันดับสุดท้ายคือ การบันทึกคำพูดเด็ก เทคนิคการใช้คำถาม เป็นอันดับสุดท้าย การผลิตและการใช้หุ่นชนิดต่าง ๆ เป็นอันดับรองสุดท้าย และการแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติมในสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย เป็นอันดับที่สามรองจากสุดท้าย

ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศผู้นิเทศภายในปฏิบัติเพื่อให้ครูเกิดความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ให้ผู้ตอบเลือกตอบ 8 กิจกรรม คือ

- ก. การสังเกตการสอนจากผู้นิเทศเพื่อพัฒนาการสอน
- ข. การศึกษาจากเอกสารการนิเทศทางไกล

- ค. การให้คำปรึกษาหารือ
- ง. การไปดูการสอนโรงเรียนอื่น
- จ. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- ฉ. การสาธิตการสอน
- ช. การประชุมกลุ่มย่อยในโรงเรียน
- ซ. การได้รับคำแนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอน

ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ตามตาราง 9 ดังนี้

ตาราง 9 ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย เกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศที่ผู้นิเทศ
ภายในโรงเรียนปฏิบัติเพื่อให้ความรู้แก่ครู

รายการ	ความคิดเห็นของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่างๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
1. ได้รับความรู้ความเข้าใจใน จุดมุ่งหมายของการจัดประ สพการณ์ระดับปฐมวัยจากผู้ นิเทศ	18	30	124*	27	24	13	34	34
2. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือใน เรื่องการให้ความร่วมมือกัน ระหว่างครู ผู้ปกครองและ ชุมชน	9	14	123*	14	16	16	42	17
3. ได้รับความรู้ความเข้าใจใน เรื่องการวางตัวการควบคุม อารมณ์ในชั้นเรียน	14	20	99*	21	18	13	29	24

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
4. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	12	39	112*	31	17	17	28	15
5. ได้รับความแนะนำในเรื่องการจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศในการเรียน	15	28	95*	40	23	12	26	15
6. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการทำบันทึกการสอน	10	33	87*	18	26	13	21	12
7. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการกำหนดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน	13	37	76*	29	26	12	24	15
8. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมใหม่	21	40	56*	28	19	21	23	11
9. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการสร้างบรรยากาศของการจัดประสบการณ์	19	40	99*	21	23	19	22	10

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
10. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมในวงกลมจากยูนิเทส	26	27	82*	19	25	22	17	10
11. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว จังหวะและเพลง	18	38	79*	18	22	27	23	21
12. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการใช้นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	17	41	93*	16	25	21	20	13
13. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	25	34	91*	19	23	22	15	11
14. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดมุมประสบการณ์	17	40	80*	34	29	19	16	16
15. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่องศิลปะสำหรับเด็ก	18	28	104*	20	21	27	13	10
16. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องเทคนิคการใช้คำถาม	15	34	90*	12	23	21	16	16
17. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์	15	23	89*	16	35	28	26	10

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
18. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องเทคนิคการสังเกตเด็กพิเศษ	13	27	89*	15	25	18	16	18
19. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการบันทึกคำพูดเด็ก	14	24	85*	15	24	17	19	19
20. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องวิธีการเสริมแรงในการทำกิจกรรมสำหรับเด็ก	18	36	97*	21	21	17	22	14
21. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	22	30	82*	17	30	13	19	19
22. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้สวยงามปลอดภัยและเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	14	19	106*	29	22	12	27	13
23. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดทำเครื่องเล่นสนาม	17	22	108*	25	25	12	25	7
24. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการผลิตและใช้เกมการศึกษา	14	36	96*	22	24	18	21	16

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
25. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดป้ายนิเทศ	10	30	107*	24	20	12	19	15
26. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในการเตรียมสื่อการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหา	18	37	100*	23	24	16	22	18
27. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในการจัดหาและสร้างอุปกรณ์การสอนขึ้นเอง	6	29	105*	18	30	14	21	18
28. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการผลิตและใช้หุ่นชนิดต่าง ๆ	16	31	86*	17	36	14	24	11
29. ได้รับความรู้เรื่องงานบูรณาการประจำชั้น เช่น สมุดประจำชั้น ฯลฯ	18	26	100*	15	24	15	27	10
30. ได้รับความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีและเก็บรักษาพัสดุครุภัณฑ์ของห้องเรียน	15	24	108*	14	29	12	19	10
31. ได้รับความรู้ในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็ก เช่น การทบทวจสุขภาพ	16	35	93*	17	35	19	29	10

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
32. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดสวัสดิการเด็ก เช่น การเดินทาง ไปกลับ การดูแลความปลอดภัยขณะอยู่ที่โรงเรียน	18	24	115*	22	24	10	29	11
33. ได้รับการสนับสนุนให้สำรวจและแก้ปัญหาทางการศึกษาระดับปฐมวัย	10	27	110*	12	29	10	18	16
34. ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับรายการหนังสือหรือบทความที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	14	43	88*	15	22	7	17	12
35. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติมในสายวิชาการศึกษาปฐมวัย	13	40	95*	20	21	13	15	17
รวม	556	1086	3349*	724	860	572	784	514

เครื่องหมาย * แสดงความถี่สูงสุด (ฐานนิยม) ในแต่ละรายการ

จากตาราง 9 พบว่า กิจกรรมการนิเทศสามอันดับแรกที่ผู้นิเทศภายในโรงเรียนใช้มากที่สุด โดยสรุปจากค่าความถี่รวมในแต่ละกิจกรรมคือ อันดับแรก การให้คำปรึกษาหารือ รองลงมาคือ การศึกษาจากเอกสารการนิเทศทางไกล และอันดับที่สามคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมที่ผู้นิเทศภายในโรงเรียนใช้สามอันดับสุดท้ายคือ การแนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนเป็นอันดับสุดท้าย การสังเกตการสอนจากผู้นิเทศเพื่อพัฒนาการสอน เป็นอันดับรองสุดท้าย และการสาธิตการสอนเป็นอันดับที่สามรองจากสุดท้าย

การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศการศึกษาปฐมวัย นำเสนอความตาราง 10 ดังนี้

ตาราง 10 ความถี่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 240 คน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศการศึกษาปฐมวัย เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{X}	S.D.
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีเลย		
	4	3	2	1	0		
1. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการให้ความร่วมมือกันระหว่างครูผู้ปกครอง และชุมชน	64*	64*	39	3	8	3.33	1.29
2. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการผลิตและใช้หุ่นชนิดต่าง ๆ	99*	84	27	5	1	3.28	0.81

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่างๆ 5 ระดับ					\bar{x}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	4	3	2	1	0		
3. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดมุมประสบการณ์	95*	81	27	7	1	3.24	0.84
4. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะ สมกับการจัดกิจกรรม	74	96*	19	3	2	3.22	0.77
5. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การผลิตและให้เกมการศึกษา	95*	82	30	3	4	3.22	0.87
6. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในการ จัดหาและสร้างอุปกรณ์การสอนชั้น	84	87*	27	4	2	3.21	0.82
7. ได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับรายการ หนังสือหรือบทความที่เป็น ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ปฐมวัย	91	82*	29	7	1	3.21	0.84
8. ได้รับความรู้ความเข้าใจในจุด มุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยจากยูนิเทส	92*	87	24	7	3	3.21	0.87

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่างๆ 5 ระดับ					\bar{x}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	4	3	2	1	0		
9. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์	80	89*	25	6	1	3.20	0.81
10. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยว กับการศึกษาเพิ่มเติมในสายวิชา การศึกษาปฐมวัย	93*	71	40	4	1	3.20	0.85
11. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง วิธีการประเมินผลพัฒนาการของ เด็ก	93*	65	39	3	3	3.19	0.90
12. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในการ เตรียมสื่อการจัดประสบการณ์ให้ สอดคล้องกับเนื้อหา	92*	78	32	3	5	3.19	0.91
13. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง ศิลปะสำหรับเด็ก	92*	76	35	5	4	3.17	0.92
14. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดทำเครื่องเล่นสนาม	81	89*	28	3	5	3.10	0.89

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในระดับต่างๆ 5 ระดับ					\bar{X}	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	4	3	2	1	0		
15. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดตกแต่งห้องเรียนเพื่อสร้าง บรรยากาศในการเรียน	77	93*	26	7	2	3.15	0.84
16. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือใน เรื่องการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว ไหว จังหวะ และเพลง	90*	77	34	6	4	3.15	0.92
17. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เทคนิคการใช้คำถาม	84*	82	35	6	3	3.13	0.89
18. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เทคนิคการสังเกตเด็กพิเศษ	75	87*	35	5	2	3.12	0.85
19. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดป้ายนิเทศ	80	88*	35	7	2	3.12	0.87
20. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	79	88*	44	4	1	3.11	0.82
21. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การสร้างบรรยากาศของการจัด ประสบการณ์	78	82*	38	6	2	3.11	0.87

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					x̄	S.D.
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	4	3	2	1	0		
22. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดกิจกรรมในวงกลมจาก ผู้พิเศษ	81	83*	43	3	3	3.11	0.87
23. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่ม กิจกรรมใหม่	75	77*	30	7	3	3.11	0.91
24. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การใช้ทานสำหรับเด็กปฐมวัย	84*	77	33	8	5	3.11	0.96
25. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพ แวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้ช่วย งานปกครองและเฝ้าอ่านช่วยทอ การเรียนการสอน	72	82*	43	2	2	3.09	0.83
27. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง วิธีการเสริมแรงในการทำกิจกรรม สำหรับเด็ก	77*	75	45	4	3	3.07	0.90
27. ได้รับการสนับสนุนให้สำรวจและ แก้ปัญหาทางการศึกษาระดับปฐมวัย	73	87*	38	9	2	3.05	0.89

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					\bar{X}	S.D.
	มาก ↓ ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ↓ ที่สุด	ไม่มี เลย		
	4	3	2	1	0		
28. ได้รับความรู้เรื่องการจัดทำบัญชี และเก็บรักษาพัสดุครุภัณฑ์ของ ห้องเรียน	71	82*	45	9	3	3.00	0.93
29. ได้รับความรู้ในเรื่องการส่งเสริม สุขภาพอนามัยของเด็ก เช่น การ ตรวจสุขภาพ	75*	67	51	9	6	2.94	1.02
30. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การวางตัวการควบคุมอารมณ์ใน ชั้นเรียน	61	85*	27	9	9	2.94	1.04
31. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การบันทึกคำพูดของเด็ก	77	78*	48	16	4	2.93	1.00
32. ได้รับความรู้เรื่องงานธุรการ ประจำชั้น เช่น สมุดประจำชั้น	70	73*	42	13	10	2.87	1.10
33. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การจัดสวัสดิการเด็ก เช่น การ เดินทาง ไปกลับ การดูแลความ ปลอดภัยขณะอยู่ที่โรงเรียน	66	78*	45	13	8	2.86	1.05

ตาราง 10 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความ คิดเห็นในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ					จี	S.D.
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มี เลย		
	4	3	2	1	0		
34. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในการ กำหนดกิจกรรมตามตารางกิจกรรม ประจำวัน	59	87*	36	12	10	2.85	1.06
35. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การทำบันทึกการสอน	57	87*	34	13	13	2.79	1.11

เครื่องหมาย * แสดงความถี่สูงสุด (ฐานนิยม) ในแต่ละรายการ

จากตาราง 10 กิจกรรมสามอันดับแรกที่ครูมีความต้องการความรู้เพิ่มเติม เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์คือ อันดับแรกเรื่อง การให้ความร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน รองลงมาคือ เรื่องการผลิตและใช้หุ่นชนิดต่าง ๆ และอันดับที่สามคือเรื่อง การจัดมุมประสบการณ์ เรื่องที่ครูต้องการความรู้เพิ่มเติมสามอันดับสุดท้ายคือ เรื่องการทำบันทึกการสอนเป็นอันดับสุดท้าย การกำหนดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน เป็นอันดับรองสุดท้าย และการจัดสวัสดิการเด็ก เป็นอันดับที่สามรองจากสุดท้าย

ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศที่ครูต้องการให้ นิเทศปฏิบัติในแต่ละรายการ ให้ผู้ตอบเลือกตอบ 8 กิจกรรม คือ

- ก. การสังเกตการสอนจากผู้นิเทศเพื่อพัฒนาการสอน
- ข. การศึกษาจากเอกสารการนิเทศทางไกล
- ค. การให้คำปรึกษาหารือ
- ง. การไปดูการสอนโรงเรียนอื่น
- จ. การประชุมเชิงปฏิบัติการ
- ฉ. การสาธิตการสอน
- ช. การประชุมกลุ่มย่อยในโรงเรียน
- ซ. การได้รับคำแนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอน

ผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ตามตาราง 11 ดังนี้

ตาราง 11 ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัยเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศที่ครูต้องการให้ผู้นิเทศปฏิบัติในแต่ละรายการ

รายการ	ความคิดเห็นของผู้กอบทแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
1. ได้รับความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยจากผู้นิเทศ	78*	39	67	59	51	67	21	23
2. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการให้ความร่วมมือกับระหว่างครูผู้ปกครอง และชุมชน	27	25	68*	30	44	34	37	17
3. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางตัวการควบคุมอารมณ์ในชั้นเรียน	45	35	67*	30	39	36	22	32

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
4. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การจัดสภาพห้องเรียนให้เหมาะสม กับการจัดกิจกรรม	41	47	67*	57	56	40	23	18
5. ได้รับคำแนะนำในเรื่องการจัด ตกแต่งห้องเรียนเพื่อสร้าง บรรยากาศในการเรียน	40	34	73*	69	47	31	25	15
6. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การทำบันทึกการสอน	37	36	68*	36	43	29	16	12
7. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การกำหนดกิจกรรมตามตาราง กิจกรรมประจำวัน	36	44	83*	41	51	33	18	8
8. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง เตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่ม กิจกรรมใหม่	53	50	49	39	55*	52	18	22
9. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่อง การสร้างบรรยากาศของการจัด ประสบการณ์	51	39	60*	44	54	38	26	13

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
10. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมในวงกลมจากผู้นิเทศ	53	47	49	43	52	54*	16	15
11. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว จังหวะ และเพลง	49	38	56	38	60	69*	14	18
12. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการใช้ทานสำหรับเด็กปฐมวัย	65*	55	55	31	60	58	15	18
13. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	56	56	61	51	63*	52	12	14
14. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดมุมประสบการณ์	56	50	64	69*	62	40	17	11
15. ได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่องศิลปะสำหรับเด็ก	68	56	55	46	69*	62	15	20
16. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องเทคนิคการใช้คำตาม	58	46	47	35	62	63*	19	21
17. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์	54	41	58	54	58	62*	23	17

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
18. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องเทคนิคการสังเกตเด็กพิเศษ	52	50	69*	31	54	38	19	15
19. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการบันทึกคำพูดเด็ก	49	42	66	34	68*	45	20	20
20. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องวิธีการเสริมแรงในการทำกิจกรรมสำหรับเด็ก	50	45	55	38	57*	53	15	22
21. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง	48	43	58	36	71*	46	16	14
22. ได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณโรงเรียนให้สวยงามปลอดภัยและใช้อำนวยความสะดวกการเรียนการสอน	40	28	66*	58	43	30	14	12
23. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดทำเครื่องเล่นสนาม	27	30	75*	48	53	17	25	11
24. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการฝึกและใช้เกมการศึกษา	44	41	66*	39	65	50	25	15

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
25. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดป้ายนิเทศ	37	41	77*	38	53	36	26	18
26. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในการเตรียมสื่อ การจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับเนื้อหา	39	44	87*	35	60	50	16	16
27. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในการจัดหาและสร้างอุปกรณ์การสอนชิ้นเอง	36	30	68	47	78*	38	26	19
28. ได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการบลิคและใช้หุ่นชนิดต่าง ๆ	52	38	62	40	85*	56	10	18
29. ได้รับความรู้เรื่องงานธุรการประจำชั้น เช่น สมุดประจำชั้น ฯลฯ	26	28	80*	21	54	21	19	10
30. ได้รับความรู้เรื่องการจัดทำบัญชีและเก็บรักษาพัสดุครุภัณฑ์ของห้องเรียน	28	34	81*	29	54	22	21	13
31. ได้รับความรู้ในเรื่องการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของเด็ก เช่น การตรวจสุขภาพ	28	39	72*	28	55	19	22	12

ตาราง 11 (ต่อ)

รายการ	ความถี่ของผู้ตอบที่แสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ							
	ก	ข	ค	ง	จ	ฉ	ช	ซ
32. ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดสวัสดิการเด็ก เช่น การเดินทางไปกลับ การดูแลความปลอดภัยขณะอยู่ที่โรงเรียน	31	32	80*	40	45	13	26	16
33. ได้รับการสนับสนุนให้สำรวจและแก้ปัญหาทางการศึกษาระดับปฐมวัย	32	34	82*	22	61	24	27	20
34. ได้รับความแนะนำเกี่ยวกับรายการหนังสือหรือบทความที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	25	63	71*	23	47	26	9	18
35. ได้รับความแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่มเติมในสายวิชาการศึกษาปฐมวัย	37	56	78*	32	72	30	19	26
รวม	1548	1456	2340*	1411	2001	1434	692	589

เครื่องหมาย * แสดงความถี่สูงสุด (ฐานนิยม) ในแต่ละรายการ

จากตาราง 11 พบว่า กิจกรรมการนิเทศสามอันดับแรกที่สุดของครูต้องการมากที่สุด โดยสรุปจากค่าความถี่รวมในแต่ละกิจกรรมคือ อันดับแรก การให้คำปรึกษาหารือ รองลงมาคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และอันดับที่สามคือ การสังเกตการสอนจากผู้นิเทศเพื่อพัฒนาการสอนกิจกรรมการนิเทศที่ครูต้องการสามอันดับสุดท้ายคือ การได้รับคำแนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนเป็นอันดับสุดท้าย การประชุมกลุ่มย่อยในโรงเรียนเป็นอันดับรองสุดท้าย และการไปดูการสอนโรงเรียนอื่นเป็นที่สามรองจากสุดท้าย

พร้อมนี้ ผู้วิจัย ได้มีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นกว้างขวางยิ่งขึ้น และได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกบางส่วนที่แตกต่างไปจากรายการที่ถาม ผู้วิจัย ได้สรุปรวมไว้ตามประเด็นที่ถามเพื่อเป็นส่วนประกอบในการอภิปรายผล ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอเฉพาะรายการที่มีค่าความถี่สูง 3 อันดับแรกเท่านั้น รายละเอียดนอกจากนี้ ได้สรุปไว้ในภาคผนวก ก

สรุปข้อมูลจากคำถามปลายเปิดสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย ได้ดังนี้

1. การนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ครูผู้สอนได้รับอยู่ในระดับสูง

คือ

ร้อยละ 10 ได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดกิจกรรมตามตารางคือ การสอน

ความแผนการจัดประสบการณ์

ร้อยละ 8 ได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดมุมประสบการณ์

ร้อยละ 7 ได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดทำสื่ออุปกรณ์

2. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยต้องการได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก

ดังนี้

ร้อยละ 15 ต้องการได้รับการนิเทศเรื่อง อุปกรณ์สื่อการสอนที่จำเป็นตาม

แผนการจัดประสบการณ์

ร้อยละ 13 ต้องการได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก
เช่น กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมสร้างสรรค์ นิทาน ฯลฯ

3. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยได้ให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ดังนี้

ร้อยละ 21 เห็นว่า ควรมีการนิเทศบ่อย ๆ และสม่ำเสมอ

ร้อยละ 17 เห็นว่า ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (อบรม) ในเรื่อง
ของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

ร้อยละ 12 เห็นว่า ควรจัดให้มีสื่อสำเร็จรูปตามแผนการจัดประสบการณ์

3. ความคิดเห็นของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยใน 4 องค์ประกอบ คือ หลักการนิเทศการ
ศึกษาปฐมวัย ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย กระบวนการ
นิเทศการศึกษาปฐมวัย และเครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย

ความคิดเห็นของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยใน 4 องค์ประกอบนั้น ผู้วิจัยได้ให้
ผู้ตอบพิจารณา 3 ด้านคือ

1. ความเหมาะสมในการนำไปใช้ หมายถึง ในรายงานนั้นผู้นิเทศเห็นว่า
เหมาะสมจะนำไปใช้ในการดำเนินการนิเทศมากน้อยเพียงใด

2. ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ หมายถึง ผู้นิเทศสามารถปฏิบัติตามรายการ
นั้น ๆ ได้จริงในระดับใด

3. ความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติม หมายถึง ผู้นิเทศต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับ
เรื่องนั้น ๆ ในระดับใด

ผู้วิจัยได้เสนอค่าความคิดเห็นให้ผู้ตอบเลือกตอบเป็น 5 ระดับคือ

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด
หรือสามารถปฏิบัติได้หรือต้องการได้รับความรู้ในเรื่องนี้มากที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาปฐมวัยหรือสามารถปฏิบัติได้หรือต้องการได้รับความรู้ในเรื่องนี้มาก

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาปฐมวัย หรือสามารถปฏิบัติได้หรือต้องการได้รับความรู้ในเรื่องนี้น้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาปฐมวัยหรือสามารถปฏิบัติได้หรือต้องการได้รับความรู้ในเรื่องนี้น้อยที่สุด

ระดับ 0 หมายถึง ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการนิเทศการศึกษาปฐมวัยหรือไม่สามารถปฏิบัติได้เลยหรือมีความรู้เรื่องนี้เพียงพอแล้ว

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลความคิดเห็นของผู้นิเทศไว้ 4 ตอน คือ

1. หลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัย จากรายการที่ 1 ถึงรายการที่ 12
2. ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย จากรายการที่ 13 ถึงรายการที่ 32
3. กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย จากรายการที่ 33 ถึงรายการที่ 52
4. เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย จากรายการที่ 53 ถึงรายการที่ 60

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัยในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและความรู้ที่ของการเพิ่มเติม ซึ่งผู้ตอบแสดงค่าความคิดเห็นในแต่ละรายการเป็น 5 ระดับ จากรายการที่ 1 ถึงรายการที่ 12 ดังเสนอตามตาราง 12 ดังนี้

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย (X̄) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความพึงพอใจของผู้บริหารระดับปฐมวัย จำนวน 321 คน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการมีเทศการศึกษ
ปฐมวัย ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความถูกต้องการเติมเต็ม

รายการ	ความเหมาะสมในการนำไปใช้				S.D.	ความเป็นไปได้				S.D.	ความถูกต้องการเติมเต็ม				S.D.						
	การนำไปใช้					ทางปฏิบัติ					เติมเต็ม										
	4	3	2	1		0	4	3	2		1	0	4	3		2	1	0			
1. การมีเทศการศึกษาระยะตอนประ สัมพันธ์กับการบริหารการศึกษา	220	93	6	0	0	3.67	0.51	85	164	61	5	0	3.01	0.73	162	130	13	3	0	3.46	0.63
2. การกำหนดนโยบายและแผนการ มีเทศการศึกษาระยะตอนของปฐมวัย	131	139	41	1	0	3.26	0.71	51	155	84	19	2	2.75	0.82	131	154	18	1	1	3.35	0.64
3. การมีเทศการศึกษาดูจริง การวิจัยเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง	128	110	54	11	0	3.17	0.85	59	129	90	29	4	2.65	0.96	139	124	31	5	1	3.32	0.75
4. การมีเทศการศึกษาดูแบบประ ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนภาค ของเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	247	53	8	1	1	3.75	0.54	119	120	54	7	1	3.16	0.82	135	143	18	5	0	3.36	0.67
5. ผู้มีเทศการศึกษาระดับปฐมวัย ชำนาญ	231	53	12	2	2	3.70	0.64	130	104	43	8	2	3.23	0.85	145	100	36	3	3	3.33	0.81
6. การมีเทศการศึกษาดูเข้าถึงการ เรียนการสอนในห้องเรียน	215	81	10	0	4	3.59	0.70	123	101	59	14	2	3.12	0.92	133	125	37	7	3	3.24	0.83
7. การมีเทศการศึกษาดูในแง่ของเรื่องคว นำผลการประเมินเรื่องนั้น ๆ มา เป็นพื้นฐานในการมีเทศ	212	97	4	0	0	3.66	0.50	99	140	57	4	1	3.10	0.77	138	142	22	0	0	3.38	0.62

ตาราง 12 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสมในการนำไปใช้					\bar{x}	S.D.	ความเปลี่ยนแปลงไปในทางปฏิบัติ					\bar{x}	S.D.	ความถูกต้องของการเพิ่มเติม					\bar{x}	S.D.
	การนำไปใช้							ทางปฏิบัติ							เพิ่มเติม						
	4	3	2	1	0			4	3	2	1	0			4	3	2	1	0		
8. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีช่วยในงานนี้ มีประสิทธิภาพ	270	43	2	0	0	3.85 [*]	0.37	172	107	21	3	2	3.46 [*]	3.72	157	111	23	5	2	3.37	0.78
9. การมีเทคนิคการศึกษาของปฏิบัติอย่าง ต่อเนื่อง	242	58	7	0	0	3.75 [*]	0.49	109	89	84	10	3	2.99	0.95	129	103	34	6	0	3.91 [*]	0.88
10. ผู้รับการนี้แสดงความส่วนรวมในการ วางแผนการปฏิบัติงาน	199	94	18	1	0	3.57	0.63	97	106	94	10	3	2.92	0.91	129	135	34	5	0	3.28	0.73
11. การมีเทคนิคการศึกษาค้นคว้า การทางวิทยาศาสตร์	180	118	17	0	0	3.52	0.62	85	119	84	12	4	2.88	0.91	137	132	28	3	0	3.34	0.69
12. การมีทัศนคติที่ช่วยให้อุทิศตัว ปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ	244	67	8	0	1	3.73	0.54	116	122	63	4	2	3.13	0.82	145	123	27	4	0	3.37	0.69

เครื่องหมาย * แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) สูง 3 อันดับ

จากตาราง 12 ผู้นิเทศมีความคิดเห็นว่า หลักการนิเทศที่เหมาะสมในการนำไปใช้มากที่สุดสามอันดับ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์คือ อันดับแรก การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ช่วยให้งานนิเทศมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ การนิเทศของปฏิบัติอย่างทอเนื่อง และอันดับที่สามคือ การมุ่งประสานความร่วมมือระหว่างผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

หลักการนิเทศที่ผู้นิเทศเห็นว่าสามารถปฏิบัติจริง ได้มากที่สุดสามอันดับคือ อันดับแรก การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ช่วยให้งานนิเทศมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ผู้นิเทศควรใช้ภาวะผู้นำแทนการใช้อำนาจ และอันดับที่สามคือ การนิเทศควรมุ่งประสานความร่วมมือระหว่างผู้ทำหน้าที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

หลักการนิเทศที่ผู้นิเทศของกรมมีความรู้เพิ่มเติมมากที่สุดสามอันดับคือ อันดับแรก การนิเทศการศึกษาของปฏิบัติอย่างทอเนื่อง รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษาของประสานสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษา และอันดับที่สามคือ การนำผลการประเมินมาเป็นพื้นฐานในการนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติและความรู้ที่ของการเพิ่มเติม ซึ่งผู้ตอบแสดงค่าความคิดเห็นในแต่ละรายการเป็น 5 ระดับ จากรายการที่ 13 ถึงรายการที่ 32 ดังเสนอตามตาราง

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย (X̄) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของผู้มีประสบการณ์ จำนวน 321 คน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคุ้มค่าไป
 เพื่อศึกษาระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาพยาบาล ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ความเข้าใจได้ในทางปฏิบัติและความรู้ของการเพิ่มเติม

รายการ	ความเหมาะสมในการนำไปใช้				S.D.	ความเข้าใจในทางปฏิบัติ				S.D.	ความรู้ของการเพิ่มเติม				S.D.					
	4	3	2	1		0	4	3	2		1	0	4	3		2	1	0		
																			X̄	S.D.
13. ผู้เกี่ยวข้องศึกษาปัจจุบันและบุคลากรของโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นอย่างดี	201	98	13	0	0	111	133	49	0	1	0.57	0.73	129	36	10	4	3.20*	0.73	3.20	0.87
14. วัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปริญญาตรี	186	104	21	0	0	112	138	61	3	1	0.62	0.77	140	34	3	1	3.13*	0.77	3.32	0.74
15. องค์กรประกอบสำคัญขององค์กรดำเนินการเพื่อพัฒนาความรู้พร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย	180	99	31	0	0	88	148	64	4	0	0.67	0.74	154	25	8	0	3.05	0.74	3.36	0.74
16. วัสดุช่วยและวิธีการจัดการประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	192	91	31	0	0	111	130	71	1	1	0.67	0.78	156	32	6	1	3.11	0.78	3.39	0.78
17. วิธีการประเมินความพร้อมของเด็กปฐมวัย	177	107	24	0	0	104	132	63	6	0	0.64	0.79	157	29	3	0	3.10	0.79	3.40	0.70
18. วัสดุวิเคราะห์เพื่อค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาเพื่อแก้ไขปัญหา	160	114	45	2	0	82	138	93	18	1	0.73	0.87	172	35	3	0	2.25	0.87	3.42*	0.73

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสมใน				\bar{x}	S.D.	ความเป็นไปได้ใน				\bar{x}	S.D.	ความรู้สึกของการ				\bar{x}	S.D.			
	การทำไปใช้						ทางปฏิบัติ						เพิ่มเติม								
	4	3	2	1			0	4	3	2			1	0	4	3			2	1	0
19. วัชชีการรักษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียนที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	189	103	20	0	0	3.54*	0.61	85	141	67	10	1	2.98	0.81	138	138	22	8	0	3.33	0.72
20. วัชชีการพัฒนามูลคิภาพอันเป็นคุณลักษณะที่เหมาะสมสำหรับครูปฐมวัย	172	117	22	0	0	3.48	0.63	89	139	69	9	0	3.01	0.80	139	129	33	6	0	3.31	0.74
21. วัชชีค่าเป็นกาการจัดในครูมีประสบการณ์ความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	185	97	27	1	0	3.50	0.67	85	133	76	14	0	2.94	0.84	145	119	45	2	0	3.31	0.74
22. วัชชีการเตรียมการของครูในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	174	105	31	3	0	3.47	0.71	84	132	82	8	3	0.93	0.85	136	131	30	4	1	3.31	0.73
23. วัชชีขั้นตอนในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	166	105	34	2	0	3.41	0.72	80	105	83	8	1	0.98	0.86	136	124	30	4	0	3.50*	0.56
24. วัชชีค่าเป็นกาจัดกิจกรรมแ่งะกิจกรรมเป็นอย่างดี	158	113	30	4	0	3.39	0.72	83	134	72	10	2	2.95	0.84	157	120	23	5	0	3.41*	0.70
25. วัชชีเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูควรมีทิศทางเด็กปฐมวัย	177	113	22	0	0	3.50	0.63	102	135	63	4	2	3.08	0.80	151	128	22	6	0	3.38	0.71

ตาราง 13 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสมใน การนำไปใช้				S.D.	ความเป็นไปได้ใน ทางปฏิบัติ				S.D.	ความรู้ทของการ เพิ่มเติม				S.D.						
	4	3	2	1		0	4	3	2		1	0	4	3		2	1	0			
26. รัฐบาลกับพฤติกรรมพึงประสงค์ ของ นักปฐมนวีย์	168	114	24	1	0	3.46	0.65	83	155	78	7	1	2.96	0.81	142	125	29	5	1	3.33	0.74
27. รัฐบาลดำเนินงานบูรณาการประจําชั้น ทุกของ	167	110	23	0	1	3.47	0.67	131	120	41	7	3	3.22	0.84	124	106	52	12	6	3.10	0.96
28. รัฐบาลกับ งบประมาณศึกษาที่สอดคล้องกับ ของของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของ	181	91	17	4	0	3.53	0.67	112	128	50	7	3	3.13	0.84	128	109	49	7	4	3.18	0.88
29. รัฐบาลกับบริการส่งเสริมในสถานศึกษา และอนามัยแก่เด็กปฐมวัย	172	117	16	1	0	3.50	0.61	99	143	43	12	2	3.09	0.83	130	117	41	10	1	3.22	0.83
30. รัฐบาลกับโครงการจัดสวัสดิการแก่เด็ก ปฐมวัย	144	128	42	3	0	3.30	0.73	88	118	75	18	3	2.89	0.93	128	126	40	7	3	3.21	0.83
31. รัฐบาลกับวิทยาการทั้งด้านเอกสาร คำรา และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ระดับปฐมวัย	123	137	42	3	0	3.25	0.72	55	131	100	9	2	2.75	0.81	141	124	30	7	1	3.31	0.77
32. รัฐบาลกับค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการศึกษา อย่างรวม	147	117	29	2	0	3.39	0.68	77	122	84	13	3	2.86	0.89	143	124	25	7	1	3.34	0.75

เครื่องหมาย * แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) สูงสุดอันดับ

จากตาราง 13 ผู้นิเทศมีความเห็นว่าความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้าน สำหรับผู้นิเทศ การศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมจะนำไปใช้มากที่สุดสามอันดับ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็น เกณฑ์คือ อันดับแรก สภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นอย่างดี รองลงมาคือ ภูมิวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับ เด็กปฐมวัย และอันดับที่สามคือ ภูมิหลักการและจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย

ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย ที่ผู้นิเทศเห็นว่ามี ความรู้ในเรื่องนั้นและปฏิบัติได้มากที่สุดสามอันดับคือ อันดับแรก ภูมิวิธีการดำเนินงานธุรการ ประจำชั้นที่ถูกต้อง รองลงมาคือ ภูมิเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของโรงเรียนที่อยู่ใน ความรับผิดชอบเป็นอย่างดี และอันดับที่สาม ภูมิหลักการและจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย

ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยที่ผู้นิเทศต้องการ ได้รับความรู้เพิ่มเติมมากที่สุดสามอันดับคือ อันดับแรก ภูมิขั้นตอนในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย รองลงมาคือ ภูมิวิธีวิเคราะห์เพื่อค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา เพื่อกำหนด วิธีแก้ไขปรับปรุงงานการศึกษาปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม และอันดับที่สามคือ ภูมิวิธีการจัดการกิจกรรมแต่ละกิจกรรมเป็นอย่างดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับกระบวนการ นิเทศการศึกษาปฐมวัย ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทาง ปฏิบัติ และความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติม ซึ่งผู้ตอบแสดงค่าความคิดเห็นในแต่ละรายการ เป็น 5 ระดับ จากรายการที่ 33 ถึงรายการที่ 52 ดังเสนอตามตาราง 14

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 321 คน ที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความรู้ของการเพิ่มเติม

รายการ	ความเหมาะสมในการนำไปใช้				S.D.	ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ				S.D.	ความรู้ของการเพิ่มเติม				S.D.						
	การนำไปใช้					ทางปฏิบัติ					เพิ่มเติม										
	4	3	2	1		0	4	3	2		1	0	4	3		2	1	0			
33. ความถี่การวางแผนการนิเทศเพื่อช่วย ให้ประสิทธิผลการจัดศึกษาได้ถูกต้อง	219	75	10	1	0	3.65	0.55	94	139	64	6	1	3.06	0.80	160	110	27	5	0	3.41*	0.72
34. ความถี่การวิเคราะห์เพื่อกำหนดปัญหา ในการนิเทศ	183	101	20	1	0	3.53	0.63	68	132	85	11	4	2.83	0.87	144	123	30	3	0	3.36*	0.70
35. ความถี่ขั้นตอนทางการทำงาน เพื่อแก้ปัญหาที่พบ	182	106	11	1	0	3.56	0.58	61	125	75	9	4	2.92	0.88	129	122	36	4	1	3.28	0.76
36. ความถี่ความรู้ความเข้าใจแก่ครูใน สิ่งที่สะท้อนนำไปปฏิบัติเป็นอย่างดี	206	83	7	0	0	3.65	0.56	102	119	71	8	0	3.05	0.83	151	112	28	5	1	3.36	0.76
37. ความถี่วิธีการให้ความรู้แก่ครู อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	196	101	8	0	0	3.62	0.54	84	135	63	9	1	3.00	0.81	106	114	29	3	1	3.51*	0.74
38. การนิเทศแต่ละครั้งควรมีเทคนิค กลุ่มย่อยทั้งไว้	205	92	9	0	0	3.64	0.54	102	129	56	10	2	3.07	0.25	126	131	28	10	1	3.23	0.82
39. ความถี่จัดหาหรือพัฒนาตามลำดับ ชั้นของของแผนงานที่กำหนดไว้	179	111	15	1	0	3.53	0.61	91	127	69	12	1	2.98	0.85	106	146	34	7	1	3.13	0.75

ตาราง 14 (ต่อ)

รายการ	ความเหมาะสมในการนำไปใช้				S.D.	ความมั่นคงทางปฏิบัติ				S.D.	ความคุ้มค่าของการเพิ่มเติม				S.D.						
	4	3	2	1		0	4	3	2		1	0	4	3		2	1	0			
																			\bar{x}	S.D.	\bar{x}
40. ความพึงพอใจความช่วยเหลือและสนับสนุนให้สามารถดำเนินกิจกรรมตามแผนการพิเศษให้เป็นผลสำเร็จ	207	95	10	0	0	3.65	0.55	87	129	69	12	3	2.95	0.86	119	143	27	6	2	3.13	0.76
41. ความพึงพอใจความชัดเจนภายในองค์การเพื่อพัฒนา	190	89	21	2	1	3.53	0.68	92	110	77	11	5	2.93	0.93	131	102	51	11	3	3.16	0.91
42. ผู้มีทัศนคติเชิงบวกต่อการกระทำ	230	65	5	0	0	3.75*	0.47	130	128	32	5	1	3.29	0.75	125	114	43	9	5	3.17	0.90
43. ผู้มีทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานที่เห็นชอบร่วมกัน	217	46	7	0	0	3.83*	0.38	145	123	33	6	0	3.33*	0.74	136	108	42	8	10	3.16	0.98
44. ผู้มีทัศนคติเชิงบวกต่อการปฏิบัติงานของครูไปพร้อมกับการพัฒนา	241	61	6	0	0	3.76*	0.47	128	128	43	10	0	3.41*	0.85	125	111	49	12	4	3.13	0.92
45. การประเมินผลการทำงานที่สอดคล้องกัน	205	95	9	2	0	3.62	0.58	92	104	90	16	4	2.86	0.95	129	121	46	6	1	3.11	0.89
46. ความพึงพอใจต่อการดำเนินงานพิเศษที่เห็นชอบร่วมกัน	207	90	16	0	0	3.61	0.58	103	108	84	10	6	2.94	0.95	135	120	38	6	4	3.24	0.84

รายการ	ความเหมาะสมใน การนำไปใช้				\bar{x}	S.D.	ความนิยม ทางปฏิบัติ				\bar{x}	S.D.	ความรู้อุททองการ เพิ่มเติม				\bar{x}	S.D.			
	4	3	2	1			0	4	3	2			1	0	4	3			2	1	0
47. ความรู้การประเมินของคปภประกอบ ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ปฐมวัยยุคอุตสาหกรรม	167	119	21	3	0	3.45	0.67	70	118	95	16	6	2.78	0.93	124	132	32	6	3	3.24	0.80
48. ความรู้การรวมข้อกันค่าเป็นงาน คำนวณการประเมินผลเพื่อให้เกิด ประโยชน์อย่างยิ่ง	207	93	9	1	0	3.63	0.56	92	119	79	15	4	3.55*	3.31	118	147	29	6	4	3.21	0.79
49. การประเมินผลของตัวอย่าง รอบคอบ	198	108	7	0	0	3.61	0.53	86	145	59	7	1	3.03	0.76	126	139	28	5	3	3.26	0.77
50. ความรู้สิ่งกระทบจากการประเมิน ไปปรับปรุงโครงการและการ ทำงานบุคลากร	222	81	3	0	0	3.71	0.47	104	123	66	9	2	3.04	0.85	127	139	25	5	1	3.23	0.72
51. ความรู้การประเมินผลงานตนเอง เพื่อนำไปสู่กระบวนการประเมิน ผลที่ประสิทธิภาพ	202	90	9	0	0	3.64	0.54	93	116	82	11	3	2.93	0.89	134	137	24	3	1	3.33	0.69
52. ประเมินผลการนิเทศการประเมิน พื้นที่โรงเรียน ครู และชุมชนเขต	202	94	13	0	0	3.61	0.56	101	106	76	16	4	2.93	0.95	148	116	27	5	1	3.35	0.74

จากตาราง 14 ผู้นิเทศมีความเห็นว่า กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมในการนำไปใช้มากที่สุดสามอันดับ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์คือ อันดับแรก ผู้นิเทศควรเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน รองลงมาคือ ควรมุ่งพัฒนาขวัญและกำลังใจของครูไปพร้อมกับการพัฒนางาน และอันดับสาม ผู้นิเทศควรนิเทศโดยใช้หลักจรรยาบรรณวิชาชีพ

กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่ผู้นิเทศเห็นว่าสามารถปฏิบัติจริง ได้มากที่สุดสามอันดับคือ อันดับแรกการร่วมมือกันดำเนินงานตามการประเมินผลเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง รองลงมาคือ ผู้นิเทศมุ่งพัฒนาขวัญและกำลังใจของครูไปพร้อมกับการพัฒนางาน และอันดับสามคือ การเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน

กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่ผู้นิเทศต้องการมีความรู้เพิ่มเติมมากที่สุดสามอันดับคือ อันดับแรกวิธีการให้ความรู้แก่ครูอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ การวางแผนการนิเทศเพื่อช่วยให้ประเมินผลการจัดการศึกษาได้ถูกต้อง และอันดับที่สามคือ การวิเคราะห์เพื่อกำหนดปัญหาในการนิเทศ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับเครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความรู้ที่ต้องการเพิ่มเติม ซึ่งผู้ตอบแสดงค่าความคิดเห็นในแต่ละรายการเป็น 5 ระดับ จากรายการที่ 49 ถึงรายการที่ 60 ดังเสนอตามตาราง 15

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย (S.D.) ของความถี่เห็นของผู้นำเสนอเกี่ยวกับเครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ในด้านความเหมาะสมในการนำไปใช้ ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และความถูกต้องการเพิ่มเติม

รายการ	ความเหมาะสมในการนำไปใช้				S.D.	ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ				S.D.	ความถูกต้องการเพิ่มเติม				S.D.				
	4	3	2	1		0	4	3	2		1	0	4	3		2	1	0	
																			\bar{x}
53. ควรจัดทำศูนย์บริการเกี่ยวกับสื่อและเอกสารประกอบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย	230	65	9	1	0	93	98	76	32	5	2.79	1.04	162	103	23	2	0	3.45	0.66
54. การรวบรวมสื่อเกี่ยวกับสถานวัยนุเคราะห์จะจ่ายเสียงของท้องถิ่นจัดรายการเพื่อการศึกษานปฐมวัย	139	101	51	5	4	46	58	91	50	29	2.15	1.21	109	117	48	8	3	3.13	0.86
55. ควรมีการยัดเอกสารเพื่อการนิเทศ	205	82	11	1	0	77	103	89	26	8	2.71	1.02	153	101	26	6	1	3.13	0.66
56. ควรมีการจัดทำ/จัดทำแบบสื่อการเรียนการสอน	239	67	5	0	0	100	112	60	28	5	2.89	1.01	175	97	23	5	1	3.46	0.73
57. ควรมีการจัดนิทรรศการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษานปฐมวัย	190	97	21	1	0	89	94	80	35	4	2.75	1.04	149	113	32	7	2	3.33	0.78
58. ควรมีการจัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการการศึกษาปฐมวัย	183	97	25	1	0	98	118	61	17	4	2.96	3.94	129	118	39	6	3	3.23	0.83

รายการ	ความเหมาะสมใน การนำไปใช้				S.D.	ความเป็นไปได้ใน ทางปฏิบัติ				S.D.	ความรู้ทุกองการ เพิ่มเติม				S.D.						
	4	3	2	1		0	4	3	2		1	0	4	3		2	1	0			
59. ความรู้การสังเกตการสอนในกรณีพิเศษ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอน	117	113	16	1	0	3.38	0.66	77	121	70	23	7	2.84	0.96	119	122	36	2	2	3.25	0.76
50. ความรู้การสนับสนุนให้มีกนแบบที่ดีใน การจัดการศึกษาปฐมวัย	240	61	6	0	0	3.76	0.47	103	113	61	19	5	2.96	0.97	169	108	23	6	3	3.40	0.79

เครื่องหมาย * แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{x}) สูง 3 อันดับ

จากตาราง 15 ผู้ให้ความคิดเห็นเห็นว่าเครื่องมือสัมมนานี้เหมาะสมในการนำไปใช้มากที่สุดสามอันดับคือ อันดับแรก การสนับสนุนใหม่กนแบบ
ที่ดีในการจัดการศึกษาปฐมวัย รองลงมา การจัดทำและจัดหาแบบสื่อการเรียนการสอน และอันดับที่สามคือ การจัดทำศูนย์บริการเด็กวัยแต่ละเอกลการประกอบการจัด
ประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ที่ยูนิเทคเห็นว่าสามารถปฏิบัติจริง ได้มากที่สุดสามอันดับคือ อันดับแรก การจัดทำป้ายนิเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการ ศึกษาปฐมวัย รองลงมา การสนับสนุนให้มีคนแบบที่คของการจัดการศึกษาปฐมวัย อันดับ ที่สามคือ การจัดทำและจัดทำคนแบบสื่อการเรียนการสอน

เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ที่ยูนิเทคองการมีความรู้เพิ่มเติม มากที่สุดสามอันดับคือ อันดับแรก การจัดทำจัดทำคนแบบสื่อการเรียนการสอน รองลงมา คือ การจัดทำให้มีศูนย์บริการเกี่ยวกับสื่อและเอกสารประกอบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ปฐมวัยและอันดับที่สามคือ การสนับสนุนให้มีคนแบบที่คในการจัดการศึกษาปฐมวัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้มีคำถามปลายเปิดเพื่อให้ยูนิเทคได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น กว้างขวางยิ่งขึ้น และได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม หากว่ามีบางส่วนที่แตกต่างไปจาก ประเด็นที่ถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปรวมไว้ตามประเด็นที่ถามเพื่อเป็นส่วนประกอบในการอภิปราย ผล ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอเฉพาะรายการที่มีค่าความถี่สูง 3 อันดับแรกเท่านั้น รายละเอียด นอกจากนั้น ได้สรุปไว้ในภาคผนวก ก

สรุปข้อมูลจากคำถามปลายเปิดสำหรับยูนิเทคการศึกษาปฐมวัย

1. ยูนิเทคค่าเนนการนิเทศโดยวิธีการคังนี้
 - ร้อยละ 11 ค่าเนนการนิเทศโดยให้ค่าปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหา
 - ร้อยละ 10 ค่าเนนการนิเทศโดยให้ความรู้ในเรื่องสื่อการเรียนการสอน
 - ร้อยละ 8 ค่าเนนการนิเทศโดยนิเทศรวมกับระดับประถม และ การเยี่ยม

ชั้นเรียน

2. ยูนิเทคองการความรู้เพิ่มเติมในเรื่องต่าง ๆ คังนี้
 - ร้อยละ 13 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิค กระบวนการ และการ

วางแผนการนิเทศ

ร้อยละ 8 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการนิเทศ การจัดประสบการณ์
สำหรับเด็กปฐมวัย

ร้อยละ 7 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเลือกหาเอกสารสื่อค้นแบบ
สื่อสำเร็จรูป สื่อค้นแบบสำหรับครู และเทคนิคการสอนใหม่ ๆ

3. ผู้นิเทศได้ให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาปฐมวัยดังนี้

ร้อยละ 13 เห็นว่า ควรอบรมครูผู้สอนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ร้อยละ 10 เห็นว่า ควรอบรมผู้นิเทศทุกระดับและควรมีการนิเทศที่
ต่อเนื่องสม่ำเสมอ จึงจะทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ร้อยละ 7 เห็นว่า ควรจัดสรรอัตราครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยให้
สอนชั้นก่อนวัยเรียน

4. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัด ประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11

การวิเคราะห์ข้อมูลในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศการศึกษา
ปฐมวัย ในเขตการศึกษา 11 ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 รอม คือ

รอมที่ 1 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นได้อย่างกว้างขวาง
ใน 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัย 2) ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะ
ด้านของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย 3) กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย 4) เครื่องมือ
สนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย นำมาสรุปรวมหาค่าความถี่ของความคิดเห็นโดยใช้
เกณฑ์ ร้อยละ 60 ขึ้นไป เป็นเนื้อหาที่นำมาใช้สร้างเป็นแบบสอบถามรอมที่ 2

รอมที่ 2 เป็นผลจากการวิเคราะห์ค่าคอมในรอมที่ 1 นำมาจำแนกเป็นประเภท
ตามลักษณะของการนำไปใช้ได้เป็น 4 กลุ่ม คือ 1) การเตรียมการก่อนการนิเทศ จำแนก
เป็น 2 ประเภท คือ คุณลักษณะของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยได้เป็นข้อย่อย 8 ข้อ ความรู้

ที่จำเป็นเฉพาะสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยได้เป็นร้อยละ 7 ข้อ 2) วิธีค่าเบี่ยงการ
 นิเทศการศึกษาปฐมวัยได้เป็นร้อยละ 52 ข้อ 3) การศึกษาค้นคว้าได้เป็นร้อยละ 4 ข้อ
 4) การประเมินผลได้เป็นร้อยละ 14 ข้อ

ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นในมาตราส่วน 5 ระดับ ตามความเหมาะสมคือ
 เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสม
 น้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

รอบที่ 3 เป็นผลสรุปที่ได้จากคำยืนยันและให้เหตุผลในการออกแบบสอบถามคือ
 เนื่องจากรอบที่สอง เนื่องจากการวิเคราะห์ค่าคอมของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สองพบว่า มีค่า
 ความสอดคล้องสูงมากในเกือบทุกรายการ มีบางรายการที่ความสอดคล้องของความคิดเห็น
 ของผู้เชี่ยวชาญอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นในแบบสอบถามรอบที่สามนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยัง
 ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในกรณีที่มีความคิดเห็นแตกต่างจากค่าคอมของกลุ่มมาก หากผู้เชี่ยวชาญยืนยัน
 ในค่าคอมเดิม ผู้วิจัยได้ขอให้ผู้ตอบอธิบายเหตุผลเพิ่มเติมในข้อท้ายของแบบสอบถามเพื่อเป็น
 เหตุผลในการอภิปรายผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่ 2 และรอบที่ 3 สถิติที่ใช้คือ ค่ามัธยฐาน (Mdn.)
 ใช้ในการหาค่ากลางของค่าคอม โดยใช้เกณฑ์ค่า Mdn. เท่ากับหรือมากกว่า 3.50
 (Mdn. \geq 3.50) ขึ้นไป เป็นค่าแสดงความเหมาะสมมาก และค่า Mdn. เท่ากับหรือ
 น้อยกว่า 3.49 (Mdn. \leq 3.49) ลงมา เป็นค่าแสดงความเหมาะสมน้อย ซึ่งผู้วิจัยได้
 ตัดรายการที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยออกไป และค่าการกระจาย (IQR.)
 เป็นค่าแสดงให้เห็นความสอดคล้องของค่าคอม โดยใช้เกณฑ์ IQR. ที่เท่ากับหรือน้อย
 กว่า 1.00 (IQR. \leq 1.00) เป็นค่าที่แสดงความสอดคล้องสูง ค่า IQR. ที่

เท่ากับหรือน้อยกว่า 1.50 แต่มากกว่า 1.00 ($IQR. \leq 1.50$ แต่ > 1.00) เป็นค่าที่แสดงถึงความสอดคล้องปานกลาง และค่า IQR. ที่มากกว่า 1.50 ($IQR. > 1.50$) เป็นค่าที่แสดงถึงความสอดคล้องต่ำ

การออกแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 3 นี้ ผู้วิจัยถือเป็นการสรุปค่าคอมทั้งหมดเนื่องจากผู้ตอบ ได้ยืนยันคำตอบเดิม ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ตามตาราง 16

ตาราง 16 ค่ามัชฌิมฐาน (Mdn.) และค่าการกระจาย (IQR.) ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการออกแบบสอบถามรอบที่ 3 เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 11

รายการ	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	IQR.
1. <u>คุณลักษณะและความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย</u>		
1.1 <u>คุณลักษณะของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย</u>		
1.1.1 มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของครู	5	0.74
1.1.2 มีความรับผิดชอบสูง	5	0.55
1.1.3 เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์สูง	5	0.92
1.1.4 มีทักษะความเป็นผู้นำ	4	0.92
1.1.5 เป็นนักวิชาการและเป็นนักบริการที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	5	0.99

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	IQR.
1.1.6 เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์	5	0.74
1.1.7 เป็นนักวิจัย	4	1.00
1.1.8 เป็นนักบริหารการศึกษา	3*	0.92
1.2 ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย		
1.2.1 รู้เทคนิค กระบวนการ การวางแผน การสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศเป็นอย่างดี	5	0.92
1.2.2 มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในเรื่องต่อไปนี้เป็นอย่างดี		
1.2.2.1 หลักการและจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย	5	0.61
1.2.2.2 ขอบข่ายและวิธีการจัดการศึกษาปฐมวัย	5	0.74
1.2.2.3 องค์ประกอบสำคัญของการดำเนินการ เพื่อพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย	5	0.61
1.2.2.4 มีความสามารถสาธิตการสอนชั้นปฐมวัยได้	4	1.38
1.2.3 รู้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการ เอกสาร ตำรา และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย	5	1.32

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	IQR.
2. <u>วิธีดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัย</u>		
2.1 การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู		
2.1.1 ปรัชญา นโยบาย จุดมุ่งหมาย การจัด การศึกษาปฐมวัย	4	0.85
2.1.2 แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ปฐมวัย (หลักสูตร)	5	0.61
2.1.3 พฤติกรรมของครู		
2.1.3.1 บุคลิกภาพของครูปฐมวัย	5	1.10
2.1.3.2 เอกสาร งานประจำชั้น	4	0.79
2.1.3.3 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก	5	0.78
2.1.3.4 การจัดกิจกรรมตามแผนการจัด ประสบการณ์	5	0.74
2.1.3.5 การจัดสภาพแวดล้อมในและนอก ห้องเรียน	5	0.74
2.1.4 พฤติกรรมเด็ก		
2.1.4.1 จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก	5	0.74
2.1.4.2 จิตวิทยาการเรี้นรู้	5	0.92
2.1.4.3 จิตวิทยาเด็กพิเศษ	4	0.83
2.1.4.4 การแก้ปัญหาเด็ก	4	0.99

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	IQR.
2.1.4.5 การพัฒนาเด็กให้มีความพร้อม เพิ่มตามศักยภาพ	5	0.55
2.1.4.6 กิจสังคมนิสัยของเด็กปฐมวัย	5	0.74
2.1.4.7 สุขภาพ อนามัยเด็ก	5	1.10
2.1.5 สื่อ/อุปกรณ์		
2.1.5.1 สื่อการจัดประสบการณ์ตามแผน	5	0.74
2.1.5.2 เครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็กภายใน และภายนอกห้องเรียน	5	0.61
2.1.5.3 อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับชั้นเรียน และการจัดเก็บบำรุงรักษา	5	0.92
2.1.5.4 เกม/การละเล่นสำหรับเด็ก	5	0.74
2.1.5.5 โสภทัศน์อุปกรณ์เพื่อการศึกษา	5	0.79
2.1.6 การประเมินผล		
2.1.6.1 การประเมินพัฒนาการเด็ก	5	0.50
2.1.6.2 การประเมินผลตนเองเพื่อพัฒนา การสอน	5	0.61
2.1.7 พฤติกรรมผู้ปกครอง		
2.1.7.1 จิตวิทยาผู้ปกครอง	4	0.74
2.1.7.2 การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ครูกับผู้ปกครอง	5	1.10

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	IQR.
2.1.7.3 การจัดประชุมผู้ปกครอง	4	0.96
2.1.7.4 การจัดทำเอกสารทักท้วงสื่อสาร กับผู้ปกครอง	4	0.96
2.2 กิจกรรมการนิเทศ		
2.2.1 การจัดอบรม/ประชุมสัมมนา/ประชุมเชิง ปฏิบัติการ ให้แก่คุณิเทศ ครู และบุคลากร	5	0.92
2.2.2 ใช้เอกสารการนิเทศทางไกล	4	0.83
2.2.3 จัดสรรเอกสารชุดอบรม/คู่มือครู/ต้นแบบ สื่อการสอน	4	1.10
2.2.4 การประชุมกลุ่มย่อย	4	1.38
2.2.5 สนทนา ปรึกษาหารือ	4	1.10
2.2.6 สาธิตการสอน โดยครูต้นแบบหรือคุณิเทศ	4	1.44
2.2.7 คู่มือการสอนโรงเรียนอื่น	4	0.96
2.2.8 การใช้แบบสังเกตการสอนเฉพาะกรณี	4	1.16
2.2.9 การแนะนำให้ใช้แบบสำรวจตนเองและ งานเพื่อพัฒนาการสอน	5	1.10
2.3 เทคนิค กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย		
2.3.1 ใช้หลักการมนุษยสัมพันธ์	5	0.61
2.3.2 ใช้หลักการประชาธิปไตย	5	0.99

ตาราง 16 (กอ)

รายการ	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	IQR.
2.3.3 ใช้ภาวะผู้นำแทนการใช้อำนาจ	5	0.92
2.3.4 ใช้เทคนิคการบริหาร	4	0.74
2.3.5 ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์	5	0.99
2.3.6 ใช้กระบวนการทำงานกลุ่ม	5	0.91
2.3.7 เปิดใจกว้างยอมรับผู้ร่วมงาน	5	0.74
2.3.8 คำเนิการนิเทศโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย	5	0.74
2.3.9 คำเนิการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	5	0.92
2.3.10 คำเนิการนิเทศตามสภาพปัจจุบันปัญหา	5	0.74
2.3.11 นิเทศโดยการเยี่ยมชมและให้กำลังใจ	4	0.79
2.3.12 ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อความ สำเร็จของงาน	4	0.83
2.3.13 นิเทศตามความต้องการจำเป็นเร่งด่วน ของครู	5	0.92
2.3.14 จัดให้มีศูนย์บริการเอกสาร สื่อ และ ข้อมูลทางการศึกษาค้นปฐมวัย	5	0.74
2.3.15 จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ความรู้ ผลงานครูและผลงานนักเรียน	4	0.96
2.3.16 สังเกตการสอนและร่วมมือกันพัฒนาการ สอน	4	1.38

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	IQR.
2.3.17 มุ่งพัฒนาขวัญและกำลังใจของครู	5	0.92
2.3.18 ใช้เอกสารการนิเทศทางไกล	4	0.96
2.3.19 ใช้สื่อสารมวลชน	3*	0.92
3. การติดตามผล		
3.1 นิเทศติดตามผลโดยประสานแผน 4 ระดับ คือ จังหวัด อำเภอ กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน	5	0.74
3.2 นิเทศและรายงานผลการนิเทศโดยศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียน	4	0.96
3.3 จากรายงานผลการประเมินงานและประเมินตนเอง ของครูผู้สอน	4	1.38
3.4 ใช้เอกสารการนิเทศ ติดตามผลทางไกล	4	1.40
4. การประเมินผล		
4.1 ประเมินนักเรียน		
4.1.1 ใช้การสังเกต	5	0.55
4.1.2 ใช้การสัมภาษณ์	5	0.92
4.1.3 ใช้แบบทดสอบ	3*	0.74
4.1.4 ทรววจผลงานนักเรียน	5	0.92

ตาราง 16 (ต่อ)

รายการ	ค่าความเหมาะสม (Mdn.)	IQR.
4.2 ประเมินครู		
4.2.1 ใช้แบบสังเกต	5	0.74
4.2.2 ใช้แบบสัมภาษณ์ครูและนักเรียน	4	0.85
4.2.3 ใช้แบบประเมินตนเองของครู	4	0.85
4.2.4 ใช้แบบทดสอบ	4	2.75
4.3 ประเมินผู้นิเทศ		
4.3.1 สํารวจตนเอง	5	0.61
4.3.2 สํารวจงาน	5	0.61
4.3.3 ศึกษาจากข้อมูลย้อนกลับ	5	0.55
4.4 ประเมินกระบวนการนิเทศ		
4.4.1 ประเมินโครงการทุกชั้นตอน	5	0.61
4.4.2 ประเมินผลงาน	5	0.61

เครื่องหมาย * แสดงค่ามัธยฐาน (Mdn.) ที่ต่ำกว่า 3.49 แสดงถึงความเหมาะสมน้อย

จากตาราง 16 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า มีค่าความเหมาะสม (Mdn.) อยู่ระหว่าง 3.00 ถึง 5.00 มีค่าการกระจาย (IQR.) อยู่ระหว่าง 0.50 ถึง 2.75 มีรายการที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันสูง (ค่า IQR. อยู่ระหว่าง 0.75 ถึง 0.92) ว่า มีค่าความเหมาะสมน้อย จำนวน 3 รายการคือ คุณลักษณะนักบริหารในผู้นิเทศ

เทคนิคการนิเทศที่ใช้สื่อสารมวลชนและการประเมินผลเด็กปฐมวัยโดยใช้แบบทดสอบ
 รายการที่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันค่า (ค่า IQR. = 2.75) อยู่ 1 รายการ
 คือ การประเมินครูโดยใช้แบบทดสอบ แต่ในรายการนี้ผู้เชี่ยวชาญให้ความเหมาะสม
 อยู่ในระดับ 4.00 แสดงว่ามีความเหมาะสมมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงยังคงนำมาใช้ในการ
 กำหนดแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดย
 การนำข้อมูลจากความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญมาช่วยในการอภิปรายผล

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของเขตกการศึกษา 11 ในครั้งนี้ มีข้อสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในโครงการอนุบาลชนบท เขตกการศึกษา 11
2. เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยในโครงการอนุบาลชนบท เขตกการศึกษา 11
3. เพื่อหาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เขตกการศึกษา 11 โดยใช้เทคนิคเคลฟาย

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กระบวนการในการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็นสองขั้นตอน คือ การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาเชิงสำรวจเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยขั้นตอนต่อไป โดยใช้แบบสอบถาม 2 ชุด คือ

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย และความต้องการในการนิเทศของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในโครงการอนุบาลชนบท สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 จำนวน 35 ข้อ ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ จำนวน 257 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 245 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95 ของแบบสอบถามที่ส่งคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถวิเคราะห์ได้ 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในเขตการศึกษา 11 โดยกำหนดองค์ประกอบของการนิเทศการศึกษาปฐมวัย 4 ประการคือ 1) หลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัย 2) ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย 3) กระบวนการนิเทศ และ 4) เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศ จำนวน 60 ข้อ ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบ จำนวน 348 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 323 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93 ของแบบสอบถามที่ส่งไปเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถวิเคราะห์ได้ 321 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 เป็นการกำหนดแนวทางในการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 11 โดยใช้กระบวนการของเทคนิคเดลฟายคือ ให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะจากประสบการณ์ จำนวน 3 รอบ รอบที่หนึ่งใช้แบบสอบถามปลายเปิด โดยยึดองค์ประกอบของการนิเทศการศึกษาปฐมวัย 4 ประการคือ 1) หลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัย 2) ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย 3) กระบวนการนิเทศ และ 4) เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศ พร้อมส่งข้อมูลพื้นฐานที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วจากการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจในการตอบคำถาม แบบสอบถามรอบที่สองและรอบที่สามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าที่สร้างขึ้นจากแบบสอบถามรอบที่หนึ่ง เลือกรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความเหมาะสม $Mdn. = 3.50$ ขึ้นไป กำหนดเป็นแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามชุดที่ 1 และชุดที่ 2
2. หาค่ามัธยฐาน (Mdn.) และค่าการกระจาย (interquartile range) ของแบบสอบถามในกระบวนการของเทคนิคเคลฟาย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนและผู้นิเทศระดับปฐมวัย เขตการศึกษา 11
 - 1.1 ครูผู้สอนระดับปฐมวัยร้อยละ 95 เป็นหญิง ร้อยละ 5 เป็นชาย
ผู้นิเทศร้อยละ 70 เป็นชาย ร้อยละ 30 เป็นหญิง
 - 1.2 ครูผู้สอนระดับปฐมวัยร้อยละ 46 มีอายุอยู่ในช่วง 30 - 39 ปี
รองลงมาร้อยละ 33 มีอายุอยู่ในช่วง 20 - 29 ปี
ผู้นิเทศร้อยละ 50 มีอายุอยู่ในช่วง 30 - 39 ปี รองลงมาร้อยละ 32 มีอายุอยู่ในช่วง 40 - 49 ปี
 - 1.3 ครูผู้สอนระดับปฐมวัยร้อยละ 53 มีวุฒิค่ากว่าปริญญา รองลงมา
ร้อยละ 47 มีวุฒิปริญญา ไม่มีครูที่มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี
ผู้นิเทศร้อยละ 87 มีวุฒิปริญญาตรี รองลงมาร้อยละ 10 มีวุฒิค่ากว่า
ปริญญาตรี และร้อยละ 3 มีวุฒิสุงกว่าปริญญาตรี
 - 1.4 ครูผู้สอนร้อยละ 78 มีประสบการณ์การสอนระดับปฐมวัยในช่วง
1 - 5 ปี เช่นเดียวกับผู้นิเทศ ซึ่งมีประสบการณ์ในการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย
ร้อยละ 65 อยู่ในช่วง 1 - 5 ปี

1.5 ครูผู้สอนที่เรียนสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีจำนวนทั้งสิ้น 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ซึ่งมีวุฒิระดับปริญญาตรี นอกจากนั้นเรียนในสาขาวิชาอื่น แยกต่างกันไป เช่น ครูผู้สอนระดับต่ำกว่าปริญญาตรีไม่ได้เรียนสาขาวิชาใดเป็นจำนวนมากที่สุดคือ 96 คน คิดเป็นร้อยละ 76 ครูผู้สอนระดับปริญญาตรีเรียนสาขาวิชาการประถมศึกษาเป็นจำนวนมากที่สุดคือ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ไม่มีครูผู้สอนระดับสูงกว่าปริญญาตรี

ผู้นิเทศที่เรียนสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มีจำนวนทั้งสิ้น 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ซึ่งมีวุฒิระดับปริญญาตรี นอกจากนั้นเรียนในสาขาวิชาอื่นแยกต่างกันไป เช่น ผู้นิเทศระดับต่ำกว่าปริญญาตรีไม่ได้เรียนสาขาวิชาใด เป็นจำนวนมากที่สุดถึง 29 คน คิดเป็นร้อยละ 85 ผู้นิเทศระดับปริญญาตรีเรียนสาขาวิชาการประถมศึกษา เป็นจำนวนมากที่สุดคือ 48 คน คิดเป็นร้อยละ 17 และผู้นิเทศระดับสูงกว่าปริญญาตรีเรียนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวนมากที่สุดคือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 45

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์พิเศษ ปัญหาและความต้องการในการนิเทศการศึกษาปฐมวัย

2.1 ผู้นิเทศจากภายนอกได้ให้การนิเทศในเรื่องงานธุรการประจำชั้นมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือเรื่อง การวางตัวการควบคุมอารมณ์ในชั้นเรียน และการทำบันทึกการสอน เรื่องที่ได้รับการนิเทศน้อยที่สุดคือ เรื่องเทคนิคการใช้คำถาม การเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมใหม่ และเทคนิคการสังเกตเด็กพิเศษ

กิจกรรมที่ได้รับการนิเทศมากที่สุดคือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การให้คำปรึกษาหารือ และการศึกษาจากเอกสารการนิเทศทางไกล กิจกรรมที่ได้รับการนิเทศน้อยที่สุดคือ การได้รับคำแนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอน การประชุมกลุ่มย่อย และการสาธิตการสอน

2.2 ผู้นิเทศภายในโรงเรียนได้ให้การนิเทศในเรื่อง งานธุรการประจำชั้นมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือเรื่อง การทำบันทึกการสอนและการจัดสวัสดิการเด็ก

เรื่องที่ได้รับการนิเทศน้อยที่สุดคือ การบันทึกคำพูดเด็ก เทคนิคการใช้คำถาม และการผลิตการใช้หุ่นต่าง ๆ

กิจกรรมที่ได้รับการนิเทศมากที่สุดคือ การให้คำปรึกษาหารือ การศึกษาจากเอกสารการนิเทศทางไกล และการประชุมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมที่ได้รับการนิเทศน้อยที่สุดคือ การได้รับคำแนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอน การสังเกตการสอนจากผู้นิเทศเพื่อพัฒนาการสอน และการสาธิตการสอน

2.3 เรื่องที่เป็นปัญหาและครุข้องการให้มีการนิเทศมากที่สุดคือ เรื่องการให้ความร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน รองลงมาคือเรื่อง การผลิตและใช้หุ่นชนิดต่าง ๆ และการจัดมุมประสบการณ์ เรื่องที่ครูเห็นว่าเป็นปัญหาน้อยและมีความข้องการในการนิเทศเป็นลำดับสุดท้ายคือเรื่อง การทำบันทึกการสอน การกำหนดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน และการจัดสวัสดิการเด็ก กิจกรรมการนิเทศที่ครูข้องการคือ การให้คำปรึกษาหารือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสังเกตการสอนจากผู้นิเทศ

2.4 ครูผู้สอนจำนวนร้อยละ 10 ระบุว่าเรื่องที่ได้รับการนิเทศคือการจัดกิจกรรมตามตารางประจำวัน ร้อยละ 8 ได้รับการนิเทศเรื่องการจัดมุมประสบการณ์และร้อยละ 7 ได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดทำสื่ออุปกรณ์การสอน ในเรื่องของความข้องการการนิเทศครูผู้สอนร้อยละ 15 ข้องการได้รับการนิเทศเรื่อง สื่ออุปกรณ์การสอน ร้อยละ 13 ข้องการได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก และครูผู้สอนจำนวนร้อยละ 21 เสนอแนะให้มีการนิเทศบ่อย ๆ และสม่ำเสมอ ร้อยละ 17 เสนอแนะให้มีการอบรมเรื่องกิจกรรมสำหรับเด็กภาคเรียนละ 1 ครั้ง ร้อยละ 12 เสนอแนะให้มีการจัดสื่อสำเร็จรูปตามแผนการจัดประสบการณ์

3. ความคิดเห็นของผู้นิเทศเกี่ยวกับการนิเทศและความข้องการเพิ่มพูนความรู้ในการนิเทศ

3.1 ผู้นิเทศมีความคิดเห็นว่าการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพผู้นิเทศควรยึดหลักการสำคัญคือ การมีมนุษยสัมพันธ์ การปฏิบัติการนิเทศอย่างคอบเนื่อง และ

การมุ่งประสานความร่วมมือระหว่างผู้นำที่เกี่ยวข้อง

หลักการนิเทศที่ผู้นำเทศสามารถปฏิบัติได้มากที่สุดคือ หลักการแห่งมนุษยสัมพันธ์ การใช้ภาวะผู้นำแทนการใช้อำนาจ การประสานความร่วมมือระหว่างผู้นำที่เกี่ยวข้อง ผู้นำเทศมีปัญหาและความต้องการในเรื่องการปฏิบัติกรณิเทศอย่างทอเนื่อง การนิเทศที่ประสานสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษาและการนำผลการประเมินมาเป็นพื้นฐานในการนิเทศ

3.2 ความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้นำเทศการศึกษาปฐมวัยคือ การรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นอย่างดี รู้วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัยและรู้หลักการจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย

ผู้นำเทศมีความรู้และความสามารถในทางปฏิบัติเรื่อง งานธุรการประจำชั้น สภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบ และหลักการจุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับสูง

ผู้นำเทศต้องการมีความรู้ในเรื่องขั้นตอนในการจัดประชุมการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย วิธีวิเคราะห์เพื่อค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา เพื่อกำหนดวิธีการแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงงาน การศึกษาปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม และต้องการรู้วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นอย่างดี

3.3 การนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ควรใช้กระบวนการนิเทศ ดังนี้คือ การนิเทศที่ผู้นำเทศต้องเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน การทำงานโดยมุ่งพัฒนาขวัญกำลังใจของครูไปพร้อมกับการพัฒนางาน และควรดำเนินการนิเทศตามวิถีทางประชาธิปไตย

ผู้นำเทศได้ดำเนินการนิเทศ โดยการประสานความร่วมมือในการประเมินผลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มุ่งพัฒนาขวัญและกำลังใจของครูไปพร้อมกับการพัฒนางาน และผู้นำเทศต้องเปิดใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของครูหรือผู้ร่วมงาน

ผู้แทนต้องการความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศในเรื่อง วิธีการให้ความรู้แก่ ครูอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การวางแผนการนิเทศ การนิเทศและการวิเคราะห์ ปัญหาเพื่อกำหนดเป้าหมายในการนิเทศ

3.4 เครื่องมือสนับสนุนให้สามารถดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัยได้ก็คือ การมีต้นแบบที่ดีในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย การมีต้นแบบสื่อการเรียนการสอน การมีศูนย์บริการสื่อและเอกสารประกอบการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่ผู้แทนมีและใช้อยู่คือ การจัดป้าย นิเทศ การสนับสนุนให้มีครูต้นแบบที่ดีและการจัดทำจัดหาสื่อต้นแบบ

เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่ผู้แทนต้องการคือ สื่อต้นแบบในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ศูนย์บริการเกี่ยวกับสื่อและเอกสารประกอบการจัด ประสบการณ์สำหรับเด็ก ต้นแบบที่ดีในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

3.5 ผู้แทนจำนวนร้อยละ 11 ระบุว่าได้ดำเนินการนิเทศโดยการให้ คำปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหาร้อยละ 10 ดำเนินการนิเทศโดยให้ความรู้ในเรื่องสื่อการเรียน การสอนร้อยละ 8 ดำเนินการนิเทศโดยนิเทศร่วมกับระดับประถมศึกษาและการเยี่ยมชม เรียน ในเรื่องความต้องการความรู้เพิ่มเติม ผู้แทนร้อยละ 13 ต้องการได้รับความรู้ เกี่ยวกับเทคนิค กระบวนการ และการวางแผนการนิเทศร้อยละ 8 ต้องการได้รับความรู้ เกี่ยวกับการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ร้อยละ 7 ต้องการได้รับความรู้ เกี่ยวกับการเลือกหาเอกสารสื่อต้นแบบ สื่อสำเร็จรูป และเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ผู้แทน ร้อยละ 13 ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาปฐมวัยว่า ควรมีการอบรมครู ผู้สอนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ร้อยละ 10 เสนอแนะว่า ควรอบรมผู้แทนทุกระดับ และควรมีการนิเทศที่ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ร้อยละ 7 เสนอแนะว่า ควรจัดสรรอัตราครู วิชาเอกการศึกษาปฐมวัยให้สอนระดับปฐมวัย

4. ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 11 จำนวน 84 รายการ ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอไว้ตามลักษณะของการดำเนินการนิเทศ 4 ประการ (รายละเอียดตามตาราง 16) คือ

4.1 คุณลักษณะและความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นิเทศในจำนวน 8 รายการว่า มีความเหมาะสมมาก 7 รายการ และเห็นว่ามีเหมาะสมน้อย จำนวน 1 รายการคือ คุณลักษณะของนักบริหารการศึกษา ซึ่งหมายความว่า ผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยไม่จำเป็นต้องใช้ความเป็นนักบริหารในการดำเนินการนิเทศ และผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการที่ผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยควรมีความรู้ใน 3 ประเด็นหลักคือ รู้เทคนิค กระบวนการ การวางแผนการนิเทศ รู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างครอบคลุม รู้ข้อมูลแหล่งความรู้เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย

4.2 วิธีการดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการดำเนินการนิเทศถึง 50 รายการ ยกเว้นจำนวน 1 รายการคือ เทคนิคการใช้สื่อสารมวลชนในการดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีเหมาะสมน้อยที่จะนำมาใช้เป็นวิธีการในการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ในโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11

4.3 การนิเทศติดตามผล ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีเหมาะสมมากในทั้ง 4 รายการคือ การนิเทศติดตามผลโดยใช้การประสานแผน การรายงานผลโดยศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน การรายงานผลการทำงานของครูผู้สอน และการใช้เอกสารติดตามผล

4.4 การประเมินผลการนิเทศ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับการประเมินตามรายการต่าง ๆ ใน 4 ส่วนคือ การประเมินนักเรียน การประเมินครู การประเมินผู้นิเทศ และการประเมินกระบวนการนิเทศ มีจำนวน 1 รายการ ในการประเมินนักเรียน

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยคือ การประเมินนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญส่วนหนึ่งเห็นว่าในปัจจุบันยังขาดแบบทดสอบความพร้อมเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน และมีข้อจำกัดในการเลือกใช้ในกรณีที่ผู้ใช้อย่างไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องข้อสอบระดับนี้ ได้คือพอ และในรายการการใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินครูผู้สอนนั้น ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมจะนำมาใช้ได้บ้างในบางโอกาส เช่น ในการทดสอบเพื่อวัดความรู้ในการอบรมหรือการประชุมต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้ใหม่ ๆ แก่ครู แต่หากจะใช้แบบทดสอบมาประเมินการสอนของครู จะไม่สามารถกระทำให้ปรากฏผลออกมาได้ตรงตามที่ต้องการจะประเมิน

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้ดำเนินการ โดยใช้การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในภาคสนามของโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11 และการใช้เทคนิคเคสฟายเพื่อหาแนวทางในการนิเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้เสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. การอภิปรายผลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานในภาคสนามของโครงการอนุบาลชนบท เขตการศึกษา 11

1.1 สภาพปัญหาและความต้องการในการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ครูผู้สอนมีปัญหาและความต้องการให้มีการนิเทศมากที่สุดในเรื่องการให้ความร่วมมือกันระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งอาจเป็นเพราะการเปลี่ยนแนวการสอนจากแบบเก่าไปสู่แบบเสริมความพร้อม ครูจำเป็นต้องทำความเข้าใจให้แก่ผู้ปกครอง จึงพบว่าเป็นปัญหาสำคัญสำหรับครู จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่า ครูมีปัญหาในเรื่องการผลิตและการใช้หุ่นหรือสื่อต่าง ๆ และการจัดมุมประสบการณ์สำหรับเด็ก ครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดการอบรมเรื่องการจัดกิจกรรม

สร้างเสริมประสบการณ์สำหรับเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง และควรจัดสื่อสำเร็จรูปตามแผนการจัดประสบการณ์ให้กับห้องเรียนระดับปฐมวัย กิจกรรมการนิเทศที่ครูต้องการ คือ การให้คำปรึกษาหารือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสังเกตการสอนจากผู้นิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นอมศรี เคท และคนอื่น ๆ (2527 : 86) พบว่า ครูต้องการให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสังเกตการสอน การสาธิตการสอน และ การศึกษาดูงานการสอนที่โรงเรียนอื่น ๆ ในการศึกษาครั้งนี้ครูผู้สอนได้แสดงความคิดเห็นว่ามีปัญหาน้อยและความต้องการในการนิเทศอยู่ในระดับต่ำคือ เรื่อง การทำบันทึกการสอน การกำหนดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน และการจัดสวัสดิการสำหรับเด็ก

จากการศึกษาพบว่า หลักการนิเทศที่ผู้นิเทศเห็นว่ามีปัญหาและความต้องการได้รับความรู้เพิ่มเติมคือ เรื่องการปฏิบัติการนิเทศอย่างต่อเนื่อง การนิเทศโดยประสานสัมพันธ์กับการบริหารการศึกษา และการนำผลการประเมินมาเป็นพื้นฐานในการนิเทศ ผู้นิเทศต้องการมีความรู้ในเรื่องขั้นตอนในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย วิธีวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหา เพื่อกำหนดวิธีการแก้ปัญหาและปรับปรุงงานการศึกษาปฐมวัยอย่างเหมาะสมและต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นยกยาคี สำหรับเรื่องกระบวนการนิเทศ ผู้นิเทศต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่อง เทคนิค วิธีการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครูอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การวางแผนการนิเทศและการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อกำหนดเป้าหมายในการนิเทศ นอกจากนั้นผู้นิเทศยังต้องการได้รับความช่วยเหลือเกี่ยวกับเครื่องมือสนับสนุนการนิเทศคือ สื่อต้นแบบในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ศูนย์บริการเกี่ยวกับสื่อและเอกสารความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษาปฐมวัย ผู้นิเทศได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการอบรม ประชุมสัมมนาครูผู้สอนอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ควรอบรมผู้นิเทศทุกระดับ กำหนดเวลาการนิเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และควรจัดหาครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ทำการสอนในระดับปฐมวัย

1.2 จากการศึกษาถึงพฤติกรรมการณ์เทศการจัประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย ค่าเป็นการณ์เทศมากที่สุดในเรื่อง งานธุรการประจำชั้น การทำบันทึกการสอน การวางตัวของครูในการควบคุมอารมณ์ในชั้นเรียน และการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กมากกว่าการให้ความรู้ในเรื่องเทคนิคการใช้คำถาม การบันทึกคำพูดของเด็ก การสังเกตเด็กพิเศษ และการเตรียมตัวเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมใหม่ การณ์เทศการศึกษาระดับปฐมวัยที่ค่าเป็นการณ์เทศอยู่นั้นเป็นลักษณะของการณ์เทศเพื่อกำกับตรวจสอบการทำงานในหน้าที่ประจำวันของครู ซึ่งอาจจะยังไม่เป็นการช่วยให้ครูสามารถพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอนได้ความมุ่งหมายของการณ์เทศตามแนวคิดของ ราศีทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 19 - 36) ที่กล่าวว่า การณ์เทศการศึกษาระดับปฐมวัยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเด็ก มองเห็นปัญหาความต้องการและธรรมชาติของเด็ก ค่าเป็นการณ์เทศอย่างมีเป้าหมายชัดเจน มีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน สามารถประเมินตนเองเพื่อการพัฒนางานให้ดีขึ้น

ในเรื่องการจัดกิจกรรมการณ์เทศ พบว่า ผู้นิเทศให้ความรู้แก่ครูโดยวิธีการให้คำปรึกษาหารือ ให้ศึกษาจากเอกสารการณ์เทศ การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการอบรมมากกว่าการณ์เทศโดยการแนะนำให้ครูสำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการสอน การสาธิตการสอน และการสังเกตการสอนจากการณ์เทศ กิจกรรมการณ์เทศที่ผู้นิเทศปฏิบัติอยู่ในระดับสูงนั้นเป็นกิจกรรมการณ์เทศที่ กวินัน (1961 : 326 - 344) กล่าวว่า เป็นการณ์เทศเป็นรายกลุ่มคือการให้ความรู้แก่ครูพร้อมกันจำนวนมาก สำหรับการสังเกตการสอนจากการณ์เทศและการแนะนำให้ครูสำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการส... เป็นการณ์เทศเป็นรายบุคคล จากการศึกษาครั้งนั้น พบว่า ครูต้องการให้มีการนิเทศทั้งสองลักษณะ ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องทำการณ์เทศโดยใช้กิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรม เพราะกิจกรรมแต่ละชนิดให้ประสมการณ์เทศแตกต่างกันไป ตามคำกล่าวของ สัจจิต อุทรานันท์ (2529 : 75 - 77) ทว่า กิจกรรมการณ์เทศบางกิจกรรมทำให้ครูได้รับประสมการณ์เทศสูง

บางกิจกรรมทำให้ครูได้รับประสบการณ์ปานกลาง บางกิจกรรมทำให้ครูได้รับประสบการณ์ในระดับต่ำ ผู้นิเทศจะต้องพิจารณาว่า ระดับประสบการณ์ที่เกิดกับครูนั้นเป็นที่พอใจหรือไม่ และกิจกรรมใดควรนำมาใช้ในสถานการณ์ใดจึงจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการนำไปปฏิบัติงาน

จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ในการปฏิบัติของผู้นิเทศได้ทำการนิเทศโดยยึดหลักการของความมีมนุษยสัมพันธ์ ใช้ภาวะผู้นำแทนการใช้อำนาจ และประสานความร่วมมือกับผู้หน้าที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นหลักการที่ผู้นิเทศเห็นว่าเหมาะสมสภาพท้องถิ่นของเขตการศึกษา 11 และหลักการนิเทศที่ผู้นิเทศเห็นว่ามีค่าอย่างมาก แต่ยังไม่ปฏิบัติได้ไม่คือนอกคือ การนิเทศที่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การนิเทศที่ปฏิบัติอยู่ยังไม่บรรลุจุดหมายเท่าที่ควร ซึ่ง กาญจนนา ศรีกาพลสินธุ์ (2530 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า สาเหตุที่การนิเทศการศึกษาไม่ได้ผลเท่าที่ควรนั้น อาจจะเป็นเนื่องมาจากการนิเทศที่จัดให้น้อยเกินไป และการจัดที่ไม่ต่อเนื่อง

ในด้านความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย พบว่า ผู้นิเทศมีความรู้ในเรื่องงานธุรการประจำชั้น สภาพปัญหาของโรงเรียน หลักการ จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งผู้นิเทศเห็นว่าเป็นความรู้ที่เหมาะสมสำหรับผู้นิเทศการศึกษาในเขตการศึกษา 11 สำหรับความรู้ในเรื่องวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนนั้น ผู้นิเทศเห็นว่ามีค่าอย่างมาก แต่ผู้นิเทศมีความรู้ในเรื่องนี้ยังไม่คือนอกคือเท่าที่ควร จำเป็นที่ผู้นิเทศจะต้องเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้มากขึ้น

ในด้านกระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ผู้นิเทศเห็นว่ากระบวนการนิเทศที่ใช้อยู่คือการร่วมมือประเมินผลเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษา การมุ่งพัฒนาขวัญและกำลังใจของครู ไปพร้อมกับการนิเทศและการเปิดใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน ซึ่งผู้นิเทศเห็นว่าเป็นกระบวนการนิเทศที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ แก่การนิเทศโดยใช้วิธีการทางประชาธิปไตยคือ การเคารพในบุคคล การคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล การส่งเสริมการแสดงออกและเปิดโอกาสให้มีการร่วมมือกัน ผู้นิเทศยังปฏิบัติได้ไม่คือนอกคือเท่าที่ควร

สำหรับเรื่อง เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศหัตถนิเทศใช้อยู่คือ การจัดทำป้ายนิเทศ การจัดทำและจัดทำสื่อท่นแบบการ เรียนการสอน และการจัดให้มีศูนย์บริการสื่อและเอกสาร ประกอบการสอน ซึ่งผู้นิเทศเห็นว่า เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้สามารถดำเนินการนิเทศได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคเคลฟายครั้งนี้ ช่วยให้ได้แนวทางการนิเทศการศึกษาปฐมวัยตามเป้าหมายนโยบายในการจัดการศึกษา ปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายใน 4 ประเด็นคือ คุณลักษณะ และความรู้ที่จำเป็นของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย วิธีดำเนินการนิเทศ การติดตามผล และการประเมินผลการนิเทศ

2.1 คุณลักษณะและความรู้ที่จำเป็นของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่า ผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยเป็นบุคคลที่ช่วยเหลือครูในการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้นิเทศจำเป็นต้องเป็นอย่างยิ่งที่จะคงเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ กว้างซึ้ให้เห็น ถึงความมีคุณภาพของผู้นิเทศคือ คุณลักษณะต่าง ๆ ที่ผู้นิเทศแสดงออกมาคือ เป็นผู้นำใน การคิดในการทำงาน มีความรับผิดชอบสูง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและบุคคล ทั่วไป มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้รักการค้นคว้าหรือวิจัย เป็นนักบริการทาง วิชาการ ปฏิบัติงานโดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เป็นที่ศรัทธา และยอมรับของครู ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ดวิล วรณปะเก (2524 : 126 - 133) พบว่า ผู้ทำหน้าที่นิเทศจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์และ ผลงานเป็นที่ยอมรับของครู มีจิตวิทยา รู้และเข้าใจสภาพของท้องถิ่นอย่างคิ และสุจินต์ ทั่นเจริญ (2524 : 61 - 64) ศึกษาพบว่า การนิเทศการศึกษาจะโคผลคิ ถ้าผู้นิเทศ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ในด้านการสอน มีคุณลักษณะด้านความ สามารถในการวิจัย จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า นอกจากคุณลักษณะที่คิดังกล่าวแล้ว ผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัยจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับตารางแผน

การนิเทศ การสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ วัสดุวิธีการ เทคนิค กระบวนการในการนิเทศ วัสดุวิธีการ นโยบาย จุดมุ่งหมาย ขอบข่าย และวิธีการจัดการศึกษาปฐมวัย รุ่งองค์ประกอบสำคัญของการดำเนินการ เพื่อพัฒนาความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย มีความสามารถที่จะสาธิตการจัดกิจกรรมการสอนได้ ทั้งยังต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการ เอกสาร ตำรา และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยอย่างกว้างขวาง จึงจะช่วยสนับสนุนให้ผู้นิเทศสามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสาน เสริมปัญหา (2528 : 17) ศึกษาพบว่า การจัดการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่เป็นปัญหาไม่สามารถจัดได้ก็เพราะผู้นิเทศขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัย ขาดความเข้าใจในหลักการ กระบวนการนิเทศ ขาดคุณลักษณะที่ดีในการนิเทศ ผู้นิเทศไม่เป็นที่ยอมรับของครู ผู้นิเทศไม่สามารถพัฒนาตนเอง เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการนิเทศและขาดเครื่องมือในการนิเทศ

2.2 วิธีดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัย การปฏิบัติงานใด ๆ หากจะให้โดยลดี ผู้ปฏิบัติงานต้องรู้และเข้าใจในสิ่งที่ปฏิบัติเป็นอย่างไร และจำเป็นอย่างไร ซึ่งจะต้องเห็นความสำคัญของงานนั้น ๆ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยก็เช่นกันหากจะสามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องได้รับความรู้จากผู้นิเทศในเรื่องปรัชญา หลักการ นโยบาย จุดมุ่งหมาย และวิธีการจัดการศึกษาปฐมวัย แนวการจัดประสบการณ์และแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พฤติกรรมที่เหมาะสมกับครูผู้สอนเด็กปฐมวัย จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก การผลิตและการใช้สื่อการสอน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองการดำเนินการนิเทศ การให้ครูมีความรู้แต่ละเรื่องนั้น ผู้นิเทศต้องมีความรู้ความสามารถในการตัดสินใจที่จะเลือกวิธีการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องฝึกปฏิบัติหรือการให้ความรู้ในเรื่องใหม่ ๆ ควรใช้ หรือการจัดอบรม การประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ อาจจะทำให้การนิเทศอย่างไม่เป็นทางการ เช่น การสนทนา ปรัชษาหารือ การประชุมกลุ่มย่อยในโอกาสต่าง ๆ

การศึกษาคูงานการสอนชั้นเรียนอื่นหรือโรงเรียนอื่นที่เป็นแบบอย่างที่ดี การแนะนำให้ครูสำรวจตนเองและงานเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอน การให้ศึกษาจากเอกสารการนิเทศและอาจจะให้การนิเทศการศึกษาอย่างมีระบบคือการใช้แบบสังเกตการสอนเฉพาะกรณีและการสาธิตการสอนโดยครูต้นแบบหรือผู้นิเทศ ทั้งนี้ผู้นิเทศต้องมีเทคนิคและกระบวนการที่จะนิเทศที่ดี เช่น การใช้หลักของการมีมนุษยสัมพันธ์ หลักการประชาธิปไตย ใช้ภาวะผู้นำแทนการใช้อำนาจ เปิดใจกว้างยอมรับผู้ร่วมงาน คำนึงการนิเทศตามสภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการนิเทศ และคำนึงการนิเทศตามความต้องการของครู

2.3 การนิเทศศึกษามวล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูย่อมจะพบกับอุปสรรค ปัญหา ดังนั้นจึงควรมีการนิเทศศึกษามวลทั้งจากผู้นิเทศภายในโรงเรียนและผู้นิเทศจากภายนอก เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น นิเทศศึกษามวลโดยประสานแผน 4 ระดับคือ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียน ซึ่ง ราชี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 21 - 23) กล่าวว่า อาจดำเนินการได้โดยศึกษานิเทศก์จังหวัดประสานงานการวางแผนนิเทศร่วมกับผู้นิเทศของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และประสานแผนกับศึกษานิเทศก์อำเภอ ทิศทางการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อให้การนิเทศเกิดผลในทางปฏิบัติ และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นอมศรี เกศ และคนอื่น ๆ (2527 : 113 - 114) เห็นว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่แนะนำและช่วยเหลือหรือนิเทศงานด้านการสอนโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบจะสามารถนิเทศศึกษามวลและเป็นที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ให้กับครูได้ดี จากการศึกษาครั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า การนิเทศศึกษามวลที่สามารถกระทำได้และจะบังเกิดผลดีคือ การนิเทศและรายงานผลการนิเทศโดยศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

การศึกษาคุณภาพการสอนชั้นเรียนอื่นหรือโรงเรียนอื่นที่เป็นแบบอย่างที่ดี การแนะนำให้ครูสำรวจตนเองและงานเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการสอน การให้ศึกษาจากเอกสารการนิเทศและอาจจะให้การนิเทศการศึกษาอย่างมีระบบคือการใช้แบบสังเกตการสอนเฉพาะกรณีและการสาธิตการสอนโดยครูคนแบบหรือผู้นิเทศ ทั้งนี้ผู้นิเทศต้องมีเทคนิคและกระบวนการที่จะนิเทศที่ดี เช่น การใช้หลักของการมีมนุษยสัมพันธ์ หลักการประชาธิปไตย ใช้ภาวะผู้นำแทนการใช้อำนาจ เปิดใจกว้างยอมรับผู้ร่วมงาน คำเน้นการนิเทศตามสภาพปัจจุบันปัญหาของโรงเรียน กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการนิเทศ และคำเน้นการนิเทศตามความต้องการของครู

2.3 การนิเทศติดตามผล ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูย่อมจะพบกับอุปสรรค ปัญหา ดังนั้นจึงควรมีการนิเทศติดตามผลทั้งจากผู้นิเทศภายในโรงเรียนและผู้นิเทศจากภายนอก เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น นิเทศติดตามผลโดยประสานแผน 4 ระดับคือ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียน ซึ่ง ราชี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ (2529 : 21 - 23) กล่าวว่า อาจดำเนินการได้โดยศึกษานิเทศก์จังหวัดประสานงานการวางแผนนิเทศร่วมกับผู้นิเทศของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และประสานแผนกับศึกษานิเทศก์อำเภอ ติดตามการปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อให้การนิเทศเกิดผลในทางปฏิบัติ และจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเสนอสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด นอมศรี เคท และคนอื่น ๆ (2527 : 113 - 114) เห็นว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่แนะนำและช่วยเหลือหรือนิเทศงานด้านการศึกษาโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบจะสามารถนิเทศติดตามผลและเป็นพี่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ให้กับครูได้ดี จากการศึกษาครั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า การนิเทศติดตามผลที่สามารถกระทำได้และจะบังเกิดผลดีคือ การนิเทศและรายงานผลการนิเทศโดยศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

การรายงานผลการประเมินงานและประเมินตนเอง ของครูผู้สอนและการใช้เอกสารการ
นิเทศศึกษามผลทางไกล

2.4 ด้านการประเมินผลการนิเทศศึกษาระดับปฐมวัย ผู้เชี่ยวชาญ
เห็นว่าควรมีการประเมินผลใน 4 ส่วนคือ ประเมินนักเรียน ประเมินครูผู้สอน ประเมิน
ผู้นิเทศ และประเมินกระบวนการการนิเทศ

การประเมินนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์
และการตรวจผลงานนักเรียน ส่วนการประเมินนักเรียนโดยใช้แบบทดสอบนั้น ผู้เชี่ยวชาญ
เห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่จะนำมาใช้และผู้เชี่ยวชาญจำนวนหนึ่งได้ให้เหตุผลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
การใช้แบบทดสอบประเมินเด็กระดับปฐมวัยจำเป็นที่จะต้องใช้แบบทดสอบที่เหมาะสมและมี
มาตรฐานเพียงพอในการประเมิน แบบทดสอบดังกล่าวยังมีอยู่น้อยมาก และครูผู้สอน
ที่จะนำมาใช้อาจจะไม่สามารถพิจารณาเลือกใช้ได้เหมาะสมและถูกองค์เท่าที่ควร

การประเมินครูผู้สอนนั้น มีความจำเป็นที่จะกระทำเพื่อให้ครูทราบจุดบกพร่อง
ของตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองในชั้นต่อไป กระทำได้หลายวิธี เช่น การ
ใช้แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ครูและนักเรียน หรือแบบประเมินตนเองของครู สำหรับ
การใช้แบบทดสอบกับครูผู้สอนนั้น มีผู้เชี่ยวชาญจำนวนหนึ่งให้ความเห็นว่า แบบทดสอบ
จะใช้ได้ดีในโอกาสที่มีการประเมินเมื่อให้ความรู้ใหม่ในการอบรมหรือประชุมสัมมนาปัญหา
ต่าง ๆ แต่หากจะนำมาประเมินการปฏิบัติงานแล้วอาจจะยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร

สำหรับการประเมินผู้นิเทศนั้น ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ผู้นิเทศจำเป็นอย่างยิ่งที่จะ
ต้องประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อให้ได้ทราบจุดบกพร่องของตนเองและต้อง
งาน โดยการสำรวจตนเอง สำรวจงาน และการศึกษาจากข้อมูลย้อนกลับ

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า การประเมินผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การประเมิน
กระบวนการนิเทศโดยประเมินงานโครงการทุกขั้นตอน ทั้งก่อนดำเนินงาน ระหว่าง
ดำเนินงาน หลังการดำเนินงาน และการประเมินผลงานทั้งหมดจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

หรือประชุมทำความเข้าใจแก่ศึกษานิเทศก์อำเภอ และครูวิชาการที่รับผิดชอบการศึกษาปฐมวัย ซึ่งครูวิชาการนี้อาจจะเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งมีความถนัดในเรื่องนี้ แก่กองระบว่ามีผู้รับผิดชอบ ไม่ใช่ปล่อยให้ เช่นเดิม เพราะผู้นิเทศในระดับจังหวัด เช่น ศูนย์พัฒนาบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา ไม่สามารถนิเทศติดตามให้ทั่วถึงได้

3. ควรมีการประสานแผนการนิเทศใน 4 ระดับคือ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียน โดยการจัดทำตารางการนิเทศติดตามผลโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัย หลังการอบรมแล้วอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยออกนิเทศเป็นคณะใน 3 ระดับคือ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ให้ทุกฝ่ายได้รับทราบปัญหาและรับผิดชอบติดตามผลในโอกาสอื่นที่สามารถกระทำได้คือไป เพื่อให้การนิเทศมีความหมายในเชิงพัฒนาควรให้ครูมีส่วนร่วมในการพิจารณาว่าจะให้ผู้นิเทศช่วยเหลือในเรื่องใด นั่นคือ นิเทศในเรื่องที่ครูต้องการ ยึดหลักการที่ถูกต้อง และควรทำความเข้าใจกับผู้บริหารโรงเรียนให้เข้าใจว่า การขอเปิดสอนชั้นปฐมวัยในโรงเรียนประถมศึกษาไม่ควรมุ่งเพื่อเพิ่มปริมาณงานของโรงเรียนเท่านั้น ควรมีเป้าหมายสำคัญคือ มุ่งพัฒนาคุณภาพนักเรียนในค่านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา มีการดำเนินการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ถูกต้อง เหมาะสมตามนโยบายของรัฐให้มากที่สุด

4. การดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ควรดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบและครบวงจร จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใครขอเสนอแนวทางซึ่งอาจจะช่วยให้ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการนิเทศการศึกษาปฐมวัยสามารถวางแผนการนิเทศและดำเนินการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มจากการเตรียมตัวของผู้นิเทศเองว่าเมื่อจะทำการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัยนั้น ผู้นิเทศควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องใดบ้าง ควรดำเนินการนิเทศโดยวิธีการใด ครูส่วนมากมีปัญหาเรื่องใด นั่นคือการวิเคราะห์ปัญหาและการกำหนดทางเลือกในการนิเทศ จากนั้นควรมีการติดตามผลและประเมินผล เพื่อนำมาสรุปผลและวางแผนการนิเทศในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการนำแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยศึกษาไว้ไปทดลองใช้ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นว่าบรรลุจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใดเพื่อหาข้อดี ข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงใช้ต่อไป
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการกำกับการบันทึกการสอนของครูผู้สอนใน 3 รูปแบบคือ การบันทึกการสอนโดยละเอียด การบันทึกการสอนโดยย่อ และการบันทึกผลการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน (ข้อดี ข้อบกพร่อง เพื่อการปรับปรุงแก้ไข) ที่ส่งผลต่อพัฒนาการเด็ก
3. ควรมีการศึกษาหารูปแบบการอบรมครูวิชาการกลุ่มหรือครูวิชาการโรงเรียนที่รับผิดชอบการศึกษาปฐมวัย ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลบ่อย ๆ ให้สะดวก ประหยัด และมีประสิทธิภาพ
4. ควรมีการศึกษา ทดลองค่าเนิการนิเทศการศึกษาปฐมวัยโดยเปรียบเทียบระหว่างการนิเทศโดยศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นหลักและแบบปกติ

גזע ארמני

บรรณานุกรม

- กาญจนา ศรีกาพลินธุ์. "หลักการนิเทศการสอนอย่างมีระบบ," เอกสารประกอบการอบรมโครงการฝึกอบรมผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายวิชาการแบบครบวงจร รุ่นที่ 5 ณ ห้องประชุมคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 20 เมษายน ถึง 1 พฤษภาคม 2530. อีคส์น่า.
- กิริติ ศรีวิเชียร. "ชั้นวางแผนเพื่อประเมิน," วารสารมิตรครู. 26(10) : 48 - 52 พฤษภาคม 2527
- เกษม บุญอ่อน. "เคล็ดลับเทคนิค," ครูปริทัศน์. 4(10) : 26 - 28 ตุลาคม 2522.
- โกวิท ประวาลพุกษ์ และนิทยา ภัสสรศิริ. การศึกษาสภาพการอบรมในศูนย์เด็กปฐมวัย. ทางด้านส่วนจำกัดศรีเคษา, 2528.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534) ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา. อักษรไทย, 2529.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิชาการ. สรุปผลการดำเนินงานการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ปีงบประมาณ 2529. 2529. อีคส์น่า.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (ฉบับที่ 5). 2520.
- ชลอ ธรรมศิริ. "การแก้ปัญหาการประเมินผลการฝึกอบรม เอกสารสัมมนาหมายเลข 9," ในปัญหาและการบริหารงานฝึกอบรม สำนักงานฝึกอบรมสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์. ครูสภาลาดพร้าว, 2520.
- รัชพงศ์ สุวรรณรักษ์. ความต้องการช่วยเหลือของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา จากศูนย์เทศสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อีคส์น่า.

- ชัคเจน ไทยแท้. สภาพการจัดการนิเทศการศึกษากายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนนทบุรี.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. ถายเอกสาร.
- ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์. การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตลิมเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อักสำเนา.
- ชาญชัย อัจฉินสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. จงเจริญการพิมพ์, 2525.
- ชาติ มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. รุ่งวัฒนา, 2521.
- ชูศรี วงศ์รัชนี. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. 2527.
- ถวิล ววรรณปะเก. ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร ครูประถมศึกษาเกี่ยวกับ
การนิเทศการศึกษากายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษาในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2524. ถายเอกสาร.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. การนิเทศแบบคลินิก. 2527.
- นิภา ศรีไพโรจน์. สถิติประยุกต์ทางการศึกษา. รุ่งเรืองธรรม, 2524.
- น้อมศรี เคท และคนอื่น ๆ. การพัฒนารูปแบบการนิเทศการเรียนการสอนชั้นเด็กเล็กใน
โรงเรียนประถมศึกษา โครงการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็ก
ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
โรงพิมพ์ศาสนา, 2527.
- ประชา สิกขปัญญา. การปฏิบัติจริงในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
สมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524. ถายเอกสาร.
- ประมวลศรี เจริญพงศ์ และคนอื่น ๆ. รายงานผลการปรับปรุงและแผนพัฒนาคุณภาพการ
ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2529. ศูนย์พัฒนาการศึกษา
ระดับก่อนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี. 2529. อักสำเนา.

- บุรินทร์ ทองแมน และคนอื่น ๆ. สภาพปัญหาการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กในท้องถิ่นที่ใ้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย. จังหวัดสุรินทร์ เอกสารลำดับที่ 17/2524
หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์, 2525.
- ประยูร ศรีประสาธน์. "เทคนิคการวิจัยแบบเคสไฟ," วารสารสภาพการศึกษาแห่งชาติ.
14(4) : 49 - 60 เมษายน - พฤษภาคม 2522.
- ประสาน เสริฐปัญญา. เอกสารชุดอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
หน่วยที่ 9 การนิเทศการศึกษาชั้นเด็กเล็ก เอกสารอันคัมที่ 43/2528.
ชุดิมาการพิมพ์, 2528.
- แปลก วัชรคำรงกุล และคนอื่น ๆ. การนิเทศการศึกษาโดยผู้บริหารโรงเรียนกับความ
ต้องการของครูพัสดุ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัสดุ, 2524.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักบริหารโรงเรียน. วัฒนาพานิช, 2523.
- พัฒนา ชัชพงศ์. "การเร่งสอน เร่งเรียน เป็นวิธีการพัฒนาให้เป็นเด็กเก่งใช้หรือไม่,"
การอบรมครูชั้นเด็กเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร.
ระหว่างวันที่ 4-6 มิถุนายน 2530 ณ โรงเรียนอนุบาลสามเสน 2530.
อัครสำเนา.
- มาลี คล้ายชม. ปัญหาการนิเทศในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. ภายเอกสาร.
- รองรัตน์ อิศรภักดี. "การนิเทศการศึกษา," ศูนย์การศึกษา. 6-7 พฤศจิกายน 2521.
- ราศรี ทองสวัสดิ์ และคนอื่น ๆ. คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. อักษร
ไทย, 2529.
- _____ . คู่มืออบรมครูเด็กเล็ก-อนุบาลชนบท โครงการพัฒนาบุคลากรการศึกษาระดับ
ก่อนประถมศึกษา. ม.ป.ป. อัครสำเนา.

- รุ่ง แก้วแดง. สรุปการบรรยายพิเศษ รองเลขาธิการ คณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ เนื่องในพิธีเปิดการประชุมปฏิบัติการวิทยากรแกนนำการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีงบประมาณ
2530. วันที่ 4 วันที่ 26 มีนาคม 2530 ณ โรงแรมเพชรเกษม อำเภอเมือง
จังหวัดสุรินทร์, 2530. อักสำเนา.
- ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. ศึกษาพร, 2528.
- วนิดา เลิศกมลกาญจน์. ความคิดเห็นของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการปฏิบัติ
งานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาในจังหวัดภาคเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณท วัคสกุลไทย. "ความสำคัญของการให้การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา,"
เอกสารการประชุมปฏิบัติการวิทยากรแกนนำการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2530. วันที่ 4
วันที่ 26 มีนาคม 2530 ณ โรงแรมเพชรเกษม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์.
2530. อักสำเนา.
- วัชรินทร์ จำปี. "คลื่นลูกใหม่ในการฝึกอบรม," วารสารการศึกษานอกโรงเรียน.
23(130) : 7-15 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2529.
- วัน เคชพิชัย. การประเมินโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐานประเภท
ชั้นเรียนในเขตการศึกษา 2. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อักสำเนา.
- วินัย เกษมเศรษฐ์. "บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์," ประมวลบทความการนิเทศ
การศึกษา ปี พ.ศ. 2521 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2521.
- วิลาศ สิงห์วิชัย. "การประเมินผลการฝึกอบรม เอกสารสัมมนาฉบับที่ 8," ใน ปัญหา
และการบริหารงานฝึกอบรมสถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์. กรุงเทพมหานคร, 2520.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2524.

สังข์ อุทรานันท์. กระบวนการนิเทศการศึกษา เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาการฝึก
ปฏิบัติทางการนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร. ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อักสำเนา.

_____ . การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและปฏิบัติ. มิตรสหาย, 2529.

_____ . การศึกษางานวิจัยทางการนิเทศการศึกษาในประเทศไทย ทุนรัชดาภิเษก
สมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2528.

สมบูรณ์ ทัศนะ. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพค้ำจุนการสอน
ของครูประจำการระดับประถมศึกษา. ปรินิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อักสำเนา.

สมพร สุขเกษม. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 5.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526. ถ่ายเอกสาร.

สาย ภาณุรัตน์. "หลักการนิเทศการศึกษา," คู่มือการนิเทศการศึกษา. วิทยาลัยครู
สวนสุนันทา, 2511.

สุจินต์ คันเจริญ. คุณลักษณะ บทบาท และงานของศึกษานิเทศก์ ตามทัศนะของครูสังกัด
องค์การบริหารจังหวัดฉะเชิงเทรา. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อักสำเนา.

สุรศักดิ์ หลาบมาลา. "การศึกษาก่อนวัยเรียนสมควรแก่การลงทุนหรือไม่," วารสาร
วิทยาจารย์. 5(4) : 22 - 25 เมษายน 2530.

- เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. "การนิเทศการสอนอย่างมีระบบ," เอกสารประกอบการอบรม
โครงการฝึกอบรมผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษาฝ่ายวิชาการแบบครบวงจร รุ่นที่ 5
ณ ห้องประชุมคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
 20 เมษายน - 1 พฤษภาคม 2530. อัครสำเนา.
- โสภณ รอดทอง. ปัญหาในการปฏิบัติงานความหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญศึกษาประจำ
จังหวัด. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร, 2521. อัครสำเนา.
- อรทัย จันทวิชานวงษ์ และคนอื่น ๆ. การศึกษาความต้องการด้านวิชาการของโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดระนอง. สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง, 2525.
- Barr, A.S. Burton, W.H. and Brueckner, I.J. Supervision ; Democratic
Leadership in the Improvement of Learning. 2nd. ed. New York
 and London, D.Appleton-Century Company, Inc., 1947.
- Cambell, Dorothy Muirhead. (1982). Dissertation Abstracts International.
 44(8) : 2409-A, February 1984.
- Franseth, Jame. Supervision as Leadership. New York : Row Peterson
 and Company, 1961.
- Good Cater V. Dictionary of Education. 3d ed., New York McGraw-Hill,
 1973.
- Gwynn, J. Minor. Theory and Practice of Supervision. New York, Dodd,
 Mead and Company, 1974.
- Harris, Ben M. Supervisory Behavior in Education. 2nd ed. Englewood
 Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1975.
- Hick, Hanne John. Educational Supervision in Principle and Practice.
 New York, Ronald Press, 1960.
- Judd, Robert C. "Forecasting to Concensus Gethering, Delphi Grows up
 to college Needs," College and University Business. July, 1972.
- Kohtbantau, Sunthorn. Adult Education in Thailand : Needs Assessment.
 Doctor's Thesis, The University of Oregon, 1978.

- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 1970 : 30.
- Mark, Sir James R. Stoops, Emery and King-Stoops, Joyce. Handbook of Educational Supervision. Allyn and Bacon Inc., Boston, 1978.
- Pill, Juri. "The Delphi Method : Substance, Content, a Critique and an Annotated Bibliography," Socio-Economic Planning Science. 5 : 57 - 71, 1971.
- Spears, Harold. Improving the Supervision of Instruction. New York. Prentice-Hall, 1967.
- Wiles, Kimbal. Supervision for Better Schools. New Jersey : Prentice Hall, Inc., 1961.

ពាក្យសម្រេច

ภาคผนวก ก

สรุปข้อมูลจากคำถามปลายเปิดสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย

สรุปข้อมูลจากคำถามปลายเปิดสำหรับศูนย์ศึกษาศึกษาปฐมวัย

สรุปข้อมูลจากคำถามปลายเปิดสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย

1. การนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ครูผู้สอนได้รับอยู่ในระดับ

สูงคือ

ร้อยละ 10 ได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดกิจกรรมตามตารางหรือการสอนตาม
แผนการจัดประสบการณ์

ร้อยละ 8 ได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดมุมประสบการณ์

ร้อยละ 7 ได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดทำสื่ออุปกรณ์

ร้อยละ 6 ได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดห้องเรียน

ร้อยละ 5 ได้รับการนิเทศเรื่อง แก้ไขปัญหาการสอนโดยการศึกษาค้นคว้าด้วย

ตนเอง

ร้อยละ 4 ได้รับการนิเทศเรื่อง การเตรียมความพร้อมสำหรับเด็ก

ร้อยละ 3 ได้รับการนิเทศเรื่อง เกมการศึกษา ร้อยละ 3 งานธุรการประจำ

ชั้น ร้อยละ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหว ร้อยละ 3 การสร้างบรรยากาศ

ร้อยละ 2 ได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดกิจกรรมในวงกลม การสร้างบรรยากาศ
กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ไม่ได้รับการนิเทศจากภายนอก การตรวจสอบสุขภาพ
เด็ก

ร้อยละ 1 ได้รับการนิเทศเรื่อง กิจกรรมกลางแจ้ง การจัดสภาพแวดล้อม
การจัดป้ายนิเทศ การประเมินผล การดูแลความปลอดภัย การพัฒนาเด็กทุกด้าน นิทาน
สำหรับเด็ก จริยธรรมสำหรับเด็ก การเก็บเด็ก

อื่น ๆ ร้อยละ 31 ได้รับการนิเทศเรื่อง ศิลปะสำหรับเด็ก การสังเกตเด็ก
การเสริมแรง แนะนำในสมุกเยี่ยม การเล่นเกม การสังเกตการสอน ฯลฯ

2. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยต้องการได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก
ดังนี้

ร้อยละ 15 ต้องการได้รับการนิเทศเรื่อง อุปกรณ์ สื่อการสอนที่จำเป็นตาม
แผนการจัดประสบการณ์

ร้อยละ 15 ต้องการได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก เช่น
กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมในวงกลม กิจกรรมสร้างสรรค์ นิทาน ฯลฯ

ร้อยละ 3 ต้องการได้รับการนิเทศเรื่อง กิจกรรมการเคลื่อนไหว จังหวะ
เพลง เกม และหุ่น ร้อยละ 3 การจัดชั้นเรียน ร้อยละ 3 การจัดมุมประสบการณ์
ร้อยละ 3 เอกสารคู่มือครู ร้อยละ 3 การประเมินพัฒนาการเด็ก

ร้อยละ 2 ต้องการได้รับการนิเทศเรื่อง การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
เด็กชนบท ร้อยละ 2 ศิลปะสำหรับเด็ก ร้อยละ 2 งานธุรการชั้น ร้อยละ 2 เกม
การศึกษา

อื่น ๆ ร้อยละ 49 ต้องการได้รับการนิเทศเรื่อง การเสริมแรงในการทำ
กิจกรรม เทคนิคการใช้คำถาม เกมการละเล่นสำหรับเด็ก การบันทึกคำพูดของเด็ก
การสร้างบรรยากาศ ป้ายนิเทศ การตรวจสอบสุขภาพเด็ก การส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4
ด้าน การเร้าความสนใจเด็ก ปรัชญา นโยบาย จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย
การจัดสภาพแวดล้อม (เครื่องเล่นสนาม) การเก็บเด็ก การจัดสวัสดิการสำหรับเด็ก
การขอความร่วมมือผู้ปกครอง จิตวิทยาและเทคนิคการสอน ความเป็นผู้นำและผู้นำ
โภชนาการสำหรับเด็ก การสังเกตเด็ก

3. ครูผู้สอนระดับปฐมวัยได้ให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ดังนี้

ร้อยละ 21 เห็นว่าควรมีการนิเทศบ่อย ๆ และสม่ำเสมอ

ร้อยละ 17 เห็นว่าควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (อบรม) ภาคเรียนละ 1 ครั้ง
สำหรับการจัดกิจกรรม

ร้อยละ 12 เห็นว่าควรจัดให้มีสื่อสำเร็จรูปตามแผนการจัดประสบการณ์

ร้อยละ 9 เห็นว่าควรเพิ่มงบประมาณสำหรับการศึกษาระดับนี้

ร้อยละ 3 เห็นว่าควรมีการอบรมเรื่องสื่อโดยเฉพาะ ร้อยละ 3 ให้สนับสนุน
เครื่องเล่นสนาม ร้อยละ 3 ให้เน้นการคัดเลือกครูผู้สอนให้ทรงสาขาวิชา ร้อยละ 3
ควรจัดทำเอกสารคู่มือครูและจัดส่งให้ทันเวลา ร้อยละ 3 ผู้บริหารท้องถิ่นให้ความสนใจ

อื่น ๆ ร้อยละ 29 ครูเห็นว่าการจัดกาารอนุบาลชนบทมีความสำคัญสำหรับเด็ก
ชนบทมาก ควรค่าเป็นการต่อไป ผู้บริหารควรให้ความสนใจในเรื่องหลักสูตร เพื่อมุ่ง
พัฒนาเด็กมากกว่าปริมาณงาน การประเมินผลควรมีมาตรฐานและทำทุกระยะ ควรนิเทศ
โดยการสาธิต การนิเทศควรเสนอแนะตรง ควรมีการประกวดครูผู้สอน กองการอาคาร
สถานที่ที่เหมาะสม รัฐควรให้ความสนใจกว่านี้ ผู้นิเทศควรสังเกตการสอนจริง ผู้นิเทศ
ควรมีความรู้ความสาขาวิชาปฐมวัย ควรปรับแผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กให้เหมาะ
กับท้องถิ่น ฯลฯ

สรุปข้อมูลจากคำถามปลายเปิด สำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย

1. ผู้นิเทศได้ดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัยโดยวิธีการ

ร้อยละ 11 ค่าเป็นการนิเทศโดย ให้คำปรึกษาหารือเพื่อแก้ปัญหา

ร้อยละ 10 ค่าเป็นการนิเทศโดย ให้ความรู้เรื่องสื่อการเรียนการสอน

ร้อยละ 8 ค่าเป็นการนิเทศโดย นิเทศร่วมกับระดับประถม เช่น การเยี่ยม

ชั้นเรียน

ร้อยละ 6 ค่าเป็นการนิเทศโดย การจัดประสบการณ์หรือการจัดกาารเรียนกาาร
สอนสำหรับเด็ก ร้อยละ 6 การใช้เอกสารในการนิเทศ ร้อยละ 6 การจัดตกแต่งชั้นเรียน
ให้เหมาะสม

ร้อยละ 5 คำเนิการนิเทศโดย การประชุมผู้ปกครอง .

ร้อยละ 4 คำเนิการนิเทศโดย การนิเทศครูเป็นรายบุคคล ร้อยละ 4 การ
ดูงานโรงเรียนอื่น

ร้อยละ 3 คำเนิการนิเทศโดย ร้อยละ 3 นิเทศตามสภาพปัญหาที่พบ ร้อยละ
3 การจับอบรม ประชุมสัมมนา ร้อยละ 3 ช่วยเหลือในเรื่องปัญหาเด็ก ร้อยละ 3 การ
สังเกตการสอนแบบไม่เป็นทางการ

ร้อยละ 2 คำเนิการนิเทศโดย การประกวดครูผู้สอนดีเด่น ร้อยละ 2 นิเทศ
แบบค่อยเป็นค่อยไป ร้อยละ 2 การศึกษาค้นคว้าเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน ร้อยละ 2 การ
จัดป้าานิเทศ ร้อยละ 2 การสาธิตกิจกรรม ร้อยละ 2 ใช้แบบทดสอบเด็ก

อื่น ๆ ร้อยละ 16 คำเนิการนิเทศโดย เชิญวิทยากรผู้รู้ช่วยแนะนำ นิเทศ
เรื่องการจัดมุมประสบการณ์ การส่งเสริมอนามัยเด็ก การเตรียมความพร้อมเด็ก
สนทนากลุ่มย่อยในโรงเรียน จิตวิทยาเด็ก การศึกษามวล การจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ การ
ฝึกความสัมพันธ์ระหว่างมือและเท้าสำหรับเด็ก การจัดสวัสดิการความปลอดภัยสำหรับเด็ก
การจัดทำงานบูรณาการประจำชั้น การเล่นเกมสำหรับเด็ก ดูแลงานนักเรียน การจัด
กิจกรรมกลางแจ้ง การฝึกจริยธรรมสำหรับเด็ก ใช้สื่อจากเทปบันทึกภาพ การจัด
กิจกรรมสร้างสรรค์ การใช้บทบาทสมมติ และไม่ได้คำเนิการนิเทศเลย

2. ผู้นิเทศต้องการความรู้เพิ่มเติมในเรื่องกว้าง ๆ ดังนี้

ร้อยละ 13 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับ เทคนิค กระบวนการ การวางแผน
การนิเทศ

ร้อยละ 8 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การนิเทศ การจัดประสบการณ์
สำหรับเด็กปฐมวัย

ร้อยละ 7 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การเลือกหาเอกสารสื่อค้นแบบ สื่อ
สำเร็จรูป สื่อค้นแบบสำหรับครู เทคนิคการสอนใหม่

ร้อยละ 6 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับ คู่มือครู ควรอบรมผู้บริหาร และ
ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน

ร้อยละ 4 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการอบรมศึกษานิเทศก์และผู้นิเทศทุก
ระดับ ร้อยละ 4 ความรู้เรื่องจิตวิทยาเด็ก พฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ร้อยละ 4
การอบรมครูผู้สอนเพื่อทบทวนความรู้

ร้อยละ 3 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การประเมินผล ร้อยละ 3 ความรู้
เรื่องพัฒนาการเด็ก

ร้อยละ 2 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับ เทคนิคการอบรม ร้อยละ 2 การ
วิจัยเพื่อพัฒนาโรงเรียน

อื่น ๆ ร้อยละ 44 ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับ การวิเคราะห์ปัญหา เครื่องมือ
การประเมินพัฒนาการเด็ก เกมการละเล่นสำหรับเด็ก การประเมินโครงการแบบครบ
วงจร การสัมพันธ์กับชุมชน การสร้างเครื่องมือนิเทศที่ไม่ใช่แบบสอบถาม ฯลฯ

3. ผู้นิเทศได้ให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

ร้อยละ 13 เห็นว่า ควรอบรมครูผู้สอนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ร้อยละ 10 เห็นว่า ควรอบรมผู้นิเทศทุกระดับและควรมีการนิเทศต่อเนื่อง
สม่ำเสมอ จึงจะทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ร้อยละ 7 เห็นว่า ควรจัดสรรอัตราครูวิชาเอกการศึกษาปฐมวัยให้สอนชั้นก่อน
วัยเรียน

ร้อยละ 6 เห็นว่า ควรนิเทศเพื่อปรับปรุงการสอนโดยมีแผนที่

ร้อยละ 5 เห็นว่า ควรให้ผู้บริหารเข้าใจการสอนอย่างถ่องแท้ ร้อยละ 5

ควรเพิ่มงบนิเทศ

ร้อยละ 4 เห็นว่า เพิ่มงบประมาณสำหรับชั้นก่อนวัยเรียนเป็นพิเศษ

ร้อยละ 3 เห็นว่า ควรมีเอกสารเผยแพร่ความรู้สำหรับครูปฐมวัย ร้อยละ 3

ควรจัดสรรเครื่องเล่นสนามและสื่ออุปกรณ์ ร้อยละ 3 ควรเร่งคุณภาพและแก้ปัญหา

ร้อยละ 2 เห็นว่า ควรมีสักขานิเทศก์วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ร้อยละ 2
ควรมิเทศถึงผู้ปกครอง

อื่น ๆ ร้อยละ 37 เห็นว่า สักขานิเทศก์และศูนย์ไม่สัมพันธ์กัน ควรประสาน
กับหน่วยงานอื่น แผนการสอนควรมีให้เพียงพอและจัดให้ทันเสลา ควรใช้สื่อมวลชนช่วย
ควรมีให้มีอาคารเอกเทศ ศูนย์วิชาการกลุ่มควรมีบทบาทในเรื่องนี้ ควรเปลี่ยนหน้าที่ออก
จากโรงเรียนอนุบาล ฯลฯ

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย
แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับปฐมวัย
แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญกรวจแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน ระดับปฐมวัย

1. ผศ.ดร.เขาวพา เกษะคุปต์	อาจารย์โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์วราภรณ์ รักวิจัย	อาจารย์โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. อาจารย์วิไล อิ่มสมบูรณ์	อาจารย์โรงเรียนประถมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. อาจารย์จิระประภา บุญนิคย์	อาจารย์โรงเรียนละอออุทิศ วิทยาลัยครูสวนดุสิต
5. อาจารย์กัญญา เกตุกล้า	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน
6. อาจารย์อารี เกษมวิติ	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน
7. อาจารย์มาญวิภา ผลพิรุฬห์	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน
8. อาจารย์กรรณิการ์ สุธสม	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลปราจีนบุรี
9. อาจารย์อุษา สังข์น้อย	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสุรินทร์
10. อาจารย์วารี เกียรติกุล	อาจารย์โรงเรียนอนุบาลลพบุรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามสำหรับศูนย์ศึกษาศึกษาปฐมวัย

1. ศ.ดร.สังข์ อุทรานันท์	ภาคบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รศ.ดร.วิจิตร วรุตมางกูร	อาจารย์ประจำภาคบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ดร.วรรณาท รักสกุลไทย	ศึกษานิเทศก์สำนักงานการศึกษาเอกชน
4. อาจารย์ประสาน เสริฐปัญญา	นักวิชาการ กองวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
5. อาจารย์มองพรรณ เอกอาวุธ	นักวิชาการ กองวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
6. อาจารย์พัชรี พลโยธิน	นักวิชาการ กองวิชาการ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
7. อาจารย์สมาน ชาลีเครือ	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านส้มป่อย
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจตุรัส
จังหวัดชัยภูมิ
8. อาจารย์สมปอง ภูวรางกูร	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่
9. อาจารย์วิไลพร วรจิตตานนท์	ศึกษานิเทศก์ เขต 12 จังหวัดชลบุรี
10. อาจารย์กานดา ทองวัชนะ	ศึกษานิเทศก์ เขต 6 จังหวัดลพบุรี

เรียน

ดิฉัน นางสาวสมพร ศรีใส นิสิตปริญญาโท วิชาเอก การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 11" ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.ภรณ์ คุรุรักษ์ และ ผศ.ดร.จงจิต อินทสุวรรณ คาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะมีส่วนช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามสมควร

ในการนี้ ดิฉันใคร่ขอความกรุณาจากท่านให้ขอบแบบสอบถามชุดนี้ทุกชั้นตอน และทุกข้อควย ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและประโยชน์ทางการวิจัย ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสมพร ศรีใส)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ทรงความเป็นจริง หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ท่านเป็นครูผู้สอนประจำชั้น

อนุบาลปีที่ 1

อนุบาลปีที่ 2

2. เพศ

หญิง ชาย

3. อายุ.....ปี

4. วุฒิทางการศึกษา

ทำต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

5. สำเร็จการศึกษา สาขาวิชา/วิชาเอก.....

6. มีประสบการณ์ในการสอนระดับปฐมวัยมาแล้ว จำนวน.....ปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์เทศของผู้นิเทศภายนอก ผู้นิเทศภายใน และความกังวลการที่จะรับการณ์เทศเพิ่มเติมในแต่ละรายการ

ผู้นิเทศภายนอก หมายถึง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการนิเทศการศึกษาระดับ
ปฐมวัยในระดับจังหวัดและอำเภอ ประกอบด้วย ศึกษานิเทศจังหวัด ศึกษานิเทศ
อำเภอ และบุคลากรแกนนำของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

ผู้นิเทศภายใน หมายถึง ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการนิเทศการศึกษาภายใน
โรงเรียน ประกอบด้วย ครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่/อาจารย์ใหญ่ และครู
วิชาการโรงเรียน/กลุ่มโรงเรียน

ความคงการเพิ่มเติม หมายถึง ความต้องการความรู้ความเข้าใจและทักษะ
เพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ จากที่เคยได้รับอยู่แล้ว

การตอบแบบสอบถาม โปรดอ่านข้อความแต่ละรายการ พิจารณาความคิดเห็น
ของท่านว่าในแต่ละรายการนั้นผู้นิเทศภายนอกปฏิบัติได้ในระดับใด และใช้กิจกรรมใด (เลือก
ตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม) ผู้นิเทศภายในปฏิบัติได้ในระดับใดและต้องการความรู้เพิ่ม
เติมในเรื่องนั้นระดับใด ควรเป็นกิจกรรมใดโดยเขียน ○ (วงกลม)

มากที่สุด = 4 หมายถึง ได้รับความรู้จากผู้นิเทศมากเป็นพิเศษและสม่ำเสมอ
หรือมีความต้องการการนิเทศในเรื่องนี้มากเป็นพิเศษ

มาก = 3 หมายถึง ได้รับความรู้จากผู้นิเทศค่อนข้างมากและบ่อยครั้ง
หรือมีความต้องการการนิเทศในเรื่องนี้ค่อนข้างมาก

น้อย = 2 หมายถึง ได้รับความรู้จากผู้นิเทศค่อนข้างน้อยหรือเหมอมละ 1
ครั้ง หรือมีความต้องการการนิเทศในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย

น้อยที่สุด = 1 หมายถึง ได้รับความรู้จากผู้นิเทศบ้าง หรือปีละ 1-2 ครั้ง หรือ
มีความต้องการการนิเทศในเรื่องนี้น้อยที่สุด

ไม่มีเลย = 0 หมายถึง ไม่ได้รับการนิเทศในเรื่องนี้เลย หรือไม่ต้องการการ
นิเทศในเรื่องนี้เลย

โปรดเขียน ○ รอบตัวอักษรแทนข้อความที่เป็นกิจกรรมนิเทศ 8 กิจกรรมที่
ผู้นิเทศปฏิบัติเพื่อให้ความรู้ นั้น ๆ แก่ท่าน ซึ่งสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 กิจกรรม ดังนี้

- ก. การสังเกตการสอนจากผู้นิเทศเพื่อพัฒนาการสอน
 ข. การศึกษาจากเอกสารการนิเทศทางไกล
 ค. การให้คำปรึกษาหารือ
 ง. การไปดูการสอนโรงเรียนอื่น
 จ. จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ
 ฉ. การสาธิตการสอน
 ช. การประชุมกลุ่มย่อยในโรงเรียน
 ซ. การได้รับคำแนะนำให้สำรวจตนเองเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการสอนพร้อมกันนี้

ท่านสามารถเพิ่มเติมในหัวข้ออื่น ๆ หากมีการปฏิบัตินอกเหนือไปจากที่ระบุไว้

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความถี่ของการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
1. ท่านได้รับความรู้ความ เข้าใจในจุดมุ่งหมาย ของการจัดประสบการณ์ ระดับปฐมวัยจากผู้นิเทศ	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
2. ท่านได้รับความแนะนำช่วย เหลือในเรื่องการให้ความ ร่วมมือกันระหว่างครู ผู้ปกครองและชุมชน	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความค้องการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
3. ท่านได้รับความรู้ความ เข้าใจในเรื่องการวาง ตัวการควบคุมอารมณ์ใน ชั้นเรียน	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
4. ท่านได้รับความแนะนำช่วย เหลือในเรื่องการจัด สภาพห้องเรียนให้เหมาะ สมกับการจัดกิจกรรม	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
5. ท่านได้รับความแนะนำช่วย เหลือในเรื่องการจัดทก แต่งห้องเรียนเพื่อสร้าง บรรยากาศในการเรียน	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
6. ท่านได้รับความแนะนำช่วย เหลือในเรื่องการทำ บันทึกการสอน	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความถี่ของการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
7. ท่านได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในการกำหนดกิจกรรมตามตารางกิจกรรมประจำวัน	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
8. ท่านได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรมใหม่	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
9. ท่านได้รับคำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการสร้างบรรยากาศของการจัดประสบการณ์	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
10. ท่านได้รับการแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการจัดกิจกรรมในวงกลมจากผู้นิเทศ	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความต้องการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
11. ท่านได้รับการแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการจัด กิจกรรมการเคลื่อนไหว จังหวะ และเพลง	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
12. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการใช้ นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
13. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการ จัดกิจกรรมกลางแจ้ง	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
14. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการ จัดมุมประสบการณ์	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความต้องการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
15. ท่านได้รับการแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องศิลปะ สำหรับเด็ก	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
16. ท่านได้รับความแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องเทคนิค การใช้คำถาม	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
17. ท่านได้รับความแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการจัด กิจกรรมสร้างสรรค์	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
18. ท่านได้รับความแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องเทคนิค การสังเกตเด็กพิเศษ	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความถี่ของการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
19. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการ บันทึกคำพูดเด็ก	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
20. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องวิธีการ เสริมแรงในการทำ กิจกรรมสำหรับเด็ก	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
21. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องวิธีการ ประเมินผลพัฒนาการ ของเด็ก	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
22. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับ การจัดสภาพแวดล้อม บริเวณโรงเรียนให้สว งามปลอดภัยและเอื้อ อำนวยความสะดวกการเรียนการ สอน	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความถี่ของการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
23. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่อง เครื่องเล่นสนาม	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
24. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการ ผลิตและใช้เกมการศึกษา	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
25. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการ จัดป้ายนิเทศ	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
26. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในการเตรียม สื่อการจัดประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับเนื้อหา	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความต้องการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
27. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในการจัดหา และสร้างอุปกรณ์การสอน ขึ้นเอง	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
28. ท่านได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือในเรื่องการ ผลิตและใช้หุ่นชนิด ต่าง ๆ	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
29. ท่านได้รับความรู้เรื่อง งานธุรการประจำชั้น เช่น สมุดประจำชั้น ฯลฯ	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
30. ท่านได้รับความรู้เรื่องการ จัดทำบัญชีและเก็บรักษา พัสดุครุภัณฑ์ของห้องเรียน	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความค้องการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
31. ท่านได้รับความรู้ใน เรื่องการส่งเสริม สุขภาพอนามัยของเด็ก เช่น การตรวจสุขภาพ	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
32. ท่านได้รับความรู้ความ เข้าใจในเรื่องการจัด สวัสดิการเด็ก เช่น การเดินทางไปกลับ การ ดูแลความปลอดภัยขณะอยู่ ที่โรงเรียน	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
33. ท่านได้รับการสนับสนุนให้ สำรวจและแก้ปัญหาทาง การศึกษาระดับปฐมวัย	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....
34. ท่านได้รับความแนะนำเกี่ยว กับรายการหนังสือหรือ บทความที่เป็นประโยชน์ต่อ การจัดการศึกษาปฐมวัย	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

รายการ	ระดับการนิเทศ จากภายนอกและ กิจกรรมการนิเทศ	ระดับการนิเทศ ภายในและกิจกรรม การนิเทศ	ระดับความคองการ เพิ่มเติมและกิจกรรม การนิเทศ
35. ท่านได้รับความแนะนำ ช่วยเหลือเกี่ยวกับการ ศึกษาเพิ่มเติมในสาย วิชาการศึกษาปฐมวัย	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....	4 3 2 1 0 ก ข ค ง จ ฉ ช ซ อื่น ๆ.....

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการนิเทศและความคองการการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับครูในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย

1. การนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ท่านได้รับอยู่ส่วนมากคือเรื่องใด และใช้กิจกรรมหรือวิธีการใด

.....

2. ท่านคองการได้รับการนิเทศการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กในเรื่องใด และโดยวิธีการใด

.....

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

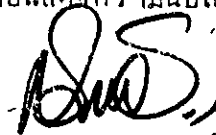
.....

เรียน

ดิฉัน นางสาวสมพร ศรีใส นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 11" ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.ภรณ์ คุรุรักษ์ และ ผศ.ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ คาดว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะมีส่วนช่วยให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามสมควร

ในการนี้ ดิฉันใคร่ขอความกรุณาจากท่านให้ขอบแบบสอบถามชุดนี้ทุกชั้นก่อน และทุกข้อค่าย ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและประโยชน์ทางการวิจัย ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสมพร ศรีใส)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้นิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย ในเขตการศึกษา 11

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไป

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงความเป็นจริง หรือ
เติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ท่านดำรงตำแหน่งใดในการทำหน้าที่ผู้นิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย

- 1. ศึกษาพิเศษจังหวัด
- 2. ศึกษาพิเศษอำเภอ
- 3. บุคลากรแกนนำของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
- 4. ผู้บริหารโรงเรียน
- 5. ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน
- 6. ครูวิชาการโรงเรียน/กลุ่มโรงเรียน

2. เพศ

- หญิง
- ชาย

3. อายุ.....ปี

4. วุฒิทางการศึกษา

- กว่าการปริญญาตรี
- ปริญญาตรี
- สูงกว่าปริญญาตรี

5. สำเร็จการศึกษา สาขาวิชา/วิชาเอก.....

6. รับผิดชอบด้านการศึกษา ระดับปฐมวัยมาแล้วเป็นจำนวน.....ปี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นิเทศในองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. หลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัย
2. ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย
3. กระบวนการนิเทศ . และ
4. เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย

ในแต่ละรายการให้ผู้ตอบพิจารณา 3 ด้าน คือ

1. ความเหมาะสม (ในการนำไปใช้) หมายถึง ในรายการนั้นท่านเห็นว่าเหมาะสมจะนำไปใช้ในการดำเนินการนิเทศของท่านในระดับใด
2. ความเป็นไปได้ (ในทางปฏิบัติ) หมายถึง ท่านสามารถนำรายการนั้นไปปฏิบัติได้จริงในระดับใด
3. ความรู้ที่ทองการ (เพิ่มเติม) หมายถึง ท่านต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ในระดับใด

การตอบแบบสอบถาม โปรดอ่านข้อความแต่ละรายการ พิจารณาความคิดเห็นของท่านในแต่ละด้านว่าอยู่ในระดับใด โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของตัวเลขแทนความหมายระดับคือ

ระดับ 4 หมายถึง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาปฐมวัยมากที่สุด หรือสามารถปฏิบัติได้หรือต้องการได้รับความรู้ในเรื่องนี้มากที่สุด

ระดับ 3 หมายถึง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาปฐมวัย หรือสามารถปฏิบัติ หรือต้องการได้รับความรู้ในเรื่องนี้มาก

ระดับ 2 หมายถึง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาปฐมวัย หรือสามารถปฏิบัติได้หรือต้องการได้รับความรู้ในเรื่องนี้น้อย

ระดับ 1 หมายถึง เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาปฐมวัย หรือสามารถปฏิบัติได้หรือต้องการได้รับความรู้ในเรื่องนี้น้อยที่สุด

รายการ	ความเหมาะสมในการนำไปใช้					ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ					ความรู้ที่กองการเพิ่มเติม				
	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0
6. การนิเทศการศึกษาของ เข้าถึงการเรียนการสอน ในห้องเรียน															
7. การนิเทศการศึกษาในแต่ละ เรื่องควรมีผลการประเมิน เรื่องนั้น ๆ มาเป็นพื้นฐาน ในการนิเทศ															
8. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ช่วย ให้งานนิเทศมีประสิทธิภาพ															
9. การนิเทศการศึกษาของ ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง															
10. ผู้รับการนิเทศควรมีส่วน ร่วมในการวางแผนการ ปฏิบัติงาน															
11. การนิเทศการศึกษาควรรีใช้ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์															
12. การนิเทศช่วยให้ครูสำรวจ ตนเองเพื่อปรับปรุงงานใน หน้าที่ใหม่มีประสิทธิภาพ															

รายการ	ความเหมาะสมใน การนำไปใช้					ความเป็นไปได้ใน ทางปฏิบัติ					ความรู้ ^{ที่} ของการ เพิ่ม ^{ขึ้น} เติม				
	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0
	26. รู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึง ประสงค์ของ เด็กปฐมวัย														
27. รู้วิธีคำนวณงานธุรการ ประจำชั้นที่ถูกต้อง															
28. รู้วิธีจัดเก็บ บัตรungsรักษา พัสดุครุภัณฑ์ของห้องเรียน ระดับปฐมวัยอย่างถูกต้อง เหมาะสม															
29. รู้วิธีจัดบริการส่งเสริมใน ด้านสุขภาพและอนามัยแก่ เด็กปฐมวัย															
30. เข้าใจถึงวิธีการจัดสวัสดิการ แก่เด็กปฐมวัย															
31. รู้แหล่งวิทยากรทั้งด้าน เอกสาร คำรา และบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับ ปฐมวัย															
32. รู้และเข้าใจในวิธีการสังเกต การสอนอย่างมีระบบ															

รายการ	ความเหมาะสมในการนำไปใช้					ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ					ความรู้ที่กองการเพิ่มเติม				
	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0
	กระบวนการนิเทศการศึกษา														
ปฐมวัย															
33. ควรมีการวางแผนการนิเทศเพื่อช่วยให้ประเมินผลการจัดการศึกษาได้ถูกต้อง															
34. ควรมีการวิเคราะห์เพื่อกำหนดปัญหาในการนิเทศ															
35. ควรกำหนดแนวทางในการทำงานเพื่อแก้ปัญหาที่คนพบ															
36. ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูในสิ่งที่จะต้องนำไปปฏิบัติเป็นอย่างดี															
37. ควรเลือกวิธีการให้ความรู้แก่ครูอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ															
38. การนิเทศแต่ละครั้งควรนิเทศตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้															
39. ควรแก้ปัญหาหรือพัฒนางานความล่าช้าขั้นตอนของแผนงานที่กำหนดไว้															

รายการ	ความเหมาะสมใน การนำไปใช้					ความเป็นไปได้ใน ทางปฏิบัติ					ความรู้ที่ของการ เพิ่มเติม				
	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0
	47. ควรมีการประเมินองค์ประกอบในการจัดประชุม การณ้สำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ตลอดเวลา														
48. ควรมีการร่วมมือกันค่านึ งานค่านการประเมินผล เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง															
49. การประเมินผลของทำอย่าง รอบคอบ															
50. การนำสิ่งทคนพบจากการ ประเมินไปปรับปรุงโครงการ และการทำงานบุคลากร															
51. ควรมีการประเมินผลงาน ตนเองเพื่อนำไปสู่กระบวนการ การประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ															
52. ประเมินผลการนิเทศคว ประเมินที่นักเรียน ครู และ ผู้นิเทศ															

รายการ	ความเหมาะสมใน การนำไปใช้					ความเป็นไปได้ใน ทางปฏิบัติ					ความรู้ ^๑ ของการ เพิ่ม ^๒ เติม				
	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0	4	3	2	1	0
	58. ควรมีการจัดทำป้ายนิเทศ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการ จัดการศึกษาปฐมวัย														
59. ควรมีการสังเกตการสอน ในกรณีพิเศษเพื่อพัฒนา ประสิทธิภาพการสอน															
60. ควรมีการสนับสนุนให้มี แบบ ^๓ ทักของการจัดการศึกษา ปฐมวัย															

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการนิเทศที่ท่านปฏิบัติจริงและความ
ต้องการนอกเหนือไปจากรายการข้างต้น พร้อมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนิเทศ
การศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นของท่าน

1. ท่านได้ดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัยที่นอกเหนือไปจากรายการข้างต้นอย่างไรบ้าง
.....
2. ท่านต้องการความรู้เพิ่มเติมที่นอกเหนือไปจากรายการข้างต้นในเรื่องใด
.....
3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาปฐมวัย
.....

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญตามเทคนิคเคลือบ
หนังสือและแบบสอบถามในรอบที่หนึ่ง
หนังสือและแบบสอบถามในรอบที่สอง
หนังสือและแบบสอบถามในรอบที่สาม

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจตุรัส
บริเวณที่ว่าการอำเภอจตุรัส อ.จตุรัส
จ.ชัยภูมิ 36130

9 มกราคม 2532

เรียน

ด้วยดิฉัน นางสาวสมพร ศรีใส นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 11 โดยดำเนินการมาแล้วความลำดับดังนี้

ขั้นที่ 1

1. เก็บข้อมูลจากครูผู้สอนชั้นอนุบาล 1 และอนุบาล 2 ในโรงเรียนประถมศึกษาของเขตการศึกษา 11 ในโครงการอนุบาลชนบท จำนวน 257 คน

2. เก็บข้อมูลจากผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย เขตการศึกษา 11 จำนวน 348 คน แบ่งออกเป็น ผู้นิเทศจากภายนอก คือ ศึกษาานิเทศจังหวัด ศึกษาานิเทศอำเภอ ผู้นิเทศของศูนย์พัฒนาบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา ผู้นิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน

ขั้นที่ 2

ดิฉันได้นำข้อมูลมาจัดกระทำให้เป็นระบบโดยกำหนดค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั้งสองชุด นำมาจัดลำดับความสำคัญของผลการ โดยแบ่งออกให้คำแนะและแบ่งตามองค์ประกอบที่ทำการศึกษาค้างนี้

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้สอน มี 35 รายการ แบ่งเป็น 3

คำถาม คือ

พฤติกรรมการณ์พิเศษจากภายนอก
 พฤติกรรมการณ์พิเศษภายในโรงเรียน
 ความรู้^{๑๖}ของการเพิ่มเติม
 แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้พิเศษ มี 60 รายการ แบ่งเป็น 3

ด้าน คือ

ความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการดำเนินการณ์พิเศษ
 ความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติหรือความสามารถที่ปฏิบัติได้จริง
 ความรู้^{๑๖}ของการเพิ่มเติมในแต่ละรายการ

และในแต่ละด้าน ได้แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบคือ 1. หลักการณ์พิเศษการศึกษาปฐมวัย
 2. ความรู้^{๑๖}จำเป็นเฉพาะด้านของผู้พิเศษการศึกษาปฐมวัย 3. กระบวนการพิเศษการศึกษา
 ปฐมวัย 4. เครื่องมือสนับสนุนการณ์พิเศษการศึกษาปฐมวัย

ขั้นที่ 3

เป็นขั้นการกำหนดแนวทางการณ์พิเศษเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดประสบการณ์
 สำหรับเด็กปฐมวัยในเขตการศึกษา 11 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

ในการศึกษาครั้งนี้ คิดค้นใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ 1 ใน
 จำนวน 11 ท่าน ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการวิจัยขั้นนี้ โดยการตอบคำถามแสดง
 ความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ จากประสบการณ์ของท่านเอง และจากข้อมูลความคิดเห็น
 ของผู้ที่เกี่ยวข้องจากภาคสนาม ซึ่งคิดค้นใคร่เสนอมาพร้อมแล้ว การดำเนินการณ์วิจัยขั้นนี้
 จะมีการดำเนินการณ์จนกว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญจะมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน โดยการประเมินด้วย
 วิธีการทางสถิติ (โดยประมาณ 3 รอบ)

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ^{๑๗} ทน

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางสาวสมพร ศรีใส)

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจตุรัส

แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญการนิเทศการศึกษาปฐมวัย

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามในรอบที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด
ขอได้โปรดตอบคำถาม แสดงความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินแนวทางการ
นิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย จากประสบการณ์ของท่านเอง และข้อมูลจากความคิดเห็นของ
ครู ผู้นิเทศในเขตการศึกษา 11 ตามองค์ประกอบ 4 ประการ ที่ผู้วิจัยทำการศึกษา

องค์ประกอบที่ 1

หลักการนิเทศการศึกษาปฐมวัย

1. การยึดหลักการนิเทศใดบ้าง
2. ในแต่ละหลักการผู้นิเทศควรปฏิบัติอย่างไร
3. ในแต่ละหลักการผู้นิเทศควรได้รับความรู้โดยวิธีการใด

1. หลักการนิเทศ	2. การปฏิบัติงานนิเทศ	3. วิธีการเพิ่มพูนความรู้ นั้น ๆ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 2

ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรี

1. บัณฑิตศึกษาระดับปริญญาตรีจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องใดบ้าง
2. ความรู้ในแต่ละเรื่องบัณฑิตได้รับความรู้โดยวิธีการใด

1. ความรู้ที่จำเป็น	2. วิธีการให้ความรู้แก่บัณฑิต

ขอเสนอแนะ.....

องค์ประกอบที่ 3

กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย

1. การนิเทศการศึกษาปฐมวัยควรมีคหัตถ์หลักกระบวนการใดบ้าง
2. ในแต่ละกระบวนการการนิเทศชั้นนิเทศควรปฏิบัติอย่างไร
3. ในแต่ละกระบวนการการนิเทศชั้นนิเทศควรเพิ่มพูนความรู้โดยวิธีการใด

1. กระบวนการการนิเทศ	2. การปฏิบัติ	3. วิธีเพิ่มพูนความรู้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

องค์ประกอบที่ 3 (กอ)

4. ผู้นิเทศควรค่าเน้นการนิเทศตามความต้องการของครูในแต่ละเรื่องตามลำดับ
ใดและโดยวิธีการใด

4. ก. ควรนิเทศตามลำดับดังนี้	ข. โดยวิธีการ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

องค์ประกอบที่ 4

เครื่องมือสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย

- การนิเทศการศึกษาปฐมวัย ควรได้รับการสนับสนุนหรือความช่วยเหลือโดยวิธีการใดบ้าง และจากหน่วยงานใด

ก. วิธีการสนับสนุนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย	ข. หน่วยงานที่สามารถให้ความร่วมมือ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจตุรัส
 บริเวณท่าว่าการอำเภอจตุรัส อ.จตุรัส
 จ.ชัยภูมิ 36130

10 กุมภาพันธ์ 2532

เรียน

ตามที่ดิฉัน นางสาวสมพร ศรีใส นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาระดับ
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้รับความอนุเคราะห์เป็นองค์จากท่าน ใน
 การออกแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
 การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 11" ในรอบที่หนึ่งนั้น ดิฉันขอขอบพระคุณ
 เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และขอความกรุณาออกแบบสอบถามในรอบที่สองนี้ต่อไป กาม
 คำชี้แจงในแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้ ขอได้โปรดอนุเคราะห์ออกแบบสอบถามให้เร็วที่สุด
 จักเป็นพระคุณยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากต้องนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ เพื่อหาความ
 เหมาะสมและความสอดคล้อง และออกแบบสอบถามรอบที่สามต่อไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

(นางสาวสมพร ศรีใส)

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจตุรัส

แบบสอบถามความคิดเห็น

สำหรับผู้เชี่ยวชาญการนิเทศการศึกษาปฐมวัยในการพัฒนาแนวทางการนิเทศ
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 11
(ตามเทคนิคการวิจัยแบบเคลฟาย)

รอบที่ 2

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ
สรุปรวมจากความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 กับข้อมูลพื้นฐานของ
เขตการศึกษา 11 นำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาลงความเห็น ประมาณค่าความเหมาะสม
ในเรื่องต่าง ๆ ตามความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ความเหมาะสมในที่นี้ หมายถึง ความเหมาะสมสำหรับการนิเทศการศึกษาปฐมวัย
ในเขตการศึกษา 11 ตามสภาพข้อมูลและสภาพท้องถิ่น ดังที่สรุปเรียนให้ทราบแล้วใน
แบบสอบถามรอบที่หนึ่ง

วิธีตอบแบบสอบถาม ให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องค่าความเหมาะสมที่ตรงกับ
เห็นของท่าน หากจะเขียนข้อความใดเพิ่มเติม โปรดเขียนในช่องหมายเหตุทางด้านขวา
ของข้อนั้น ๆ (กรุณาตอบให้ครบทุกข้อคำถาม)

แนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขต
การศึกษา 11 ท่านเห็นว่ามีความเหมาะสมมากน้อยในระดับใด

รายการ	ค่าความเหมาะสม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1. คุณลักษณะและความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้นิเทศ การศึกษาปฐมวัย						
1.1 คุณลักษณะของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย						
1.1.1 มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับ ของครู						
1.1.2 มีความรับผิดชอบสูง						
1.1.3 เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์สูง						
1.1.4 มีทักษะความเป็นผู้นำ						
1.1.5 เป็นนักวิชาการและเป็นนักบริการที่ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ประโยชน์ส่วนตน						
1.1.6 เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์						
1.1.7 เป็นนักวิจัย						
1.1.8 เป็นนักบริหารการศึกษา						
1.2 ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะด้านสำหรับผู้นิเทศการ ศึกษาปฐมวัย						
1.2.1 รู้เทคนิค กระบวนการ การวางแผน การสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ เป็นอย่างดี						

รายการ	ค่าความเหมาะสม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
1.2.2 มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ปฐมวัยในเรื่องต่อไปนี้เป็นอย่างดี						
1.2.2.1 หลักการและจุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาปฐมวัย						
1.2.2.2 ขอบข่ายและวิธีการจัด การศึกษาปฐมวัย						
1.2.2.3 องค์ประกอบสำคัญของ การดำเนินการเพื่อพัฒนา ความพร้อมสำหรับเด็กปฐมวัย						
1.2.2.4 มีความสามารถสาธิตการสอน ชั้นปฐมวัยได้						
1.2.3 วัสดุเกี่ยวกับแหล่งวิทยาการ เอกสาร ตำรา และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ปฐมวัย						
2. <u>วิธีดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัย.</u>						
2.1 ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู						
2.1.1 ปรัชญา นโยบาย จุดมุ่งหมาย การจัด การศึกษาปฐมวัย						
2.1.2 แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ปฐมวัย (หลักสูตร)						

รายการ	ค่าความเหมาะสม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.1.5.2 เครื่องเล่นเพื่อพัฒนา เด็กภายในและภายนอก ห้องเรียน						
2.1.5.3 อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับชั้น เรียนและการจัดเก็บบำรุง รักษา						
2.1.5.4 เกม/การละเล่นสำหรับเด็ก						
2.1.5.5 สื่อทัศนูปกรณ์เพื่อการศึกษา						
2.1.6 การประเมินผล						
2.1.6.1 การประเมินพัฒนาการเด็ก						
2.1.6.2 การประเมินผลตนเองเพื่อ พัฒนาการสอน						
2.1.7 พุทธิกรรมผู้ปกครอง						
2.1.7.1 จิตวิทยายู่ปกครอง						
2.1.7.2 การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับผู้ปกครอง						
2.1.7.3 การจัดประชุมผู้ปกครอง						
2.1.7.4 การจัดทำเอกสารติดข้อ สื่อสารกับผู้ปกครอง						
2.2 กิจกรรมการนิเทศ						
2.2.1 การจัดอบรม/ประชุมสัมมนา/ประชุม เชิงปฏิบัติการ ให้แก่ผู้นิเทศ ครู และ ผู้ปกครอง						

รายการ	ค่าความเหมาะสม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.2.2						
2.2.3						
2.2.4						
2.2.5						
2.2.6						
2.2.7						
2.2.8						
2.2.9						
2.3						
2.3.1						
2.3.2						
2.3.3						
2.3.4						
2.3.5						
2.3.6						
2.3.7						
2.3.8						

รายการ	ค่าความเหมาะสม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
2.3.9						
2.3.10						
2.3.11						
2.3.12						
2.3.13						
2.3.14						
2.3.15						
2.3.16						
2.3.17						
2.3.18						
2.3.19						
3. <u>การศึกษาคำถามผล</u>						
3.1						

รายการ	ค่าความเหมาะสม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
3.2 นิเทศและรายงานผลการนิเทศโดยศูนย์ วิชาการกลุ่มโรงเรียน						
3.3 จากรายงานผลการประเมินงานและ ประเมินตนเองของครูผู้สอน						
3.4 ใช้เอกสารการนิเทศ ศึกษาผลทางไกล						
4. <u>การประเมินผล</u>						
4.1 ประเมินนักเรียน						
4.1.1 ใช้การสังเกต						
4.1.2 ใช้การสัมภาษณ์						
4.1.3 ใช้แบบทดสอบ						
4.1.4 ตรวจสอบผลงานนักเรียน						
4.2 ประเมินครู						
4.2.1 ใช้แบบสังเกต						
4.2.2 ใช้แบบสัมภาษณ์ครูและนักเรียน						
4.2.3 ใช้แบบประเมินตนเองของครู						
4.2.4 ใช้แบบทดสอบ						
4.3 ประเมินผู้นิเทศ						
4.3.1 สัมภาษณ์ตนเอง						
4.3.2 สัมภาษณ์งาน						
4.3.3 ศึกษาจากข้อมูลย้อนกลับ						

รายการ	ค่าความเหมาะสม					หมายเหตุ
	5	4	3	2	1	
4.4 ประเมินกระบวนการนิเทศ						
4.4.1 ประเมินโครงการทุกชั้นตอน						
4.4.2 ประเมินผลงาน						

แบบสอบถามความคิดเห็น

สำหรับผู้เชี่ยวชาญการนิเทศการศึกษาปฐมวัยในการพัฒนาแนวทางการนิเทศ
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจ้กประสมการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เขตการศึกษา 11

รอบที่ 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามในรอบนี้เป็นผลการวิเคราะห์ค่าทอมของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้ทอมไปใน
รอบที่สอง ในรอบนี้ได้แสดงให้เห็นค่าทอมของกลุ่มและค่าทอมของท่านว่ามีความสอดคล้องกัน
มากน้อยเพียงใด เพื่อที่ท่านจะได้พิจารณาทอมค่าทอมของท่านอีกครั้งว่าควรเปลี่ยนแปลง
หรือไม่อย่างไร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่ามัชฌิมฐาน (Median) หมายถึง ค่ากลางของค่าทอมทั้งหมด ในแต่ละข้อ
ได้แสดงค่ามัชฌิมฐานไว้ในช่องค่าความเหมาะสมด้วยเครื่องหมายดอกจัน (*) เมื่อเครื่องหมาย
ดอกจันตกอยู่ในช่องค่าความเหมาะสมเท่าใดก็หมายความว่าค่ากลางของค่าทอมในข้อนั้น
อยู่ที่ความเหมาะสมเท่านั้น และถือว่าความเหมาะสมนั้นเป็นค่าทอมของกลุ่ม เช่น เครื่องหมาย
ดอกจันตกอยู่ในช่องค่าความเหมาะสม 4 หมายความว่าในข้อนั้นค่ากลางของค่าทอมเท่ากับ 4
และถือว่าค่าความเหมาะสม 4 เป็นค่าทอมของกลุ่ม

2. ค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ (Interquartile Ranges) ย่อ IQR.
เป็นค่าแสดงการกระจายของค่าทอม มีความหมายดังนี้

ข้อใด IQR. มีค่ามาก แสดงว่าข้อนั้นค่าทอมกระจายมากหรือผู้ทอมมีความเห็น
สอดคล้องกันน้อย

ข้อใด IQR. มีค่าน้อย แสดงว่าข้อนั้นค่าทอมกระจายน้อยหรือผู้ทอมมีความเห็น
สอดคล้องกันมาก

ค่า IQR. นี้แสดงไว้ทางด้านขวาของช่องค่าความเหมาะสม เพื่อให้ท่านได้พิจารณาว่าข้อนี้ผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันมากน้อยอย่างไร

วิธีออกแบบสอบถามในรอบนี้

1. ให้ท่านตรวจดูในแต่ละข้อว่า ค่าตอบเดิมของท่าน (แสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย ✓) กับค่าตอบของกลุ่ม (แสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย *) อยู่ในช่องค่าความเหมาะสมช่องเดียวกันหรือห่างกันกี่ช่อง

2. ถ้า ✓ กับ * อยู่ในช่องเดียวกัน หมายความว่าค่าตอบของท่านตรงกับค่าตอบของกลุ่มหรือท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับกลุ่ม ถือว่าดีแล้ว ท่านไม่คงทำอะไรในข้อนี้

3. ถ้า ✓ กับ * อยู่ห่างกัน 1 ช่อง เช่น ✓ อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 3 และ * อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 4 หรือ 2 หมายความว่าค่าตอบของท่านใกล้เคียงกับค่าตอบของกลุ่มหรือท่านมีความคิดเห็นค่อนข้างสอดคล้องกับกลุ่ม ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ ถ้าท่านเห็นว่าค่าตอบของท่านเหมาะสมแล้ว ท่านก็ไม่คงทำอะไรในข้อนี้ แต่ถ้าท่านพิจารณาเห็นว่าค่าตอบควรตอบให้สอดคล้องกับกลุ่มมากขึ้นอีก ท่านก็ขีดเครื่องหมาย ✓ ทับเครื่องหมายเดิม แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ใหม่ในช่องเดียวกันกับ * ก็ได้

4. ถ้า ✓ กับ * อยู่ห่างกัน 2 ช่องขึ้นไป เช่น ✓ อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 4 เครื่องหมาย * อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 2 หรือ 1 หมายความว่าค่าตอบของท่านแตกต่างจากค่าตอบของกลุ่ม กรณีขอให้ท่านพิจารณาทบทวนดูว่าท่านเห็นด้วยกับค่าตอบของกลุ่มหรือไม่ ถ้าเห็นด้วยให้ขีดเครื่องหมาย ✓ ทับเครื่องหมาย ✓ เดิม แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ใหม่ให้ใกล้เคียงหรือตรงกับค่าตอบของกลุ่มก็ได้ตามดุลยพินิจของท่าน แต่ถ้าท่านไม่เห็นด้วยกับกลุ่มหรือยืนยันในค่าตอบเดิมของท่าน ขอได้โปรดอธิบายเหตุผลเพิ่มเติมในกอนท้ายของแบบสอบถาม

แนวทางการนิเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจ้กประสบการณ้สำหรับเจ้กัปรุุมวัย
เขตการศึกษา 11 ทานเห็นว่ามีควาเหมาะสมมากน้อยในระคัใด

รายการ	ค่าความเหมาะสม					IQR.	หมายเหตุ
	5	4	3	2	1		
1. คุณลักษณะและความรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย							
1.1 คุณลักษณะของผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย							
1.1.1 มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของครู	*					0.74	
1.1.2 มีความรับผิดชอบสูง	*					0.55	
1.1.3 เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์สูง	*					0.92	
1.1.4 มีทักษะความเป็นผู้นำ		*				0.92	
1.1.5 เป็นนักวิชาการและเป็นนักบริการที่มุ่งประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน	*					0.99	
1.1.6 เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์	*					0.74	
1.1.7 เป็นนักวิจัย		*				1.00	
1.1.8 เป็นนักบริหารการศึกษา			*			0.92	
1.2 ความรู้ที่จำเป็นเฉพาะคานสำหรับผู้นิเทศการศึกษาปฐมวัย							
1.2.1 รู้เทคนิค กระบวนการ การวางแผน การสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศเป็นอย่างดี	*					0.92	

รายการ	ค่าความเหมาะสม					T.O.R.	หมายเหตุ
	5	4	3	2	1		
1.2.2 มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ปฐมวัยในเรื่องต่อไปนี้เป็นอย่างดี	*					0.92	
1.2.2.1 หลักการและจุดมุ่งหมาย การจัดการศึกษาปฐมวัย	*					0.61	
1.2.2.2 ขอบข่ายและวิธีการจัด การศึกษาปฐมวัย	*					0.74	
1.2.2.3 องค์ประกอบสำคัญของการ ดำเนินการ เพื่อพัฒนา ความพร้อมสำหรับเด็ก ปฐมวัย	*					0.61	
1.2.2.4 มีความสามารถสาธิตการ สอนชั้นปฐมวัยได้	*					1.38	
1.2.3 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งวิทยากร เอกสาร ตำรา และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการ ศึกษาปฐมวัย	*					1.32	
2. <u>วิธีดำเนินการนิเทศการศึกษาปฐมวัย</u>							
2.1 ควรให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครู							
2.1.1 ปรึกษา นโยบาย จุดมุ่งหมายการจัด การศึกษาปฐมวัย		*				0.85	
2.1.2 แนวการจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก ปฐมวัย (หลักสูตร)	*					0.61	

รายการ	ค่าความเหมาะสม					IQR.	หมายเหตุ
	5	4	3	2	1		
2.1.5.2 เครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก ภายในและภายนอก ห้องเรียน	*					0.61	
2.1.5.3 อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับชั้น เรียนและการจัดเก็บบำรุง รักษา	*					0.92	
2.1.5.4 เกม/การละเล่นสำหรับเด็ก*						0.74	
2.1.5.5 โสภทัศน์อุปกรณ์เพื่อการศึกษา*						0.79	
2.1.6 การประเมินผล							
2.1.6.1 การประเมินพัฒนาการเด็ก*						0.50	
2.1.6.2 การประเมินผลตนเองเพื่อ พัฒนาการสอน	*					0.61	
2.1.7 พฤติกรรมผู้ปกครอง							
2.1.7.1 จิตวิทยามือปกครอง		*				0.74	
2.1.7.2 การสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับผู้ปกครอง	*					1.10	
2.1.7.3 การจัดประชุมผู้ปกครอง		*				0.96	
2.1.7.4 การจัดทำเอกสารติดต่อ สื่อสารกับผู้ปกครอง		*				0.96	

รายการ	ค่าความเหมาะสม					IQR.	หมายเหตุ
	5	4	3	2	1		
2.2 กิจกรรมการนิเทศ							
2.2.1 การจัดอบรม/ประชุมสัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการ ให้แก่ผู้นิเทศ ครู และผู้ปกครอง	*					0.92	
2.2.2 ใช้เอกสารการนิเทศทางไกล		*				0.83	
2.2.3 จัดสรรเอกสารชุดอบรม/คู่มือครู/กับแบบสื่อการสอน		*				1.10	
2.2.4 การประชุมกลุ่มย่อย		*				1.38	
2.2.5 สนทนา ปรึกษาหารือ		*				1.10	
2.2.6 สำนักการสอน โดยครูกับแบบหรือผู้นิเทศ		*				1.44	
2.2.7 คู่มือสอนโรงเรียนอื่น		*				0.96	
2.2.8 การใช้แบบสังเกตการสอนเฉพาะกรณี		*				0.16	
2.2.9 การแนะนำให้ใช้แบบสำรวจตนเองและงานเพื่อพัฒนาการสอน	*					1.10	
2.3 เทคนิค กระบวนการนิเทศการศึกษาปฐมวัย							
2.3.1 ใช้หลักการมนุษยสัมพันธ์	*					0.61	
2.3.2 ใช้หลักการประชาธิปไตย	*					0.99	
2.3.3 ใช้ภาวะผู้นำแทนการใช้อำนาจ	*					0.92	
2.3.4 ใช้เทคนิคการบริหาร		*				0.74	
2.3.5 ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์	*					0.99	

รายการ	ค่าความเหมาะสม					IGR.	หมายเหตุ
	5	4	3	2	1		
2.3.6 ใช้กระบวนการทำงานกลุ่ม	*					0.91	
2.3.7 เปิดใจกว้างยอมรับผู้ร่วมงาน	*					0.74	
2.3.8 คำเนื่งการนิเทศโดยกำหนดกลุ่มเป้าหมาย	*					0.74	
2.3.9 คำเนื่งการนิเทศอย่างทอเนื่ง	*					0.92	
2.3.10 คำเนื่งการนิเทศตามสภาพปัจจุบัน	*					0.74	
2.3.11 นิเทศโดยการเยี่ยมชมและให้กำลังใจ		*				0.79	
2.3.12 ประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อความสำเร็จของงาน		*				0.83	
2.3.13 นิเทศตามความคองการจำเป็นเร่งควนของครู	*					0.92	
2.3.14 จัดให้มีศูนย์บริการเอกสาร สื่อ และข้อมูลทางการศึกษาค้นปฐมวัย	*					0.74	
2.3.15 จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ควมรู้ ผลงานครูและผลงานนักเรียน		*				0.96	
2.3.16 สั้งเกตการสอนและร่วมมือกันพัฒนาการสอน		*				1.38	
2.3.17 มุงพัฒนาขวัญและกำลังใจของครู	*					0.92	
2.3.18 ใช้เอกสารการนิเทศทางไกล		*				0.96	
2.3.19 ใช้สื่อสารมวลชน			*			0.92	

รายการ	ค่าความเหมาะสม					IQR.	หมายเหตุ
	5	4	3	2	1		
3. การติดตามผล							
3.1 นิเทศติดตามผลโดยประสานแผน 4 ระดับคือ จังหวัด อำเภอ กลุ่มโรงเรียน และโรงเรียน						0.74	
3.2 นิเทศและรายงานผลการนิเทศโดยศูนย์ วิชาการกลุ่มโรงเรียน		*				0.96	
3.3 จากรายงานผลการประเมินงานและ ประเมินตนเองของครูผู้สอน		*				1.38	
3.4 ใช้เอกสารการนิเทศ ติดตามผลทางไกล		*				1.40	
4. การประเมินผล							
4.1 ประเมินนักเรียน							
4.1.1 ใช้การสังเกต	*					0.55	
4.1.2 ใช้การสัมภาษณ์	*					0.92	
4.1.3 ใช้แบบทดสอบ		*				0.79	
4.1.4 ทรวจผลงานนักเรียน	*					0.92	
4.2 ประเมินครู							
4.2.1 ใช้แบบสังเกต	*					0.74	
4.2.2 ใช้แบบสัมภาษณ์ครูและนักเรียน		*				0.85	
4.2.3 ใช้แบบประเมินตนเองของครู		*				0.85	
4.2.4 ใช้แบบทดสอบ		*				2.75	

รายการ	ค่าความเหมาะสม					IQR.	หมายเหตุ
	5	4	3	2	1		
4.3 ประเมินผู้ให้							
4.3.1 สํารวจตนเอง	*					0.61	
4.3.2 สํารวจงาน	*					0.61	
4.3.3 ศึกษาจากข้อมูลย้อนกลับ	*					0.55	
4.4 ประเมินกระบวนการให้							
4.4.1 ประเมินโครงการทุกชั้นก่อน	*					0.61	
4.4.2 ประเมินผลงาน	*					0.61	

ภาคผนวก ง

รายชื่อและสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการเคลฟายเทคนิค

รายชื่อและสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญในกระบวนการวิจัยเทคนิคเคลฟาย

1. ชื่อ คุณหญิงเบญจา แสงมะลิ
 วุฒิการศึกษา ป.ม.มัธยมศึกษา Dip. Kindergarten Teacher, Dip. Child
 Pshchology and Childhood Ed., Cert. of Early School
 Curricurum, Cert. of Early Ed.
 ตำแหน่ง อธิการวิทยาลัยอนุบาลและการศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ
 ปัจจุบันผู้เชี่ยวชาญการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ใน
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2. ชื่อ นางบุญเยี่ยม จิตรคอน
 วุฒิการศึกษา ป.ป. อนุบาล ป.ป.การเรือน พ.ม. B.S. (in Ed.), M.S.
 (in Ed.) (F.S.U.)
 ตำแหน่ง อธิการศึกษานิเทศก์ 9 หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ
 การประถมศึกษาแห่งชาติ
3. ชื่อ นางสาวบุญนาค นิคยสุทธิ
 วุฒิการศึกษา ค.บ. (คหกรรมศาสตร์) ศษ.ม.กิตติมศักดิ์ (การประถมศึกษา)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุรินทร์
4. ชื่อ นางสาวราศี ทองสวัสดิ์
 วุฒิการศึกษา ค.บ. (การประถมศึกษา) M.A. Northern Colorado, Cert. Mt. Camel
 Institute.
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสน

5. ชื่อ นายสุรวิ จักกุล
 วุฒิกการศึกษา กศ.บ. (การประถมศึกษา, บริหารการศึกษา)
 ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ
6. ชื่อ นางประภาพันธุ์ นิลอรุณ
 วุฒิกการศึกษา กศ.บ. (คหกรรมศาสตร์) กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย)
 ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา 7 กองวิชาการ
 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
7. ชื่อ นายทองสุข รวยสูงเนิน
 วุฒิกการศึกษา กศ.บ. กศ.ม.
 ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ 6 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
8. ชื่อ นางสาวพัฒนาพร สุทธิยานุช
 วุฒิกการศึกษา ค.บ. ค.ม. (การประถมศึกษา)
 ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุรินทร์
9. ชื่อ นางกอบกมล ทบมัจฉิต
 วุฒิกการศึกษา ค.บ. (การอนุบาลศึกษา)
 ตำแหน่ง อาจารย์ 2 โรงเรียนอนุบาลศรีสะเกษ
10. ชื่อ นางสาวเอื้องฟ้า สมบัติพานิช
 วุฒิกการศึกษา กศ.บ. กศ.ม. (การประถมศึกษา)
 ตำแหน่ง ศึกษาพิเศษ 6 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
11. ชื่อ นางสาวพัชรี พลโยธิน
 วุฒิกการศึกษา กศ.บ. M.S. Ed. (Early Childhood Educ.)
 ตำแหน่ง นักวิชาการ 6 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ